

XGRONKA
I I A A K S

Miske Klárinak
ajándékul

1847 Septemberben

Csongvay Károlyhoz
h. üggyvédhez

III 194.878

IMAKÖNYV

A' SZÉPHEM'

SZÁMÁRA.

IRTA

KORONKA ANTAL.

160. 867
~~440. 867~~

KOLOZSVÁRTT.

IR. TILSCH JÁNOS' tulajdona.

L

858. 11/1 III

THE LIBRARY

OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

128 331

1911. 04

At eo. ref. Főiskola' könyv- és könyomó in-
tézete' betűivel.

UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

Előfohász.

Barátom vagy, Imakönyvem. Idvez'llek.

Gondodba adom drága hitemet.

Midőn szent érzetimnek szót nem lelek,

Ihlesd égi erővel égi lelkemet.

Légy nekem isteni frigy' lajtorjája,

Mellyen érzelmim égbe szálljanak, —

'S hitlevél, mellyen üdv' örök hazája

Biztosult a' föld' hű vándorának.

Igen. Te léssz gondtól mentt óráimon

Vallásom' reményem' őrangyala; —

'S mig pályámra felmerül az égi hon,

Hánykódó sajkám' remény-csillaga.

Nagy Isten! töltsd el mennyei malaszttal —

Töltsd el e' lapok' szende sorait,

Hogy a' szív, melly téged' keres, magasztal —

Leljen bennök enyhület' szavait; —

S ihletésökre: türes, hit és remény
Keljen a' méltatlanúl könnyesült
Szem' zápora alatt,... 's jámbor és szerény
Legyen, ki itt szebb sorsból részesült.

Es bírjon minden szív frigyed' körében
Magát, sajátot 's törvényt becsülni;
S jobb remény' — 's dicsőséged' erzetébe
Sorsa' borongásával merülni.

I.

VASÁRNAPI ELMÉLKEDÉSEK AZOK' SZÁMÁRA, KIK-
NEK NINCS HELYBEN TEMPLOMUK, VAGY MÁS-
KINT NEM VEHETNEK RÉSZT A' TEMPLOMI IS-
TENTISZTELETBEN.

*Mikor imádkozol, menj bé a' te
titkos kamarádba 's így imádjad a'
te Atyádat, 's a' te Atyád, ki reád
néz titkon, megadja nyilván a' mit
kérsz. Máté 6. r. 6. v.*

*Templom lesz a' házból, ha Istent
dicsérnek benne. Régi közmondás.*

1.

Habár távol tart is sorsom *hajlékod-
tól, mellyben erő és méltóság lakozik*
(Zsolt. 96: 6.) 's mellyben saját gyüleke-
zetemmel imádhathnálak, szent Atyám! nagy
Isten!... szeretek rólad emlékezni e' magá-
nyomban.— *Boldognak hiszem a' népet,
melly Téged' házában dicsér*(Zsolt. 84: 5.);
ezért sohajtásaim is, mellyek hajlékod felé
lengenek, mellynek körében ismerni tanul-
talak, kedvesb éldelet lelkemnek ez elvont
helyzetemben, a' világ' hiú örömeinél. Meg-
nyilnak hiszen imahajlékid minden helyen;
de bocsásd meg ez ártatlan ragaszkodáso-

mat felekezetemhez; mert kedvesebb volna lelkemnek az enyimek közt mondani ki nevedet, hirdetni dicsőségedet, 's ennek érzetét csak magános fohászim pótolhatják.... Nem gyűlölöm én azokat, kikkel nem egy templomhoz tartozom 's nem kárhoztatom őket,... hiszen ők is téged' imádnak 's nálad keresik és találják idvességöket, ha nem is azon egy úton megyünk, 's hiszem, hogy kiben nincs türelem, nincs abban a' Krisztus' lelke. Bocsásd meg mégis ártatlan ragaszkodásomat felekezetemhez, érzem én így is, hogy csak a' kedves előtted, ki jót cselekszik 's élete feddhetetlen.

Szent Atyám! titok fedi egész földi sorsomat 's mi lesz még belőlem, nem tudom; de ez egy hő vágya van szívemnek, hogy ha boldog nem leszek is, ha nem vélt esetek rohannak is meg, lehessek jó, ne bántsak senkit midőn okom volna is, tűrjek és szenvedjek éretted, bosszút ne keressek, hanem bocsássak meg ellenségemnek is, 's midőn nem bírok tűrni, sem megbocsátani, egy jobb honba emelkedjek lelkem, hol elhallgat a' földi érdekek' ingere. Erre különben is mindig szüksége a' föld' vándorának; mert lám a' szerencse' hízései közt is vannak a' sorsnak hiányai, a' szívnek sebei, mellyeknek enyhítője a' kárpótló örökkévalóság. — E' nehéz pályámon jöjj segédemre dicső vallás, égi hit....

jöjj el malasztoddal reggel és estve,... jöjj el a' felkelő nap' harmatos sugárain es nusszellőin, jöjj el az estalkony' hallgatag szürkületén,... jöjj el a' jámbornak reggeli dicséret-énekén 's az alkonyi harangszón is,— midőn dolgozom, 's midőn kezembe veszem a' keserűség' poharát,—jöjj el mindenkor,... de mégis! jöjj és ne menj!... légy örök lakótársam hajlékomban, hogy lehess tanujja és vezére életemnek, őrlélke erkölcsömnek 's dicsősége magános elmélkedéseimnek!

Szeretetnek Istene! ismersz, milly erőtlen volnék hit nélkül. Nem bírnám az érzeményes élet' kísértő óráit, foglalatosságaim' kedvetlenségét, sem a' méltatlan bánást, mellyet sokszor kell kiállnom csak azért, hogy gyengébb vagyok egyebeknél. Szállítsd azért a' hitnek teljes erejét lelkembe. Résztelless naponként a' vallás' vigasztalásaiból, hogy legyek erősebb nemem' gyöngegsége mellett is minden földieknél,... nagyobb a' fájdalomnál,... okosabb a' csalárd bölcseségnél, 's rettegje a' bűn is lelkem' magas emelkedését. Öntsd el szívem' minden érzelmeit szent lelked' égi ihletésével, hogy élhessek ismeretemben 's törvényekben, járhaszak útaidban 's hozzád híven dobogjon fel e' szív boldog óráimon 's halálos ágyamon is. — Nemcsak magamért imádkozom. Béfoglalom nőnemem' minden

sorsosait, hogy ők is legyenek erősek igéd' vigasztalásával 's tántoríthatatlanok az égi reményben. Oh! mert mennyi szüksége neved' paizsára annak, kit bosszúlatlan bánt-hat az erejében büszke... Előtted mondom ki áldásomat távol gyülekezetemre. Belé-képzelem magamat imádságukba 's hitem mondja: hogy nálad találkoznak lelkeink.... Valahányszor tiszteletre hívják fel a' népet e' helység' harangjai: ők és te jutsz eszem-be,—íma kél ajkamra,—'s ha megtehettem magános áhítatoskodásomat—könnyebbülve vagyok, hogy olly Istenben bízhatom, ki nincs helyhez kötve 's mindenütt megtalál-ható.— Szent Atyám! áldásod legyen né-peden— 's töredelmes leányodon— e' földön 's az egekben is. Amen.

2.

Itt e' zárt magányban nyujtom bé há-lámat 's hivlak segítségül mindenütt jelen-való szent felség, nagy Isten!... mert bár szeretem házadat; de elszigetelt az élet hit-feleimtől 's tőlök messze hangzanak el fo-hászim; érzem mégis közel leng dicsőséged' szent árnyéka. E' legyen templomom. Ma-gam leszek papja és népe e' templomnak 's mindene, mi a' vallásos életnek mélyebb ihletést adhat 's magas jelentést világi gond-tól üres érainknak. Oh e' gondolatra úgy

tetszik, égi fény özönlék körültem 's mintha égi
honom terülne el szűk helyzetemben! ...
Áldott vallás, dicső hit enyhítsd e' hevült
lélek' gerjedelmét most és mindig, midőn
e' könyvre teszem kezemet—megújítva áhi-
tatoskodásomat.— Azt mondják a' világ' fiai,
mire imádkozni, mire zavarni örömeink' sza-
bad folyamát illy komoly érzelmekkel?!...
a' szerencsétlenek! nem tudják milly éde-
sek örömeink, ha mennyei Atyánk helyben-
hagyólag mosolyog alá, 's milly kietlen az
előrémtelenült élet, ha égi kegyelem nem su-
gárzik a' sötét borulatra! Mondjanak ők a'
mit tetszik, én imádlak szent Atyám dicső-
ségednek helyén, 's midőn oda nem jutha-
tok, megszentitem hajlékomat, tiszteleteddel.
Jól tudom nincs kísértet nélkül itt az áhi-
tatoskodás. Nem emeli kölcsönös buzgólko-
dás lelkünk' erejét. Belézavarnak a' közel
lebegő házi gondok, 's néha hiúságunk'
emlékei—máskor bűngerjedelmek.— Igen!
igen! e' meg lehet; de annál nagyobb el-
szántsággal nyúlok szentségimhez, és te is
nagy Isten erősítsd lelkemet ingadozása'
pillanatain. Így aztán hiszem, hogy kegyes
foglalkozásom szent földde teszi e' helyet,
mellyen állok.— Mindig is, hol egy imát re-
begünk el érzékenyen illetőde, nyugvó
pontja van ott a' léleknek, mellyen meg-
találja az ég' útait, legyen az bár egy si-
vatag [sziklacsúp, vagy buzgó néppel ö-
zönló szent hajlék.

Lelki nyugodtsággal végzem tehát itt hálaáldozatomat, szerelmes Atyám! add meg nekem is igédnek vigasztalását, melylyet szentelt iveid alatt keresnek mások. Derítsd fel mindig az illy órákra szobámat. Adj csendet körültem, midőn hozzád akarok sohajtani. Tartsd meg illy drága napjaimra a' házi békét. Távolíts minden szomorú viszonyt, kedvetlen hírt 's bosszúingert, mik arra vihetnének, hogy reád zúgolódva emlékezzem 's felebarátomra gonoszt gondoljak. Adj tetterőt testembe és lelkembe, hogy dolgaimat rendben tartva, minél több órád jusson néked és lelkemnek szentelhetők. Azok a' perczek, melylyeket házi zavar és életgond terhe alatt keserűen nyeltem 's belső nyugalمامat háborították, veszszenek örök feledés' tengerébe. De ha reá tartoznak örök sorsomra, mint megkisértetésem' eszközei ám merüljenek fel, van még egy könyvem pótlásul az elhullottakhoz!!!!... Oh az illy perczeket hozd előmbé midőn megvetőleg nézek felebarátomra, egy divatrongy vagy csábító mosoly elkevélyít vagy elfelejtem, hogy töredékeny edény vagyok, — — hogy siessek szárnyad alá a' bűncsábok elől. E' szent elragadtatással akarám felmutatni ez áhítatoskodásomat. Légyen ez egy örökzöld koszorú, melylyel az anyaszentegyházhoz kapcsolva maradjak.... 'S ha talán az idők hosszas

kesergetései között elfelejtkeznek is rólam gyülekezetem, végig kebelébe számítom magamat, imámba foglalom 's szeretett ölen akarok utó álmomra is szenderülni. 'S ha mégis fagyos kézzel zárna ki lelkéből... te szent Atyám ne vedd le rólam szemedet. Segélj, hogy senkinek terhére sem bosszantására ne legyek, 's ne költsek botrányt olly kebelben, melly benned hiszen. Segélj úgy élnem, hogy midőn boldog leszek, mindenek ítéljenek méltónak arra, szenvedéseimben pedig irigym is mondjon ártatlannak. De hiszen így lehet-e szenvedni? ah! ezt te érted szent Atyám! enyhítsd aggodalmam' 's boríts el dicsőségeddel minden lelki és testi veszélytől, hogy szeretted' érzete, mellyet első eszméletem óta táplálok keblemben, kísérjen földi bujdosásomban míg hozzád jutok az egekbe... Amen.

3.

Hát mindig csak munka, gond és törődés e' nyomorult testért, 's a' halhatatlan lélekért mit sem? hallgassatok kissé földi gondok, lám imakönyv kezemben, Istent akarok dicsőíteni. — 'Téged' örök felség, mi Atyánk, téged' dicsőítlek multamért, áldlak jövődömért; mert ismerem atyakezedet, melly azt előttem elrejtette. Örök baj hiszen

e' földi élet, minden órát, minden perczet használni kell szerencsénkért 's csak egynek is elhanyagolása hátramaradás, 's magában is rideg a' lélek, legalább nemem köréről tudom,—rideg, melly nem talál dolgot minden percznek. De hiszen mellyeket lelkünknek szentelünk, nincsenek elveszve. Oh ezek vannak legbölcsebben felhasználva,—dicsőbbek, jutalmazottabb pillanatinknál, mellyeket életjükért 's mások előtti kedvességért áldoztunk fel. — Beh sokszor csalt meg bizodalmunk! 's mennyi botrány nem zavarja annak is nyugalmat, kire legtöbbet mosolyg a' földi szerencse!? illyenekért cserélnők-e idvességünk' becses óráit, mellyek nélkül rettenetes érzet vár reánk a' nagy éjszakán, ha különben gazdagságban 's gyönyörűségben kéjelegtünk is, és ha bálványként imádtak is az emberek?... Igaz! félben marad dolgunk 's komor érzés önti el az érzelgésre hajlott szívet; de annál derültebb 's önerejűbb a' lélek, ha imádkoztunk.

Nem hallgatok tehát a' testiség' sugallásaira, mellőzöm kik hiuságnak, árnyéknak mondják a' hitet 's valónak hazudják az anyagi sorsot, nem hallgatok egyikre is. Lesz még idő örvendezni és munkálni is, ha élek; de imádkozni nem tudom. Csak egy percz 's leszakad az élet' kárpitja. Rettenetes óra! boríts el akkor, midőn Is-

tent imádok, 's talán e' könyvről, vagy ajkamon elhűlt imámról reám ismernek az égnek angyalai!!! — Szent Atyám tarts és őrizz meg engem' mind végig e' gondolatban, hogy téled, sem frigyedtől el ne szakadjak. Szégyenítsd meg azokat, kik idővesztésnek tartják az áhítatosságot. Mondd szemökbe, szendén vagy rettenetesen mint megértik: hogy hiuság 's gyáva gőg ennyire magasztalni az életgondokat. Őrizz engemet az illy szorgalomtól ha csakugyan szorgalom, 's ha hiuság—ellenségemet is, hogy ne legyünk egymásnak nevetség' tárgya feszültségünkkel. Ne engedd, hogy serények legyünk az időre 's tunyák az örökkévalóságra. Tarts meg atyai intéseiddel mindig elhivatásom körében és segélj, hogy legyek nagy—hitben, munkásságban és engedelmességben; 's ha néha megkísért a' büszkeség, legyek büszke feddhetetlen élettemmel. Segíts jó lelkeddel, hogy hitem és vallásom ne legyen pusztá ábrándozás, hanem egy szent tűz, melly keblemet magas érzetre és tetterre hevítse, hogy tudjam okosan megválasztani, elrendelni és kivinni tartozásimat. Minden óra, mellyen vallásos munkásságom szaggatja a' földi partokat, rakja le számomra az égi kincseket, 's midőn titkos fohászion 's magános elmélkedéseimen eljő lelkem és hitem e' kincsekért, mutasd fel jutalmul, hogy legyen ked-

ves tovább is életem 's szállhassak ki bizonyos reménynyel sírom szélén is az örök-
kévaló haza' partjaira. E' hit nélkül a' val-
lás egy irigy rendszabás, melly elfog az
örömektől 's kárpótlást sem ad; az örök-
kévalóság ámitó hang, csalóka képzet vol-
na, melly ígérne 's nem fizetne. Mi lenne
így a' szenvedésekből? átkos ostor nya-
kunkon. Istenem! milly rettenetesen hang-
zik ez a' léleknek, nem bírja a' szív... de
nem is! — — a' vallás nem csal meg, lenni
kell aratásának annak, ki a' lélek' mezején
vetett. Könyeinknek fel kell száradni. Én
hiszem 's hinni is fogom, 's tudom nem ejt
kétségbe a' fájdalom — — 's halálom is é-
des lesz! — Amen.

4.

Szent Isten, kegyelmes Atyám! hálá-
val fogadom e' pillanatot, hogy világi gond-
jaim után vallásosan pihenhetek. Szép, hé-
ti elszórakozásunk után ismét magunkba
szállni 's egy tekintetet vetni az égi szö-
vetségre, mellynek közbenjárója Jézus, igé-
rete örök boldogság. Jól esik hogy csak
így is sohajthatok hozzád: *szent és rég-
hetetlen!!!* Barátnéim, hitfeleim lelkei!
lengjetelek erre, lássátok meg milly édes a'
vallás ereje az elszigeteltnek is! de tiszta
lélek nélkül ne hiába, — unalmas hidegség

lepne meg szent magányomban. Én itt egyedül templomozok — nem várok harangszót, mely tompa zúgással ébreszsze fel a' szunnyadó lelket, — az enyim felébredt már. Kezemben e' könyv 's vele az égnek ihletése szól lelkemhez. — Nem nézek itt hiun erőködő népre, mely igen sokat tesz az emberek' szeméért 's magát úntig cizomázza, 's azt hiszi, hogy ez ad dísz a' szent hajléknak. — E' nem a' te akaratod úgy-é szent Atyám? Fogadj el engem' egyszerű pongyolámban is, különben is frigyed malasztja adá nekem e' szerencsét, hogy hozzád bírjak emelkedni.

Szent lelked' mive hogy bírok ura lenni magamnak 's rendbe szedhetem ennyire érzéseimet. Dicsekedő leszek e' szerencsémre, 's örömmel mondom fel szerelmedet azoknak is, kik téged' nem szeretnek. Szép toldása e' földi sorsomnak. Nem érzek unalmat, nem veszem magamat elfelejtve — sem megvetve. Szent társaság vagyok magamnak, 's lelkemben vallásos világot teremtek erőd által. Ott is hol iszonyú néptömeg ajkán zeng el neved, e' szóban öszpontosul a' vallás' ereje: „*hívek szeressük egymást.*“ — Érzem ez intést itt is, 's akarok erőm szerint 's fogok is jót tenni a' szegénnyel, résztvenni a' közjó előmozdításában 's meggyőzni a' világot, hogy az érzékeny női kebelre mindig megillette

hat a' köz inség szózatja. — Ezen kívül a' vallás mennyei sorsunknak kezese, 's ah! e' gondolatban lelkem elmerülve érzi, hogy itteni kedvetlenségeink úti láncz, melyben örök hazánkba kísér az élet. — Tudok tehát én itt is eleget az idvességre kegyelmedből szent Atyám! adj a' szép elgondolásnak megfelelő eredményt tetteimben. 'S ha e' magányomban fog valaha utó álmom meglepni, lesz-e ki megtisztelje poraimat?! Ugy-e szent Atyám! ha addig jóban élek, szép tetteim tisztelet lesznek poraimon, ... egy háládatosnak érzékeny sohajtása dicsérő beszéd — 's egy megérdemlett könnycsepp gyémántemlék sirom felett?! Igen, az úgy van, ha jó lehetnék, semmi hujja az életnek. Erre figyelmeztet engem' az egész mindenség. Ezt olvasom a' mezők' virágbetüiből, ezt hallom a' tél zúzos fuvalmiban.

De miért keresnélek olly messze igazság' és vallás' angyala, isteni szózat?! magamban is érzek égi erőt 's szívem' lüktetésében égi parancs hangzik el, mely azt kívánja hogy jó legyek. — Atyám Atyám! benned vetett hitem ömleszti e' gondolatokat lelkem eleibe, mutasd meg magad, hogy te kívánod a' feddetlen életet, hogy törekedjem arra nem csak boldog sorsomban, hanem akkor is, midőn hiában vártam a' jutalmat. Mutasd meg magad igéreteid' élén, midőn derült lélekkel tekintek feléd, — 's akkor is, oh akkor is midőn

köncseppeim' ragyogó üvegén nézve kereslek a' sorsunkat fedő szomoru fellegek' arany szegélyein. Egy édes sejdítés mondja: hogy a' könyben mosdott szem tisztában látja égi hazáját kiviradni, a' halál éjszakájából, ha ahhoz a' könyhöz tiszta szív adott vizet. — Segíts tisztán tartanom szívemet, távolíts minden kísértő alkalmat, fojts el minden ingert, melly e' szent kút-főt megzavarná. 'S midőn küzdelmeim 's hitem által megőriztem azt, mutasd meg benne az eget, a' hova én is törekedem, 's magadat is — a' mint töröld el a' méltatlanítás' könyeit 's osztod a' halálig liveknek az élet' koronáját, hogy hitem el ne csüggedjen. Amen.

5.

Mennyei Atyám örök felség! Eszembe juta: miként özönlik bé áhitatos népeid a' Sionnak útait, 's utángondolám: *valljon én jutok-e színed eleibe?*... (Zsolt. 42. 5.) Légy nyugott én lelkem! szedd rendbe magadat, az Úrhoz jutnak a' te fohászid, 's a' menny' kapujában öszeölelkezve távol feleid' buzgólkodásaikkal bejutnak Atyád eleibe. — Ah! gondolom 's érzem is, hogy a' kik egy körben, hitők által összeölelkeztek, nagyobb lelkesültséggel vihetik végbe hálaáldozatukat; de még

is, ki tudja, nincsen-e több hiuság és képmutatás ott, mint e' szent magány' hallgató csendességében?! Magamról tudok annyit, örök felség! hogy a' készség és akarat lelkemben szent, ha talán az érzés erejéből vesz is el, míg a' szívből felvergődve ajakra ömölhet,—kegyelmed szereteted pótolja ki e' hiányt; mert ha első nem lehetek, utolsó sem örömetst lennék tiszteletedben.— Ha csakugyan az elsőség' eszméjét nem könnyen felejtí a' szív, ám legyen, szeretek első lenni bűneim elhagyásában; utolsó pedig a' kötelességek elmulatásában. Szent fiad Jézus mondá: *a' ki első akar lenni, legyen utolsó és mindeneknek szolgálója.* (Mark. 10: 44.) E' tehát a' valódi nagyság' mértéke, hogy legyünk másnak szolgálója.

Tudom, szent Atyám! hogy nem kívánja frigyed is, hogy azt a' kedvezést, melylyel többeknek felibe emeltél, megvessem, — ne éljek helyzetem' szerencséjével, vagy kész akarva elizetlenítsem sorsomat; hanem hogy legyek alázatos, szolgálatra, segélyre kész, hol esengve szól hozzám szerencsétlenebb felebarátom, — megelőző a' szivességhen, hol szemet sem emel az elesett.— Segélj tehát, hogy ne legyek soha nyugtalan sorsom' elsőségéért — ne legyek tisztelet követlő, — hogy azt inkább érdemeljem meg; legyek alázatos, hogy

felmagasztaltassam; engedve parancsolhas-
sak, vesztve nyerhessek 's mást tisztelve
tiszteltessem. — Csak is ebben van ereje
a' gyengének, elsősege nememnek... Se-
gíts szelid nyíltságra, ártatlan szerénység-
re, hogy helyzetemet e' földön, 's remé-
nyem' 's hitem' biztatásait az egekben —
megérdemeljem.

Örömet teszek én másért mindent, —
te adj eszet, földi jókat és erős hitet, hogy
minden jót mit szívem akar, meg is tehes-
sek, 's mit jelen állapotom nem bír, jöven-
dő sorsom szépítse. Adj boldog napokat
nékem 's azoknak is, kik hozzám köttet-
vék, hogy sorsunk örömei között 's boldog-
ságunk' érzetében egymást és téged' is sze-
rethessünk. Áldj meg minden nőt boldog
házi élettel, munkássági erős ösztönnel,
szelidséggel, — engedelmességgel, felvilá-
gosodott lélekkel, melylyel elhivatásukat ért-
sék és töltsék bé. A' kül-fényen-kapást
tartasd az illedelem' és sors' korlátai kö-
zött — nehogy a' főt a' reá bigyesztett é-
kítés elszédítse, 's a' mejjen libegő patyo-
lat alatt vad érzelmeket tápláló szív dobog-
jon; hanem legyen szép mindenik erényei-
vel, 's fénycsilláma minden főnek a' jó-
zan gondolkodás, melly hódoló tisztelet-ér-
zésre lágyítsa a' reá andalgót, — 's legyen
oka az emberi nemnek megáldani a' nagy
pillanatot, mellyben az első ősatya nőt

látott az addig üres Édenben. — 'Tartsd virágzásban az intézeteket, melyek nemünk emelésére tétettek, 's azokat is, melyek a' magasabb sorsra hívott férfi nemet jogaink' tiszteletére nemesítik. — Kisérd atyai figyelmeddel nemünk' minden nevelendékeit, hogy a' vallást tápláló meleg keblek, beteget ápoló kezek, 's a' férfi nem' fáradalmas pályáját könnyítő hű érzelmek — teljenek ki belőlünk. Segíts ezekre engemet és másokat is. — 'S ah! beh szép lesz ekkor a' női világ, — beh kies a' házi élet, — beh szép egymásnak társaságunk! Atyám Istenem! derítsd fel, valahára e' boldog kört, e' szép századot! Amen.

6.

Elszakad tehát lelkem a' világtól, 's csak 'Te és gyengeségeim lesznek tárgya gondolatimnak — dicső felség, Atyánk a' Jézusban! Nem akarok néhány perczig egyébbel foglalkozni, mint drága frigyeddel, melly atyai kegyelmedbe foglalt engem is méltatlan leányodat. Nem dolgot úntam meg, — kedvesek nékem ártatlan foglalatosságaim; nem az embereket gyűlöltem meg, hogy magányba vonúlok; de csendben akarom imám végezni, hogy nyugottan emelkedjenek feléd hitben szentült fohászim; aztán tudom, milly üres a' lélek, midőn földi örö-

meit méregetve rólad elfelejtkezik. Ezért mig mások láttatást, hiúságot keresnek, lelkem atyai szerelmedben andalog. Mindig kedvesen merül fel lelkem előtt az evangéliom' szelid fénye, földi gondoktól setétlő életpályámon. Szeretem én a' világot; mert hiszen ki ne szeretné e' dicső mivet, mellyben annyi jele nagyságodnak, annyi emléke szeretetednek: még is szívem' mély érzelmeiben sejditem, hogy nem ez az én örök hazám, ... azért örömet hajlok az édes hitre, hogy a' halál' setét fellegein túl, mellyeken csak a' hit' szemei látnak át, rejlik a' jobb hon.

Szeretem az embereket, nélkülök ön érzelmei alatt elhamvad a' szív — 's nincs jelentősége a' női életnek, a' társasági édes öszveköttetések' körén kívül: — még is, még is, érzem jobb vagy te lelkünknek az embereknél... Csak hogy e' világot el ne kietlenítettem volna magamnak 's atyai lelkedet meg ne vetettem volna félre-gondolásaimmal — tévelygéseimmal? ! de meglehet, láttatást kerestem ott, hol szerény visszavonulás boldogitanda, zajos örömeket hajhásztam, hol vallásos érzelem 's lélekcsend szépíthetendő életemet, | 's valljon nem tréfáltam-e el örök sorsomat egy nyomorult perczért? hah! e' gondolatra úgy tetszik égető belküzdelmek kinnózzák szívemet; de ám legyen! ennyi gyónással tartoztam magamnak. — Földi ér-

dekek, tündérkedő örömek! ti hoztátok lelkemet e' kínos állásba. Gyáva rabnyügök! im szaggatom kötelékeiteket, — e' lélek mennyre vágyik — miért akadályozzátok? miért vettek botránykövet a' különben is meredek útra? piruljatok! hogy az ég' céljaiba zavartatok — engedjete Istenhez emelkednem, úgy is az égnek vissza kell nyerni sajátját bilincseitekből. Im! ki eddig foglyotok voltam, reátok úntam, 's édes kínokra! az örök honvágy az égiekre int. Egy pár könnyecseppel kimosom magamat porotokból, — így! — Ah mint megkönnyülék!

Szent Atvám! érzem mit tesz rólad elfelejtkezni. Ez órát arra szántam, hogy ismét tiéd lehessen. Tiéd leszek — dicsőítsd meg magad' rajtam 's mindenben, kin hatalma van a' gyarlóságnak. 'S midőn ez elfogódásomért megtámad a' hiuság, hallattasd körüllem: *„miért zugolódtok ez aszszonyi állatra, mert jó dolgot cselekedett.“* (Máté 26: 10.) Mi nőt nagygyá 's vallásosan jóvá és kegyessé tehet, fejtsd ki lelkemben 's minden nőkében. Adj sükert és előhaladást minden környületnek, melly nememet e' szép célhoz segíti, — legyen az, nevelési finomság, becsültetés, vagy maga az idő' lelke... Adj a' férfiúi nevelésnek helyes irányt, hogy feddhetetlen tarsalgásra törekedjék minden szív, 's gyengeségeinknek legyenek őrei, nem zsarnokai.

Mindennek, ki gyávaságot tett magának czélul, add tudtára, hogy meg van tévedve, — 's így szépítsd ki a' két fél közti egybeköttetést, hogy legyen az boldog élet, nem börtön, kín. — Temesd el örökre az idő' vadságát, melly valaha dicsőséget kereshetett az ártatlanság' bosszantásában. Kik gyalázatja lettek nemünknek, térítsd meg 's önts lelkökbe a' meggyőződést: hogy a' nem tiszta kebel kínok' hazája, 's a' magáról megfelejtkezett nő száműzöttje a' világnak, melly neki több nyugtot nem enged, 's kínra várja az örökkévalóság is. Oh Atyám! Atyám! érzem lelkemben az idő és örökkévalóság ölelkeznek és küzdenek, békítsd ki egymással — hogy legyek jó és boldog — mindenütt és mindenkor. Amen.

7.

Egy érzékenyítő gondolat terjeng lelkem előtt, kifogyhatatlan szeretetű Isten, szerelmes Atyám! egy érzékenyítő gondolat, melly lelkem eleibe idézé a' komoly szózatot, mellyen az egymást felköltött harangok saját népeiket elődbe gyűjtik — buzgólkodásra, 's egy nehéz sohajtás jön ajkamra: hogy nekem nem juta részül e' szerencse. — Még sem akarok tőlök elmaradni, — hiszen én is azon ég' és föld' áldá-

saival élek, mellyek őket is táplálják. Ők imádva adnak hálát atyai ápolásodért, mellyel életöket gondozod, 's én engedelmes leányod, — én kire mindig szívig hatott dicsőséges neved, — felejtkezhetném-e el? nem szent Atyám, soha nem felejtelek el; hiszen szívemnek minden ütése reád emlékeztet, 's magán elmélkedésembe mélyedve dicsőítlek, most és valahányszor szünnem foglalatosságaim. Fordítsák mások kába örömeledeletre, más nevéen-, becsületén-rágódásra szünnapjaikat; nekem fő örömem, hogy veled szólhatok hit által örök idvességemről. Szép hiszen a' sokaság' örömében, hitében 's buzgóságában osztakozni 's társalgás élete az életnek; de most te légy társaságom 's örömem. Ah! mert az illy magán társalkodásnak nincs bánni valója. Oh az emberek közül ritkán távozhatunk hogy zavart érzést, léleksebet, legalább éles karczot ne vigyünk — itt e' komolyan szent magányban sebek gyógyulnak 's lélekcsend lepi meg a' hánykodót.

Szent borzalommal borulok itt elődbe dicső felség! 's hol annyi szív enyhült ki már a' világ kesergetéseiből — enyhítsd meg érted 's malasztodért epedő lelkemet! — *Szent Atyám! szeretsz-e engemet?* Jól tudod nem vagyok annyira ártatlan, hogy soha bűn-hajlam vagy magát eltévesztett gondolat ne zavart volna hitemben: mégis tisz-

telem én törvényeidet, 's ha mit tettem is ellenök, bánom 's érzem is, hogy a' mint gyengülnek, lankadnak az örömingerek lelkemben, erősödik hozzád ragaszkodásom... Egy forró könnyet nyugtalan szív! pecsétül töredelmi fogadkozásodra, talán a' mennyei atya elfogadja engesztelő áldozatúl!! Igen! e' jó atya nem kívánja többé hogy áldozatvér folyjon oltárain, 's szent füst lebegje körül templomait, csak szívünket kéri sajátjául — 's kit egy szerencsétlen ötlet vétkessé tett, egy bánó érzet néha visszahelyezi az égi kegyelembe. — Fogadj vissza engem is, 's légy még is édes Atyám. Emeld fel szövetséged' méltóságos képét a' népek' és birodalmak felett, hogy arra minden szem idvezítő horzadással tekintsen. — Tartsd virágzásban a' vallásos életet és huzgólkodást. — Védjed templomaid' szentségét polgári erőszaktól 's ferde merényletektől, mellyek azoknak a' népre hatását gyengítnék — hogy legyen mindig egy biztos menedék a' földön, minden halandó' számára, hol elrejtezhessék az életkeservek hántalmai elől, 's hol az önbolondságaiba bonyolodott szív, lesirbassa botlásait — és az égi hon felé utat tudakozó jámbor, igédben útastást találhasson... Szeress minket is, kiknek templomunktól távol, csak szobánk' falain vagy kertünk' árnyékos lombjain hangzik el szent-

teskedésünk' fohásza,— 's ha igéd nem bang-
zik is számunkra szentelt ajkakra, hogy
megtanítson az élet ösvényére — fejtsd ki
keblünk' ártatlan érzelmeiből, társalgásaink-
ból 's könyveinkből hozzád ragaszkodá-
sunk' titkait, hogy mi is mint Izraelnek
a' nyájtól elrekesztett, de nem eltévedt ju-
hai tartozzunk belé az égi akolba 's lé-
gyen nekünk is pásztorunk Jézus, mint
ígérte. Szent Atyám! hallgass meg most
és örökké!!! Amen.

II.

TEPLOMI FOHÁSZOK VASÁRNAPOKRA.

*A' kik megtartják az én szombati-
mat és azt cselekszik, a' miben
én gyönyörködöm, és az én szövetségemhez ragasszkodnak, megvidá-
mitom az én házámban, mely imád-
ságnak háza.*

A' seregeknek Istene Ésaiásnál
56: 4. 7.

1.

Elhagyám néhány pillanatra házamat, javaimat, kedvesimet 's mindent mit szeretek a' nap alatt, — éretted szent felség, örök Isten! éretted... 's miért ne örökre is?! Megváltam tőlök, hogy szívem' áhítatosságban szentült érzelmei hozzád emeljék lelkemet, vigasztalás' és enyhület' kútforrásához az egekbe, — 's érzem is, hogy nem világi hajlékban vagyok, mert távolni kezdenek előlem a' földi gondok. Szeretlek én tégedet magános szobámban is, midőn dologhoz kezdek vagy áldásaidat éldelem; sőt szomorúságimban is rólad emlékezem; de hiányosak ott elmélkedéseim — házi terhek, nem érdemlett keserőségek zavarják

ott lelkemet; hát még mennyi bántalmat nem kell panasztalanul nyögni el a' gyengének! De nem panaszkodni jöttem ide, hanem megbocsátni, ... 's meg is bocsátok annak nevében ki tanítá: *Bocsássatok meg 's nektek is megbocsáttatik!!* (Luk. 6: 37). bár milly sokba kerül is az érzékeny léleknek, megbocsátok; mert hiszem e' nagy magam megtagadásán legbiztosabban kezdhetem neved' dicsőítését 's nyerhetem meg, hogy nyugott lélekkel juthassak az enyémek köribe.... Oh! milly jól érzem magam', hogy hajlékodban vagyok!!

Gúnyolva mondják a' világ' fiai: „Vénnek, nyomorultnak való a' szenteskedés, imádkozás.“ Csak ti ne mondanátok, boldogok. Kiknek van több oka Isten előtt hálálkodni, annak-e, ki életerőben 's boldogságban buborékol, vagy a' kinek szűken jutott a' föld' szerencséje? feleljen erre, ki ellened szent Isten! háládatlankodik. En ha életsors, polgári vihar vagy nemzeti inség eltiltana e' szent hajléktól, könnyes szemmel tekintve sohajtnek feléje a' Siontól elrekesztett népeddel: *haj ékidnak kiránása miatt elfogyatkozik az én lelkem 's szívem kiránkozik az erős Istenhez*“ (Zsolt. 84: 3.).—Oh! de ha talán ábrándozás, hiuság 's képmutatás osztakozik szenteskedésemből!? — ha ez így van, milly szánandó vagyok, hogy a' legjobb atya eleibe nem tiszta érzettel

IKTÁRI GRÓFNÖ
BETHLEN KATALIN

ASZSZONYNAR,

LOSONCZI BÁRÓ

B Á N F I M I K L Ó S'

NEMES ALSÓ FEJÉR VÁRMEGYE' ÉRDEMŰS

FŐISPÁNJA'

NAGYREGYESSÉGÜ NEJÉNEK

AJÁNLVA

*Csalárd az emberek előtt való kedvesség, 's hiú-
banvaló a' szépség; a' melly aszszonyi állat
féli az Urat, e' szerez dicséretet ő magának.*

B. Salamon Péld. 31 : 30.

lépem. — Megcsalatott szív! ne, óh ne emelkedj ég felé, fellebbe üdödni ábitatos érzelmeid 's vétekké válva hullnak porba, ha nem érzed tisztán a' dicső viszonyt, melyben Istennel állsz, 's nem tudsz leplezetlen lélekkel tekinteni az örök fényességbe, melybe hited vágyik.... Szent Felség! pirulva hajlok meg tévedéseim alatt, 's rettegek megbántott atyai tekintetedtől.

Az hogy az életben néha megbotlottam, embertársaimmal tépelődtem 's muló haszonért ingadozott néha szívem, bármilly szomorú tárgyai gondolatimnak, nem anyyira súlyosak, mint annak érzete, hahogy itt is, hol kegyedmedről reméltem biztosítást, gyarlóság zavar tettembe 's nem hagyhatom el hajlékodat megigazulva. — Szent Atyám! e' helyről mondja hitem, hogy itt a' keservek megkönnyülnek, a' legyönt bűnök terhe levétetik a' szívről, 's a' földiekbe fáradt lélek égi vigasztalással térül vissza. Ihlesd meg lelkemet, hogy én is méltó megtörődéssel végezzem itt áhitatosságomat. Igéd' vigasztalása hasson szívem' fenekéig, hol erősebb indulataim fészkelnek 's küzdenek a' kegyesség' dicsősége és a' bűn' csalfa örömei felett, 's adj diadalmat az égi résznek. Haljak meg a' világnak, ha e' halállal égi kincset cserélhetek. Emeld körüllem égig a' buzgóság arany bangját, hogy segítse fel zarándok

lelkünket dicsőséged' fénykörébe, hol homálytalanul látunk atyai méltóságodban. Nyiss utat minden szívben az igazság' megismerésére 's a' megismertnek adj dicső pályát a' földön 's jutalmat az egekben. Engem' tégy jobbá ez órától kezdve, hogy emlékezzem mindig édes örömmel a' pillanatra, mellyben előtted álltam. Légy védelme házamnak, addig is, míg itt szent fohászim elhangzanak 's vallásos andalodással mennek hatalmad' imádásában, hogy az itt... érzelmimet, elhagyottaim' viszontlátása, mennyei örömmé emelje... Amen.

2.

Mindig tisztelettel tekint lelkem hajlékodra, szent Felség! 's szent meglepetéssel jövök át küszöbén. Ezért áldva dicsőítlek e' pillanatért, hogy ide juttattál 's szerencsés lehetek részt venni neved' imádásában 's szent körben hallgathatom, míg igéd tanítva, vigasztalva hangzik el az érzékeny lelkekhez. Lelki örömmel ölelem a' szerencsét, melly utat nyit nememnek is lelkét szép ismeretekkel táplálni, gazdagítani; mert, úgy-e? a' ki téged' ismerni tanul 's frigyed' követét Jézust 's azt a' hatást, mellyel szent lelked vigasztalásul vitte az evangyeliomot minden népekhez, — a' ki

tudja, mivel tartozik embertársainak és néked, a' világnak és az örökéletnek—— az elég bölcs, az idvességre.

Érzem, hiszem, hogy mégis igen kevés figyelme a' világnak nemünk' emelésére, magasabb mívelésére, 's pedig amúgy talán nekünk is kevesebb panaszunk volna férfiúi kényt emlegetni, 's nekik is gyarlóságunkra. De gazdag kárpótlás e' hiányért a' vallás, mellyet szívünkbe oltani elég erős az életnek beszéde, 's ezzel bölcses-bek 's világosabbak vagyunk sok népek-nél 's nagy bölcsesknél, kik evangéliomot nem ismertek. Mert hol is lehet világosság, ha nem abban a' lélekben, melly belát az örökkévalóság' fénymezejére?! — 's mire is ennek többet? más tudományok inkább csak a' főhöz szólnak, értelmet szélesítnek: a' vallás pedig egyenesen a' szívre hat. 'S hát ha szívünk jó, 's érzelmei szentek, nem boldogabbak leszünk-e mint az, ki esze hideg fészengései között elridegíti magának az életet, 's aztán reád panaszol.

De szent Atyám! tedd is ezt hatóssá minden szívekben, hogy a' vallás szelid fénye sugárolja hé kényes pályánkat,.... 's útaidat el ne tévesszük. Védelmiezd anyaszentegyházadban az igének szentségét, a' tudománynak tisztaságát, hogy ne vallja kárát a' szív, hogy útaidat kereste. 'S adj e' tudománynak üdvös muukálatot minden

kebelben, hogy értse meg czélját 's ismerje saját tartozását az is, kinek nincs magas miveltsege, hanem csak ártatlanságával öleli frigyedet, — — 's minden idejővetelével közelíthessen bár egy lépést feléd, a' legszentebb világossághoz, 's mindannyiszor tanuljon valamit az élet' útainak titkairól, hogy el ne tévedjen... 's oszoljon minden illy perczen egy felleg, melly sorsunk felett lebeg. Adj diadalmat ez igének a' lelkeken minden más tudományok 's észfeszengések felett: hogy minden országoknál és birodalmaknál legyen erősebb e' földön a' te országod. Minden lelkeket részeltess e' szép győzedeleni' örömében, főleg a' különben erkölcsileg elfelejtettebb nönemet, hogy legalább e' drága ismeret nélkül ne legyen senki, a' kinek valakit jóra kell inteni, tanítani 's boldogítani is. 'S hogy így e' nem' keze alól kikelő ember nyom, midőn kilépik ártatlan körünkből, vigyen vallásos érzést a' világba, 's midőn később ismét visszavágyik a' menyegző küszöbén körünkbe, méltó legyen nememtől is józan ítéletet 's méltánylatot várni a' kölcsönösön kimélő indulatért. Tartsd meg szívünk' tisztaságát, 's lelkünknek vidám derűltségét, mellyek akaratomni megnyugovást 's a' nehéz esetekben csendes béketűrést teremthetnek. Tégy bölcsékké félelmedben 's világosodottakká az evangéliom' ren-

delelben. E' légyen nyereségünk, mellyre
törekednünk kell életben és halálban is....
Aldott Jézus hitünk' kösziklája 's földi ú-
tunk szövétneke! ragyogj alá ez hajlékban
téged' imádó hiveidre. Imé egy asszonyi
állat borult bizodalommal elődbe, hallattasd
vele is: *asszonyi állat légyen a' te kíván-
ságod szerint...* (Máté 15: 28.) Amen.

3.

'Téged' kereslek e' szent falak között
dicső felség nagy Isten! Pihegő kebellet
juték ide 's elhoztam leányi ragaszkodásom'
hű érzetét. Oh, mert midőn reád gondolok
's előtted képzelem lelkem magát, fuladoz szí-
vem örömeirészeiben, elfelejtem azt, a' mi
fáj, nem jut eszembe, hogy valakire vala-
mi panaszom volna, 's a' földi érdekek'
csábjai eltűnnek lelkem elől. Ezért keres-
lek most is szent Atyám! hogy újuljak meg
érzésben 's lélekben. Jelenj meg tehát hi-
temben. Szent képed kísér engem minde-
nütt. Elandalodom néha a' világ' szépségén
's reád ismerek. Elgondolom a' boldogokat
's imádásodra nyílnak ajkaim.— Feltekintek
a' füstölgő hegytetőkre 's a' komoly méltó-
ság jut eszembe, mellyel parancsul adtad
választott népednek: *ne tisztelj más Istent
kívülem.* Szereteted édeleg a' csecsemő
mosolygó ajkán. Dicsőséged habzik a' ró-

zsa levelén, 's érzik a' gyümölcs ízében. De te tudod szent Atyám! nincs mindig az a' nyugottsága lelkünknek, sem az a' tisztasága sorsunknak, hogy hozzád közelítsünk. Ez óra legyen nyugalom' órája sorsomnak, dicsősége hitemnek, hogy rebegjek én is egy erőtlén sohajtást a' mindenség' dicséret-énekébe, melly itt szövetséged' édes hangjain csendül meg.... Itt hallgatja el a' világ' hű bölcse az erősségeket, mellyek őt is meggyőzik: hogy nincs más bölcsesség, mint a' melly Jézustól maradt hiveire, sem több kútfeje a' vallásos enyhületnek, mint igéd' szózata, midőn felhijja az a' mezőnek virágait, 's az égnek madarait, leszállítja az ég' lakóit, a' mennynek minden örömeit 's a' pokolnak minden kínjait, hogy az egész mindenség együtt legyen — — mig minden lélek elhiszi, hogy nincs ég alatt *más név, melly által megtartassunk, mint Jézusé.* (Csel. 4: 12.) Tartsd ez igének honát, e' szent hajlékot dicsőséged' teljes fényében, hogy legyen továbbra is bátorsága az üzőbe vett ártatlanságnak 's titkos menedéke a' meggyónt erőtlenségnek, emberi kesergetés ellen. Valahányszor elfáradva az élet-bajokban, belekábulva az örömekbe, vagy vesződve a' kínok között ide lépem 's elszakasztom magamat a' világtól, hogy itt üző és csaló mérgeivel *remám* ne akadjon: ne engedd, hogy roncst

szívvel menjek el innen..... Lakozzék itt neved minden idők' és minden nemzedékek' gyermekeinek lelki öröme 's vigasztalására. — Azokat, kiket hiuság, büszkeség, magamutogatás vezérelnek ide, útasítsd el a' szent küszöbről... ne fertéztessék meg ennek szent porát.

De mégis ne útasítsd vissza. Fogd körül szent lelked égi ihletésével, hogy ha úgy jött is mint kevelységnek embere, menjen el mint alázatos gyermeked,... a' ki ellenségképen lépett bé, vigyen vissza baráti szívet; a' ki sirva keresett meg: hagyja el vidám arczával, 's a' pajkosság ledér mosolygásai változzanak égi komolysággá mindeneknek képen. — És e' szívet, melly itt keblemben égi ihletés alatt dobog, foglald el magadnak. Ne engedd soha felednem 's nemem' minden sorsosinak nyomd szívébe életbölcsességül: milly szép sajátja a' nőkebelnek a' vallásos vidorság, midőn nincs benne képmutatás; vonzóbbá teszi a' szépség' kellemeit, erősít ingadozásunk' óráin, égi erőt lehell béketüresünk' pillanatain 's szép irányt ad keblünk' hű érzelmeinek, — és azt is, hogy az élet-örömek' gyöngy kora elmulik, 's ha utánok atyai öledben nem nyugottuk ki magunkat, zavart kábultságot hagy lelkünkben, mint unalmasan virasztott éjjelünk, mellyet ki nem aludtunk... Ki szépségét imádta, ki kincset hajhászott,

ki örömek után futott vagy azokat éldelte, bódítási terveket teremtett, vagy azok pályáján járt — megcsalta magát; mivel csak azon pillanatok tartoznak idvességünk' korszorujába, mellyeket igéd' méltóságának szenteltünk. Segíts hogy itt, hol szél nem fú, hol zivatar nem öli el az égi plántát, itt ültessék legalább *egy mustármagot* (Máté 13: 31.), melly nagygyá nevedjek 's az egeket érje hitem' mezején, 's lehessen ágai közt enyhelye és fészke szebb vágyaimnak, mellyeknek nevet sem tudok adni; de frigyed azt mondja: *örök vágyak* azok 's szövetségben tartanak az égiekkel. — Istennem! szentelj fel országod' méltó polgárnővé, téged' imádó leányodat.... Amen.

4.

Köszöntlek titeket e' szent hely' küszöbén keresztények! Lélekben testvérim! mert úgy-e ti is azt az atyát valljátok, keresitek, ki nékem is atyám, 's ki a' mennyben van. 'S bár életsors, születés, szerencse elkülönözött egymástól, fogadjátok hitem' csókját a' viszontlátás örömeért!!! Szent Atyánk, ki a' mennyben vagy 's gyönyörködve veszed, midőn ketten vagy hárman összegyülünk nevedben, tekints alá fényedből! Im mi azon egy mennyország' örökségében testvérek, előtted állunk 's csak is

e' gondolat teszi édessé itt létünket, hogy szeretettel nézzsz reánk. De úgy-e? azt akarod, hogy a' kik hitben egyesültünk, legyenek egyesülve szeretetben is. Igen, érzem, te ezt akarod!! — Keresztények, barátim, barátnőim, szaggassuk el, segéljete! szaggassuk el a' durva köteleket, mellyek egymástól távolítanak! — A' szív, azt mondják erősebb, mint minden hatalom, vaslánczot szaggatni 's börtönöket tőni fel... 'Törjétek fel a' szerencsétlenség' kínos bilincseit, vagy ide se jöjete! Ki nem bír elfelejkezni Isten előtt is a' maga dicsőségéről, sem a' bántalmakról, ide ne közéltsen; mert így az Isten nem szeret, nem gyönyörködik áhítatosságunkban... Vetkezzetek le minden illy eltaszító érzelmet, hogy legyen kedves e' drága szempillanatunk, mennyei Atyánk előtt!! —

Kegyelmes Atyám! lelkem igéd' tisztaságát keresi halandó keblekben, te tudod megtalálom-e? 's az enyim is tiszta-e? valljon nem csak megszokás hozott-e ide, valljon nem hidegebb-e szívem hozzád 's embertársaimhoz mint magam is gondolnám? add tudtomra, hogy piruljak el, ha igaz kegyesség nélkül jöttem fel 's itt sem bírom eléggé érezni, hogy nincs előtted más különbség, mint az élet feddhetetlensége 's ezen kívül nincs miért nézzen a' szegény irigyen a' nagyok' ragyogására, sem meg-

vetőleg a' szerencse' gyermeke a' nyomor-
 rultra. Csak is e' teheti nyugottá a' sze-
 rencsétlent 's okossá a' boldogot. 'S mig e'
 meggyőződés' ereje nem ömlött el lelkün-
 kön, nem olvad össze imánk, nem szép a'
 vallás, nem kielégítő a' szenteskedés....
 Atyám, Istenem! igédde! 's szent lelkeddel
 közelítsd egymáshoz a' távol álló sorsok'
 érzelmét, hogy anyaszentegyházadnak di-
 csősége 's szent hitünk' malasztja ölelje be
 minden gyermekeidet. Segilj engemet is,
 hogy itt hitem' hangzatját, az életben a'
 szeretet' intését, egyesítsem minden jámbor
 lelkek' ohajtásával, 's hogy itt minden vágy,
 melly átlépte a' szent küszöböt, válljék égi
 érzetté ihletésed alatt, 's legyen mindig e'
 hely nem hiábanvaló gyülekezésnek helye;
 hanem a' hitnek hazája 's vallásbani erő-
 sődésünk' eszköze, 's a' felebaráti szeretet-
 nek iskolája,—'s aztán mindnyájan mint azon
 egy Krisztusnak megváltottai, egymásnak, 's
 egymásért élni törekedjünk... Önts bátrát a'
 világban meghántott lelkekbe. Döbbsd meg
 azt, ki itt is ingadoz tiszteleted' 's a'
 világ' hatalma között, hogy vegye észre
 mikép: inkább *kell engedni néked, mint a'
 világnak.* (Csel. 5: 29.) Ki itt keserűség-
 től igen megszorítva haboz, segítsd rend-
 beszédni érzéseit. Ez egy érzet öntsön el
 minden szívet, hogy egymást boldogítsuk.

De hát ha, kikre e' szép érzésünk ki-
 latna, háládatlanok, vagy épen bűnösök?
 Oh e' ponton értesd meg minden lélekkel,
 hogy mi nem vagyunk egymásnak méltó i-
 télőbirái; hanem a' szeretetre nagy frigyed'
 erejével egymásnak elkötelezettjei... Segítsd
 nememet, hogy midőn másokkal emberiesen
 bánunk, szelidek, jámborok 's istenfélők
 vagyunk, legyünk kedvesek abban a' kör-
 ben, mellytől függ igazságos szerencsénk.
 Midőn olly nehéz kísértet' órája közelítne,
 mellyben csak igazságtalanság ígérne ked-
 vezést,... óh! hadd vesszen az illy sors min-
 den biztatásaival!! legyünk készebbek bár-
 milly magunk megtagadására, mint hogy
 kárhozatra jussunk. Ne engedd felejtenuk,
 hogy nem miénk a' világ; azért türjük egy-
 mást, ha nem egyenlő szerencse ringatta is
 bölcsönket. Atyám, Atyám! kik itt egye-
 sült érzéssel imádunk, lássuk meg egymást
 országodban is!!! Amen.

5.

Földi gondoktól menekülve sieték felé-
 tek egek' dicső hajléki! nyiljatok meg lel-
 kemnek, hogy lássa végső hazáját! lássa
 mi az, miről annyit beszél évszázadok' re-
 ménye, nemzetek' hite és meggyőződése,
 's belső titkos sejdítéseim is — mi az?
 a' miért lelkem itt annyit szenvedve, annyit

boszantatva, tűri próbanapjait? Fénycsarnokitokat tárjátok fel, hol a' Serafimok' dicső serge imádja az örök Szentet. Nyiljátok meg lelkennek, hogy lássa végső hazáját!!! Oh, Istenem nincs felelet!!!... Viszsa! vissza hevült szív' magasztos érzelmei, nem halandó szemnek valók esengéseitek!... Jövel tehát áldott hit,... ismered te e' szívet, milly édesen hajlik feléd, fogd enyhítő öledbe!! Igy!... — Elég nekem ez édes enyhület, melly úgy tetszik lelkembe sugja vigasztalásul szeretett Megváltóm utó imádságából, melly engem is béőlelt: *„Atyám a' kiket nekem adtál akarom, hogy a' holott én vagyok, ők is ott legyenek 's lássák az én dicsőségemet, mellyet nekem adtál.“* (Ján. 17: 27.) Elég lelkemnek e' jézusi biztatás. Hiszem, hogy e' szép gondoskodás teljesítetlen nem maradhat. — Minő szerencse e' porhant' lakóinak, egykor oda jutni, hol a' kereszi' nagy bajnokát mint égnek fejedelmét, holtaknak és élőknek ítélőbiráját örök fény veszi körül. 'S minő dicsekedése lelkemnek, hogy én is e' pályára tartozom!!! ha bár nem bírja is nyelvem a' bölcseség' ezen hangu ajkán ömledeztetni lelkem' mély sejtéseit, érzem az égi bölcseség' égi hangját, melly azt kívánja, hogy jó legyek 's aztán jutalmul örök jókat ígér. Sok van itt, mit csak hitünkkel érünk fel; de így áll frigy leveled-

ben az örök lélek' pecsége alatt, áldott Megváltóm! 's szódban bizva, példára függesztett szemekkel bujdossuk által pályánkat.... E' nélkül ki is szeretné az életet, mellyben a' boldogabb is bijját érzi sorsának, 's bár nem tudja is nevezni, érzi hogy nem otthon van?!

Jobb óráink mint kezünkben hervadó virág' illatja, 's fontoltabb számításaink mennyi egymást üző 's szétzúzó buborékok. Minden földi boldogság néha csaló ámulatként leng körülünk, mint szabadságot álmodó rab' alvása, melly egy mozdulással megzördíti lánczait, 's eltünt a' képzelt szabadság. — Mennyei szent Atyám! gondviselésed szépíti néha e' bús gondokat; de hitünk mégis országon csüng. Oda vágyunk az égi honba, különben mese az élet 's nincs megfejtése... Istenem! ne hagyj elcsüggednünk. 'S midőn a' temetők' mordszele sugja, 's minden fájáról leeső őszi levél inti, hogy nincs itt maradó városunk; tégy bizonyosokká, hogy nem hittünk hiába. Ne tudd fel, hogy néha hitünk is erőtlen fényben ragyog 's rajta hagyja életünk a' bús gondolatokat, 's ollyanná teszi azt, mint homályos éjszaka, melly félelmes árnyékokat lenget felénk sírkövekről; hanem emeld ekkor is szemünket e' sötét térben a' keresztre, mellyen váltságvér folyt el 's hozz róla derült hajnalt, 's aztán

az ijesztő árnyékok muljanak el. Őrizd éltetemet babonától, melly setétitné értelmemet. Őrizz bűnös gerjedelemtől, melly szívemből kiölné a' jobb érzetet. Oltalmaz hitetlenek' társaságától, kik felőled nem jól értenek 's örök életet nem hisznek.... és ha mégis belé sodor az élet ilyenek' körébe, segíts, hogy legyek mozdulatlan a' jó hitben 's örök reményben.

Kezet ide embertársaim, kik valaha megbántottatok, már megtudok néktek bocsátani; mert szenvedéseimért örök jutalmat várok... Fogadd békecsókomat szép világ! hogy nem mindig értettük egymást! Jó kedvem van tűrni, megbocsátni, hinni és remélni, 's bár messze a' hon, mellynek reménye alatt fojtom el lelkem' panaszát — —és sok ezer évek' porain megy útja keresztül: kedvem van megbocsátni, hinni és tűrni.—Még egyszer kezet emberek!—még egy csókot szép világ! teli van szívem, nem birom — —fogadjátok hitem' ömlengését... Még se! nem értitek ti mindig az érzékeny kebel' küzdelmeit!! Hozzád sietek szent Atyám! te értesz engemet!! im felül vagyok minden fellegen, az egeket érem hitemmel.. fogadj el, tiéd leszek,... jó leszek...szerelmed boritson atyái kebleden!!! Amen.

6.

Békesség neked szent hajlék! fogadd komoly árnyékodba e' szívet, melly keresi a' maga Istenét 's falaid közt akarja felmutatni hálaérezelmét. Idvez légy nekem szent alkony! sokszor védted te a' sors' üldözöttjeit, vigasztaltad a' kesergőt 's engem is sokszor töltöttél el vallásos nyugottsággal,... most is azt keresek. Erőltlen kéz mive vagy; de dicsekedj szép rendeltetésseddel, hogy annyiszor fogadtad el buzgólkodó nép' szent énekeit és imáját, 's az élet beszédének vigasztalását. Dicsőbb te ennyiben a' világ' fényes palotáinál, mellyeknek kül ragyogása sem rejtheti el a' küzdelmeket, mellyek közt sok hánykodó szív viharzik bennök. Le vágyik onnan is a' sérült szív kebledbe, hogy a' falaid között csendelgő hallgatás' szent ihletése hozza vissza nyugalmát, mellyet elvesztett volt.—
Békesség neked szent hajlék, fogadd komoly árnyékodba e' szívet, melly keresi a' maga Istenét!!!

'Téged' szeretetnek atyja, örök Felség! téged' imádni jöttem ez helyre, mellyről tudom, hogy atyai vigasztalásaidat osztogatja imádásodba merült lelkeknek. Tudom, hogy az egész mindenség templomod. Az égnek ké kellő boltozata 's a' lábunk alatt

kiterült föld között mindenütt,—a' fellegeken, mint a' reggel' vékony füsttengerén,—a' virág' rügyén mint a' ragyogó csillagcsoportokon atyailag nézsz reánk; de mégis kedvesebb nekem itt rebegni el egy erőtlen sohajtást, melly atyai kezedet csókolja életemért 's annak minden sorsáért. Kedvesebb; mert nem értem én ott úgy akaratomat mint kijelentésed' könyvéből, melly e' helyen szólja vigasztalásodat. Bölcsekre hagyom, hogy vizsgálják az égnek útait 's keressék fel a' természetben lételed', hatalmad' és szereteted' tanujeleit, én azokhoz nem is tudok; de hiszem azt, hogy sokszor megtéved a' természet' gyermeke, 's a' hol keresvek tűnnek elő, fennakad „bölcsesége, vagy hitelenségre hajlik el. Ők „a' természet' emberei imádtak bálványt. Ők elegyítették az isteni vonásokat emberi indulatok' erőtlenségeivel. Ők voltak, kik bálképzeteket tápláltak rólad, kötelességeinkről és az örök életről.—Nem olly tiszták egyebütt hozzád ragaszkodásom' hangjai, mint e' falak között.—Ezért siettem ide, hol az égi tudomány, mellyre Jézus tanított—egyenesen szól szívemhez. 'S tudom, midőn vigasztalást itt keresek, nem megyek el üresen; mert békességnek égi hajléka ez.—Kegyelmes Atyám! oltalmaz engem' attól, hogy én más tudományt keressek, mint a' mellyet hagyott Jézus,—és ha keresnék,

rejtsd el minden népek' babonáit 's balyé-
leményeit, melyeket ők vallásnak mondtak,
nehogy reájok akadjak, és ha megtaláltam
is, ne engedd, hogy megzavarják azok
hitemet; hanem inkább tegyenek erősebbé
a' Jézus' igaza mellett. Valahányszor pe-
dig keresem Jézus' vigasztalását, akár ma-
gános elmélkedéseimben, akár e' szent fa-
lak között történjék az: adj sükert szép tö-
rekedésemnek, 's ha nem keresném is,
szállítsd reám annak erejét, midőn magá-
nosan nyögök, vagy nyilván szenvedem a'
méltatlanitást.

Megkisértettem én már e' részben a'
világot; de csak nálad találtam a' tiszta
enyhületet. Az emberek megcsaltak, csú-
fot üztek bizodalmamból 's a' jóért gonosz-
szal fizettek. A' gazdagság kevés kezek
közt van letéve 's különben sincs megtar-
tás' ereje benne. A' szépség imádókat sze-
rez, hogy legyen ki hidegüljön el sorsunk
borulatin. Sokan bánták meg, hogy ezek-
ben biztak, csak azt nem bánta meg sen-
ki, ha' hogy benned bizott. Minden fény ár-
nyékot vet a' földön, csak igéd önti el e-
gészben pályánkat. Nem csak sérült szív
sir fel ide; hanem néha örömrizet is mo-
solyog e' falakra.—Emeld ki az illy örö-
meket is a' föld' köréből, hogy legyenek
mátkajegy az örök életre. De mégis, men-
nyiszer jó ide bánatos lélek, melyet fér-

fiui dacz, magzatok' hálátlansága 's az éreményes élet' ezer botlásai keserítettek!... Enyhítsd az illy sziveket, ha ártatlan szenvedés nyomja, — 's a' képzelt bánatot oszlasd el, hogy ide mindig szent elfogódással tekintsünk 's jusson eszünkbe, hogy itt lakozik dicsőséged, — 's itt hull igéd malasztjában a' balzsameső, melly az elkiellenült szívbe ismét életet önt... Szent Atyám! ismered szívemet... A' mit itt érzek, költsd fel minden szivekben, hogy égi frigyünk' körében felejtsük el a' földet boszszantásaival 's azt is, hogy valaki bántott, 's így egymás szeretetébe olvadt lélekkel dicsőítsünk most és örökké... Amen.

7.

Itt állunk az élet' minden sorsából — szegények és gazdagok, szépek és rútak, bölcsek és esztelenek, jók és gonoszok, — mind eljöttünk, hogy részt vegyünk templomodban örök Felség! Meglehet, egyik képmutatásból, lelki megtörődésből a' másik, — egyik hogy magát bámultassa, a' másik mély maga megalázással; de íteld meg te mindeniknek lelkületét, én nem ítélem, — nem eniberem a' farizeus, ki dicsekedett, hogy jobb mint más — a' publikánussal imádkozom: *Atyám légy irgalmas bűneimnek!* (Luk. 18: 13.) Meglehet, van

bennem is eszmélet a' jóra, van vallásom, — szeretem a' jó embereket; de ki lehet tökéletes? adhat-e a' világi fény is elsőséget előtted, 's mindig kedvesebb-e neked annak áhítatossága, a' ki hintón megyen hajlékodba — azénál, ki mankón vánszorog?! hitem mondja: nem vagy személyválogató 's nem adtál senkinek arra utat, hogy megvessen mást, 's fészengve nézze le felebarátját. Lehetnek eszközei a' közfigyelemnek: szépség, tekintély, kedvesség; 's talán én is bírok valamit mások felett, mi figyelmet érdemel; — de elkevélyedni azzal, mit a' szerencse tart kéz alatt, 's annyi érénynyel is, mennyi egy illy töredékeny testben megfér — — mégis mégis kábaság. Ember és kevély? por és mégis repkedni akarás?! halandók! magyarázzátok meg lelkemnek e' visszás képzeteket!

Vessetek számot magatokkal büszke halandók! mi van örökös sajátotok. Hiszen azt előre nem érdemelhattétek, hogy szülessetek. Gazdagságtok másról maradt 's mit magatokénak hisztek belőle, a' szerencse mondja magáénak. — Vagy jóságtokkal vagytok kevélyek? szerencsétetem e' szép dicsekedést; de ki bírja egészben? 's ti is nem csaltátok-e meg magatokat, midőn e' szép ámulatban ringatjátok lelketeket?! — Jézus magának sem tulajdonítá e' dicsőséget, 's visszaútasítá a' hízelkedés' szavait:

miért mondasz engem' jónak? nincs több jó az egy Istennél! (Máté 19: 17.) Áldott Jézus! imádlak e' szerénységed, ez alázatosságod égi vonásai között. Így jelenj meg kevély hivednek, kik magokat tökéleteseknek képzelik. Jelenj meg, míg elhangzik felettök az igazságnak szózatja: *a' ti jámborságtok mint a' reggeli harmat, és mint a' köd, mely reggel felkél.* (Hos. 6: 4.) Jelenj meg nekem is, midőn hiúság kísért mások lenézésére 's nyomd örök igazságként lelkembe az alázatosság' nemes ösztönét, mely védangyalként lengi körül a' nőnem' szebb érzelmeit, 's mely nélkül a' szépség bűnhálóvá válik, divatkórság, haszonvágy, hatalom' szomszárja foglalják a' szívet, 's örökre kirekesztik az ártatlanságot, szelidséget, — — 's a' gyenge teremtes nem ura többé magának, 's el... örökre elveszett!

Óltalmaz Istenem engem' 's minden barátnőimet, 's ellenségeimet e' tévelygéstől, — és segíts, hogyha ezek nem maradhatnak el földi szerencsénk mosolygásától, bírjak lemondani bármilly sorsról, mely e' szerencsétlen kárhozatot méhében hordozza. Adj azonban annyi önérzetet minden nőkebelbe, mely legyen elég erős legyőzni ártatlanságunk' ellenségeit. Hivd fel lelkünk eleibe a' szerencsétlen áldozatokat, kik e' nyomorultúl választott pályán csúfja lettek

a' világnak, gyalázatja nemőknek, 's kinzó kázhozat önkeblőknek, — hogy okuljon más esetén a' veszélynek indult, 's maradjon híven akaratom körében, — 's rázza le magáról a' sátán' bilincseit. Ne engedj azonban, hogy e' dicső erénynyel kereskedjünk nemtelen vágyak hizlalására; hogyha alázatosak vagyunk az emberek előtt, ne légyünk kevélyek önkörünkben is, — ha külsőleg kimutatjuk, legyen meg lelkünkben is; sőt e' ragyogjon mindenütt ártatlanságunk virágfürtein is mint a' dicsőség' briliántjain. E' tűnjön ki arczunk' büntelen vonásain, mozdulatunkban, öltözködésünkben, társalkodásunkban és magánoskodásainkban is, — egyházadban 's az utcán, szenvedésünkben és örömünkben, síró szemünk' keserű gyöngyein 's ajkunk' vidor mosolygásin, — midőn parancsolunk, 's midőn engedelmeskedünk, ... 's imádságunkban is.... E' szép cél felé törekedésünkben segíts a' nagy meggyőződésre, hogy az erkölcs akkor legszebb, midőn tud elengedni abból, mit méltán megkívánhatna. Így szép az imádság is. — Szent Atyám! vigy lelked ihletésével óránként közelebb e' nagy célhoz, hogy lelkem ártatlan megalázódásával magasztaltassék fel e' földön a' közkedvességre, — az egekben örök idvességre. Amen.

III.

REGGELI ÉS ESTVÉLI IMÁK ÉS FOHÁ-
SZOK, A' HÉT NAPJAIIRA.

A melly asszonyi állat bisik az Istenben, foglalatos a' könyörgésekben, és imádságokban éjjel és nappal. Szent Pál Tim. 1-ső lev. 5: 5.

ELSŐ HÉT.

Vasárnap reggel.

Köszöntlek szent reg, békességnek áldott követe! fogadd idvezlő csókját érzékeny keblemnek. Fogadd el ködös tetőinken 's ablakom' izzadt csillámain, 's mindenütt hová elérnek fénytengered' hullámai. Fogadd el, hogy szegénynek, gazdagnak elhozád áhítatosságra szánt perczeidet... Igen, te szünidőt hirdetsz a' héti gondoknak, 's békességet a' test és lélek, a' világ és mennyország között! Téged' illet a' dicséret seregeknek Istene! téged' dicsőít a' tiszta ruhában hullámozó népség az utczákon és az egyházban. Nem soká dicséretedre költik a' harangok az aluszékony lelkeket—'s szent énekek' hangzata váltja fel a' munkás napok' töprengéseit.

Van tehát szünideje a' föld' zaklató vágyainak. 'S míg a' szent boltozatok' üregén elhangzik az életharczok után egy édes *téged' Isten dicsérünk* — 's a' nagy frigy igéin esengi alá a' szegény: *add meg napi kenyerünket*, — 's a' gazdag kétkedve rebegi: *légyen meg akaratod* — kit ne lepne meg érzelve annak, hogy szövetségben áll földünk az éggel, 's az erőtlen halandó a' mindenhatóval?! — Mennyi gond van mérve nememre e' napra is, míg megszerzi házának szokott kényelmét; — de e' gondok tudom belétartoznak körünkbe. Oh de a' kiknek e' szent reg divatos álmoknak, hiúságnak kezdő órája, milly nehéz számadás alatt vannak, ha felejtik: milly hálátlan munka a' test' ékesgetése 's milly szerencsétlen rendeltetése van annak a' patyolatnak, melly nemtelen kebel' titkait őrzí, vagy egy tévedt lelkű halandónak szemébe vakít! — Szent Atyám, nem költik-e e' gondolatok ellenem is ama szemrevetést: *te is abban a' kárhoztatásban vagy?* — (Luk. 23: 40.) Oh ha reám csak ezért sütné a' reggel sugára — úgy, Isten veled szent nap! érkezésed nem öröm lelkemnek!.... Ah nyomorult szív! te vagy-e fészke e' szerencsétlen tévedéseknek? — te mondod-e hogy „*embernek kell inkább tetszeni mint Istennek.*” —

Atyám! Atyám! enyhítsd e' hánykódást. Ha messzebb a' veszély, ha elmulatott a' nevelés 's a' világnak nemem' er-

kölcsi élete iránti egykedvűsége teremti e' rosszakat, engedj valamit reájok is róni botlásainkból. Még se! bár mit adott, vagy vont meg a' világ, tudom azt igédből hogy *csalárd az emberek előtti kedvesség, 's az az asszonyi állat méltó dicséretre, ki Istent fél*“— (Péld. 31: 30.) Adj tehát erőt enmagamban keresni 's megtalálni tévedésem' kútforrását, 's azt örökre el is fojtani, hogy lehessen kedves előtted, félelmedben ma és örökké.— De hol határa életemnek nem tudom; — e' pillanat legyen tehát szebb vágyaim születésének órája, hogy ne keressek ma is éledeletet gyávaságban, fényűzésben. De tehetem-e azt? elfelejtkezhetik-e a' szív a' maga bálványairól? el, mert hitem mondja: megsegíted azt, ki híven akar. Én akarok, — 's te kísérj a' tyai figyelmeddel lépteimben, hogy feléd emelkedő érzelmeimet önszeretet, vagy az emberek' tisztelkedő hajlandósága le ne szédítse. De el lehet-e asszonyi állat a' világ' kedvezése nélkül, hogy életét 's szerencsáját zavarba ne hozza? Oh — Istenem! miért kell, e' harczra vinni e' töredékeny szívet? Ám legyen! de kormányozd úgy éltém' sorsát 's környülállásait, hogy szeressenek azért is, ha jó vagyok, ha nem leszek is hiu, sem csábító beszédű, sem ámitó külső. Engedd, hogy személyem

ne legyen megvetés' tárgya; hanem birjam mindig a' jók' kedvezését. Fő vágyam, örömem és dicsőségem mégis csak te léssz jó Atyám! 's e' nekem elég vigasztalás életemben és halálomban is... Amen.

Vasárnap este.

Oda tehát e' szent nap, örömeivel, gondoljaival és vigasztalásaival! — Az éj hűs kézzel terjesztgeti már sötét fátyolát a' szenderedő világ felett. Hangzik még a' jámbor lelkében a' vallás' szent szózata. A' holnap' gondjába mereng a' munkás, 's teendői jutnak eszébe. Lejárt története in andalog a' napi ember, kinek nincs holnapja 's csak kéjtelgésre szánta életét. Édesen méléz az ártatlan ifjú iménti örömei után. Még egy két perczet, még egy két órát számít az éj' gyanus barátja, míg az izzadt kenyérrel élő csendesén alszik az övéi' körében. Atyám, Atyám! dicső felség! te látod mindeniket, te tudod miért adsz egyiknek könnyű sorsot, 's olcsó örömet nem érdemelve, és nehéz igát a' másiknak méltatlanul. Te légy ítélőbírájok. Engem' pedig őrizz attól, hogy irigy szemet vessek a' léhának gondtalan életére, 's a' tévedt lelkünek édes bűneire. Szeretted meg lelkemmel a' kegyesnek örömét, ki szünnapjai' alkonyán nem érzi ki örömein andalog; hanem a' szent érzelme-

ken, mellyeket hite költött fel kebleben, 's azon égi fénynyel hunyik álomra, melly lelkében derült.

Ismerem én is e' fényt. Szent áhitatoskodásaim' pillanatain, megvillant az az én lelkemben is, mint sötétben botorkáló útasnak az ég' villámása. Ah, de rövid pillanat volt az; — rövidebb, hogysem egész pályámra kihatott volna; mert érzem, hogy nem vagyok tökéletes. — Van e' kebelnek mégis nyílása, mellyen behat a' fényenkápás' csalfa szerencséje, 's a' világ' szerelme, mellynek karjain annyi szív tréfálta el magát, 's annyi nőkebel lett rettenetessé másnak de magának is, megcsalva azokat, kik benne biztak. — Rejtsd el szent Atyám! ingatag szívemet a' világ' esztelenségeitől, 's a' hitnek retesze alatt nyugtasd meg. Még talán nem vagyok elveszve: vonj ki a' partról, melly alattam sülyedez a' kínos örvény felett. 'S ha keserűség volna is a' palló, melly a' közromlottság' iszapja felett hozzád vezethet, ám légyen úgy is! tünök a' földnek, hogy éljek az égnek. Elleszek a' földi szerencse' buboréki nélkül, csak gazdag legyek örök hazámban. Tudom hogy az erkölcsiség' fénye lelkünkben nem örökös, 's mint nappali fényre, éj borul lelkünkre is; — de hiszen viszont nap derül az éjre, 's talán ha néha homályosul is hitem ereje, ismét kiviradok. Ah, szent Atyám!

szenderits engem egykor a' jobb életre olly pillanaton, midőn épen tévedéseimet elsíratom, 's hitem teljes erejében ragyogja bé a' sötét utat, mellyen az örök hazába indulok; — de még addig adj napokat; talán jobb leszek holnap mint ma. —

E' szent elgondolásra vezéreljen minden pillanata életemnek, 's ez estvének is. Ágyam legyen emlékképe a' hideg porpárnának, mellyen egykor testem kényeskedés nélkül fog alunni. Gyertyám' világa melly sötétséget űz el körültem — juttassa eszembe, hogy hitem lesz a' halál' országában vezércsillagom. A' mély hallgatás, mellyben éjem sötétkedik, tartsa előttem a' pillanatot, mellyen majd nem lesznek többé vágyai szívemnek, 's az élet' nyers napjaiban annyit akart lélek hallgat mint néma sirhalom. Atyám, e' gondolatokat nyomd szívembe, hogy barátkozzam meg korán utó sorsommal; azzal is, midőn már a' világ nem fog körültem hajlongani, — 's azzal is, midőn éjre hajló életem hűvesedni kezd — — hogy véletlenül egyik se érkezzék, egyik se találjon elszórtságban; hanem rendbeszedett érzelmek közt, 's erős hűségben. Most már jó éjszakát szent napom! már úgy sem vagy enyim többé; de árnyékképed 's intéseid kísérenek át az életen, 's adjanak ez éjre is csendes álmat. Amen.

Hétfőn reggel.

Fel! álmos lelkek fel! im kelettel mosolyog szembe már az ébredt természet egünkön. Ide siessetek ti is áldani Istenünket, kitől van életünk, örömünk és mindennünk. Siessetek hogy öleljenek át titeket is az áldást hozó nap' fénysugárai 's e' fénybe mélyülve haljatok el, ajkatokon reggeli imáttal. — Oh milly irgalmas, milly kegyelmes e' mennyei Atya! nem emlékezett meg tévedéseimről, 's új napot adott nekem, 's ezzel több munkás napok sorát nyitotta meg. Új nap tehát és új hét, újult test és élet.. csak a' lélek tehát! újuljon meg ez is. Ima és buzgóság lengje körül házomat, mellyben alhatám. Érzem hogy kötelességeim is újulnak; mert hiszen nem is engedte az ég hogy túnya semmittevésben töltsük az életet. Születés, rang, nem mentések a' munka ellen. Munkálni kell mindennek. Ha nem jutott is mindennek nehéz robot, van házi sors, varróasztal, anyagondok, szegények ápolása, közjóra törekvés 's ezekből mindeniknek vinni kell a' magáét, hogy igazságosan megérdemelve egye kenyerét — 's ártatlanul éldelje örömeit, ha különben aranyos kárpit megett hagyta

is büszke nyoszolyáját. Mert csak úgy van az, hogy valamivel meg kell érdemelni az életet, és annak örömeit—'s a' vallás ígéreteit.

Elgondolám én ezeket, szent felség! mennyei Atyám! nem hogy irigyeljem a' boldogabbak' sorsát, vagy magam mutogatásával lépjek nyomorultabbak eleibe; de úgy tetszik, minden hét' kezdő óráján mélyebben hat lelkünkre kötelességeink' szózatja. Én részemről az enyimekkel szembe megyek kegyelmedből, mert mindig lelkem előtt állnak szebb pillantataim—melyeken égi örömet éreztem, hahogy valami jót vittem véghez.—Az illy jutalmazó pillanatok becses kincsei a' földnek, ősztöne a' munkának, 's előreménye a' jutalmazó örök életnek... Ezek hagynak nyugtató érzetet a' föld' vándorában, legelebb belé ragyognak a' sors' éjelébe hogy reá ismerjünk az ég' útára.—'S illy olcsón lehet-e derült képet önteni a' tiltott gondok alatt hervadozó vonások közé?!

Értelek szent Atyám! hogy nem csak azért adtad e' kezeket: hogy magamat ékesítgessem 's kéjelegjek, vagy mást bántsak velek; hanem hogy érdemeljem meg kenyeremet és segítsen fel elesett embertársamat. Nem azért öntöttél ragyogó tüzet szemembe, hogy vele szíveket gyűjtsak 's a' bűn útait keressem, hanem hogy ügyeljek a' reám bizottakra. Nem azért öntöt-

tél erőt lábaimba, hogy hiu álmak után futkos-
sak; hanem siessek a' szent kútforráshoz, melly-
ből az enyimeket 's felebarátimat boldogit-
hatom. — Ha így? szent Atyám! adj min-
dig értelmet akaratom megtudására. — *De
tudni, 's nem tenni, a' legszerencsétlenebb
tudatlanság.* (Luk. 12: 48.) Legyen te-
hát munkásság a' jelszó e' hetemre, 's te
adj segedelmet, egészséget, kedvező alkal-
mat, 's közben ártatlan örömet is. Adj me-
zöt mellyben tehessek jól másokkal is, 's
tüntessem ki hogy érzem égi elhívásomat,
's jutalmul: annyit, mennyivel életem szé-
pülhet, nehogy megúnjam sorsomat. Szál-
litsd mélyre szívémben a' meggyőződést,
hogy a' mi máson ragyog, nem volt ne-
kem való. — Ez érzéssel ismét köszönt-
lek új hetem, áldott reggeleden te lejáratom
felettem futó perczeidet; de rólam se felejt-
kezz el; 's ha nem fogsz értem várakozni,
vigy magaddal, hogy ne késsem el dol-
gommal, sem szerencsémmel 's idvességem-
mel sem. — En ha élek, majd búcsu csó-
kot nyomok futó arczodra, 's ha lehet, é-
pen olly vallásos érzelemmel, mint most
idvezlek. Szent Atyám! adj szép valót a'
szép reményre! Amen.

Hétfőn este.

Lejártak tehát napi gondjaim, 's nyugalomra hív az éj andalító alkonya, 's egy éjszakára már el kell válnom az enyimektől; mert hiszen egymásról semmit nem tudva alusszuk által éjjeleinket. El kell válnom, és pedig bizonytalan sorsra; de az a' gondolat, hogy te dicsőségnek királya nagy Isten — te fogsz reám vigyázni, enyhíti tűnődésemet, 's könnyebbé teszi elszenderedésem' pillanatát, 's álmom is édes lesz mikor reád gondolva alszom el. Én tehát alunni?! és miért? volt-e napomnak annyi foglalatossága, hogy nyugalom kellene utánna? mert mire is annak nyugalom, ki nincs fáradva, ki annyit sem tett ma, hogy az álom jótékony erejét megérdemelje?... oh az illy élet mi volna egyéb, mint örökös tűnység, testnek terhe, a' léleknek veszedelme 's a' magaviseletnek fellege, és megcsalása annak a' kerületnek melly sorsát reám bizta. — Ejnek borult előkövete bús képű est! pirítsd el a' restet, ki össze ásitja egyik napot a' másikkal, 's csak annyiban különbözik nappala éjétől, hogy nappal több rosszat gondol.

Oh édes Istenem! ha én is nem használtam e' napot, — ha voltak dologtalan

perczeim, mellyeken sem kézzel sem eszemmel nem tettem semmit boldogságomra 's idvességemre, juttasd eszembe most, midőn a' világ' munkás része édes érzéssel vágyik ágyába, — most, mert most talán inkább érezhetem mint valaha, hogy czéltalan az élet, melly munkátlanul telik el. És segilj: életem ártatlan czélját, tünyságnak ne áldozzam fel. Tisztáld ki azonban mindeneknek lelkében a' munka fölöli képzeteket, nehogy valaki a' maga körén kívül keressen munkásságának helyet és dicsőséget, 's a' női kebel egyebütt reméljen szerencsét munkája után, mint abban a' kerületben, hová őtet helyezted. — Ám szeressék ők a' nagy világot, vegyenek részt a' közügy' érdekében, 's mindenben a' mi egyszer jó, szép és igazságos; de főleg szeressük házunkat 's törekedjünk ezt boldogítani. Ne engedd e' részben felejtenünk, hogy nincs dicsőség nélkül az aszszonyi élet köre, ha egy becsületes férjnek nincs oka miattunk örök búban rándolni homlokot, — ha kezeink közül a' világra használható magzatok lépnek ki, — 's kiket a' sors elzárt attól, hogy feleség vagy anyák legyenek — a' kegyességnek 's felebaráti szeretetnek szép tártozásait igazságos munkálódásukkal bétöltik.

Oh kegyelmes Atyám! tartsd meg lelkemben mindig a' bázam iránti igazságos

vonzódást — és adj tüzet a' munkára, 's kormányozz úgy munkáimban, hogy azokba vétkesen el ne merüljek, és senkinek se személyét se sorsát meg ne bántsam. Tartsd örökösen ébren lelkemet, hogy pillanat, vagy bár milly csekély környület is ne legyen, mellyet használatlanul bocsássak ha vele jól tehetek. Tedd ez éjszakát reám 's minden felebarátimra nézve csendessé, nyugtatóvá.— Azt is, ki másnak nyugalmát irigyli, kerítsd az álom' hálójába, hogy aludyék ő is mint becsületes, 's ne járjon ki, mint prédát kereső vad, a' vidék' rettentésére. Oltsd ki lelkéből azt a' büszkeséget, melly örömet érez abban hogy más miatta nem alhatik.— Úgy-é mennyei édes Atyám! az olyan, ki mást így háborít, rossz ember?! Oh ha lelkemben is volna illy érzet, irtsd ki azt, nehogy másnak nyugtalanságot vagy álmotlan éjszakát okozzak valaha... Tudom én azt hogy a' mi nekem nem esnék jól, más sem szereti,— csak hogy ne engedd elfelejtenem: akár büszkeségből, akár önhaszonból, akár gyávaságból tenném azt. — És azt sem, hogy nem vagyok drágább előtted másnál, 's csak annyit várhatok mástól, mennyit én is cselekszem vele... Segits hogy én jó, én ártatlan, én kegyes és minden lehessen, miért atyai lelked gyönyörködhetik bennem— valamint ez éjen, úgy egész életemben. Amen.

Kedden reggel.

Imádva borul elődbe lelkem, égnek dicső királya, nagy Isten! — 's a' háládatosság' szent hangján zengi el dicséretedet, hogy ez is nevelje a' reggeli újulás' örömét, melly mindenfelé mutatkozik, hova elhatott az eddig csendben hallgatott vidékek felett, az élet-zsibongás. 'S minden lélek örvendve kezdi napi pályáját, ha különben fáradságos is az. Az is, kinek roncsolt testét míg szendergett durva rongy fedezte, szintúgy érzi megmaradásáni örömét, mint a' ki fulasztó pelyhék között úszkálva tölté büszkén éjelet. Szép záloga e' szent Atyám! annak, hogy minden embernek juttatál valamit, a' mi az élethez kösse 's boldogító érzelmet teremtsen lelkében. Hiszem már, hogy az életnek egyik osztálya sem méltó a' megvettetésre, 's egyik ember nem boldogabb a' másiknál azon kívül, hahogy feddhetetlen élete több nyugodtságot ad. Igaz, van a' gazdagnak kincse, — fénye a' méltóságban élőknek, imádója a' szépnék, bámulója annak, ki csillogó ékességben lépik emberek közé; de gondja mindeniknek van, — van epedése, lélekkinjai 's szívharczai, néha több, mint a' szegénynek,

kinek két keze és egészsége minden kincse, becsülete és reménye, — 's itt is csak úgy van, hogy ott kíséri az embert sötétebb árnyék, hol fénylőbb nap süt reá.

Ébreszd fel e' gondolatokat lelkemben mindig, midőn irigység támad bennem a' más sorsáért, hogy értsen meg, mennyire szereted minden gyermekedet. Tudom tehát már hogy vétkeztem, midőn a' nálamnál boldogabbra irigyen, az alább valóra pedig megvetőleg néztem, — 's akkor is midőn elég hiu voltam azt hinní, hogy az úr becsesebb anyagból van alkotva mint az ügyefogyott, 's csak is akkor győződtem meg hogy nincs előtted személyválasztás az erkölcsös életen kívül, midőn láttam, hogy a' kevélyek lehullottak egökből — a' porból pedig emberek keltek-ki koruknak dicsőségére. — Meglehet, dicső Felség! nekem ma is lesz ügyem emberekkel, 's szeretném kedvedet tölteni e' kényes tartozások közt... Szentítsd meg azért minden gondolatimat, hogy a' szegénynek különben is szomorú sorsát ne nehezítem lenézéssel, hidegséggel vagy érzéketlenséggel — és soha ne felejtsem el, hogy a' nyomorultnak miattunk hullott könnyei nehéz tanuk ellenünk. Midőn másra irigy szemet vetek, juttasd eszembe, hogy nekem is lehet valamim, mit más irigyeljen, hogy találjak magamban mindig elég ösztönt neved' hálás dicséretére.

Oh szent Atyám! pirulok minden lépéstől, melly téged' vagy embertársamat bántaná, — segilj tehát, hogy gondos ovakodással bánjak mindig az emberekkel, 's tiszteljem törvényeidet. Különben mit érdekelnék cselekedeteimmal, 's mivel is bírnám leróni bűneimet, mellyekkel gyarlóságom homályosítja lelkemet?! Oh ha azért keltem volna fel ágyamból, hogy vétkeim' számát többítsem, mennyivel boldogabb volnék most a' halál' hideg ölében szenderegve — 's beh nem lehetne örömem e' nap' újulásán! Legyen tehát ügyem nagyokkal vagy kisebbekkel: segilj, hogy ügyes, ártatlan, jószívű, emberséges és kegyes lehessek, 's ha használni nem tudok nekik, legalább ne ártsak. — Élet-bölcsességül nyomd szívembe azt is, hogy nem a' boldog, kit mások mondanak boldognak; hanem a' ki ön keblében érzi a' hitnek és reménységnek boldogságát, 's kül sorsából minél több igazságos örömet és derűtséget tud okosan kiszámítani. — E' meggyőződéssel fűszerezd mai ételem', kenyerem', munkám', társalgásom 's magános mélézásomat is, ... hogy mindennütt kitünjön benned vetett bizodalمام, — 's legyen kedves foglalatosságom 's minden érzelmem előtted. — Így aztán tudom e' nap is közelebb viszen idvességemhez. Ártatlan esedezésemet hallgasd meg. Amen.

Kedden este.

Imádlak e' napomért, örök felség, nagy Isten! Imádlak hogy részeltettél ennek örömeiben; mert ha bár nem minden volt is akaratom szerint, tudom hogy akaratom is lehetett rossz és igazságtalan. Láttam én ma is küszködni az embereket sorsukkal — 's ingadozni az ég és pokol — idvesség és kárhozat között, és sajnáltam a' halandók' lelkét, miért olly nyugtalan, olly megelégedetlen, 's miért teremt magában annyi békételenséget ellened. Sajnáltam főleg magamat, miért nem bírok mindig nyugott lenni sorsomra nézve; de hiába! lám e' gyarló lélek mindig magán kívül keresi sorsát; nem pedig önmagában, — és sokszor vagyunk minden egyebünkkel, szépségünkkel, imádóinkkal, eszünkkel, erkölcsainkkal megelégedve, csak sorsunkkal nem, — 's a' hiúság' pókhálója befogta szemünket, hogy hiányosan láttunk minden sorsot. 'S miért? ah! rettenetes kérdés ez, szent Atyám! akár tőled jöjjön, akár embertársaimtól! — Mert érzem, hogy esik ugyan ebből egy rész a' sors' fogyatkozásaira, midőn néha munkánk mellett is éhezünk — esik valami a' lélek' nemesebb ösztönére, melly mindig

fennebb fennebb vágyik — hogy enyhítse azt a' szomjat, melly örökkévalóság után eped; de keveseket mozgat e' szép ösztön, többeket a' hiuság. Még egy rojt, még egy fénycsillag hiányzik, 's feledve hever az élet' áldása, házi öröm' szerencséje 's társalkodás' öröme.

Érzem hogy reám is esik e' vádból, mert magam sem mindig voltam megelégedve sorsommal, gondviseléseddel 's az emberekkel sem. Igaz hogy sokszor volna okunk meg nem elégedni az emberekkel, midőn annyira elfelejtkeznek égi elhivatásukról, — de hiszen, tiéd a' hatalom hogy megítélhess engemet is, és mást is... Bocsásd meg tehát, hogy elődbe idézém feleimet, 's ne engedd elfelejtenem hogy tévedéseink okát nem lehet másra hárítani. Fáj lelkemnek, hogy ha eddig is hittem azt. — Bocsánat és irgalom tévedt leányodon, szent Atyám! és segilj, hogy legyek mérsékeltebb vágyaimmal, háládatosabb javaidért — 's kimélőbb indulatu felebarátaimhoz.

Csak is kegyelmed' erejével ígérhetem magamat e' szép tettekre, 's ha néha egy kis hiuság bélopóznék is vigyázatlanul hagyott szívembe — az igazságtalanság' ösztönét 's helytelen kívánások' ingerét, messze távolítsd lelkemtől, ... 's a' hiuságot is igéid' ostorával fenyítsd, — 's az idők' lassu munkálása által örökre re-

keszd ki keblemből. — Ha talán mint makacs gyermek a' maga játékaiktól, nem örömet válnék is meg tőlök — ne hallgass hiábanvaló esengéseimre, fogadkozásaimra mellyeket ismét megszeghetnék, — nehogy azok' bűneivel érkezzem egykor az égi hajlékokhoz, 's ottan bé ne bocsáttassam. Éj éj, midőn öntudat nélkül álomra fogok szenderülni, 's elhallgat a' szív a' maga követléseivel — legyen e' szép törekedésem' kezdő órája. Nyugtomat tedd csendessé, mint lehet azé, ki édes atyai keblen szünyadik. — [Avasd alvásom pillanatait is idvességembe, hogy álmaim is hozzád köszenek 's szeretessék meg lelkemmel törvényeidet, — hogy a' ki úgy aluszom el mint erőszakos indulatok' rabnője, ébredhessek fel mint a' mennyország' méltó örököse. Amen.

Szeredán reggel.

Ismét új nap 's ezzel foglalatosságimnak és sorsomnak is új folyama kezdődik. Legyen tehát foglalatosságim közt első az, hogy hozzád sohajtsak, szeretetnek Istene kegyelmes Atyám!... Sorsom pedig bár mit hoz, — bár mi fog velem történni ez órán túl, bár milly szerencsével vívjak, fő gondom lesz jelét adni annak, hogy téged' szeretlek. Benned találja fel a' gondolkodó lélek mindig a' szeretetnek ösztönét. Ha

végig tekintek sorsomon — gondoskodásodra ismerek. Ha vétkeimre gondolok, irgalmad lengi körül érzelmeimet. Ha előre nézek a' jövődre, ámbár setét köd lepi ott sorsomat 's nem tudom mit érek; de a' titkos homály felett biztatásid hangzanak. Ha túl tekintek a' sirhalmak' setét országán, idvezítő frigyed' arany betűit látom meg. — Mire olly messze érzékenyen ömlengő lélek! egy elenyészett éj áll megetted, mellyben megtartattál; előtted egy újult nap' örömei kínálkodnak, — elég ennyi is érezni a' mennyei atya szerelmét. Ít tehát a' hűs reg' ajtójánál mutasd bé hitben szentült érzelmedet! — Oh szent Atyám! beh sokra köteleztél, 's beh rövid az élet, 's gyarló az ember arra, hogy háládatosságát teljesen kimutassa, kivált ha eszembe veszem e' rövid életből is mennyi vesz el mukátlanságban, 's milly kevés az, mit neked szentelünk.

Ez elgondolással örökre elrejtezném színed elől, kegyelmes Atyám, ha nem tudnám Jezus' tanításából, hogy nem vagy rettenetes ura népednek, ki örök bosszúállásban gyönyörködne; hanem szeretettel teljes atya, ki sokat engedsz el gyermekeidnek. Tudom a' szenteknek is voltak botlásaik, a' bölcseknek is tévelygéseik, — 's én'gyarló leányod dicsekedhetném-e' hogy nem maradtam adósa törvényidnek?... esdeklem, édes Atyám, őrizz attól a' tévelygéstől is, hogy magamat szeliden ítéljem,

sőt adj erőt hogy legyek mindig szoros bír-
 rája botlásaimnak. De te fenyíts atyai sze-
 lidséggel, nehogy megemésszen dicső-
 ségednek tüze. Légy irgalommal, hogy
 soha se tévesszem el szemem elől azt a'
 meggyőződést, hogy te szeretsz engemet —
 's én is szerethesselek. Te tudod mekko-
 ra szüksége az erőtelen nőszemélynek sze-
 retetedre, hogy legyen hol kiönthesse ér-
 zéssel csordultig telt szívét... akkor főleg,
 midőn a' világ ügybe sem veszi keservét,
 's a' férfiú fagyos szívéen megfagynának
 legforróbb könnycseppjeink is. —

Oh milly jól esik ez édes hiedelem
 lelkemnek; de egy szívrázó szózat jön fe-
 lém országodból: „*Nem a' ki ezt mondja:
 Uram Uram! látja meg az Isten orszá-
 gát, hanem a' ki a' mennyei atya aka-
 ratját cselekszi.*“ (Máté 7: 22.) Igen!
 akaratomat kell tennem, különben gyáva
 érzelgés volna vallásos ömlengésem. Ne
 távozz el tehát tőlem én Istenem, hogy ne
 csak akkor jusson eszembe neved és szö-
 vetséged, midőn harangozót hallok — szen-
 telt menyeezet alatt állok, vagy ez ima-
 könyvvel mélézok, hanem mindenkör;...
 hogy legyen ki előtt piruljak midőn rosszat
 gondoltam, vagy vissza is rettentsem, mi-
 dőn rossz útra indulok, — 's legyen mihez
 fogódzom midőn már veszélyes örvény fe-
 lett lebegek. Így állj mellettem ma is, hogy
 legyek jámbor igyekezetemben, essék jól

eledelem 's legyek elég erős szembe szállni bár milly kísértettel. E' szép érzés legyen őrangyala ma is erkölcsömnek, 's majd e' nap' elhunytával éjszakámnak. Oh de még addig találkozom veled imámban, majd az esti alkony' sötét kárpitja alatt is. Én hiszem ezt, 's tőled esedezem: engedd azt meg is érnem, — hogy mint imával nyitom meg napomat, azzal is rekessem bé — — 's egykor életemet is... Ámen.

Szerdán estve.

E' vala tehát még teendőm e' napra, hogy hozzád hálahangon sohajtsak fel, szent Isten, 's vallásos érzettel vegyek búcsut e' napomtól, 's mondjak áldást minden halandónak, mielőtt álmra hajtánám fejemet!!! 's én édes tartozásnak, kedves kötelességnek veszem, 's nem is mint kénytelenséget teljesítem, hanem mint a' mivel tartozom lelkem' nyugalmának, — 's nem is csak megszokásból; hanem azon meggyőződésből, hogy te vagy adója minden jónak 's vezére életemnek 's idvességemnek, — 's aztán szívembe öntött törvényed mondja, hogy szenvedéseink közt is méltó vagy/hálánkra. Irtózik ugyan az érzékiség minden fájdalomtól, minden szenvedéstől; de a' lélek büszkén türi azt a' maga idvességiért. Voltak nekem is rossz óráim;

szent Atyám! midőn megbotránkoztam a' dolgok' folyamában, 's arra a' gondolatra kezdett lelkem hajolni, hogy te el vagy felejtkezve gyermekeidről; de mig e gondolat kínza, megszólalt körültem az áldásaidal gazdag természet 's lelkembe sugá: *halandó! a' lakhely, melly időrészálytól védelmez, a' kenyér melly táplál, az ital melly enyhít, a' virágillat, melly kedvesen hat érzékidre, egy kellemes hang, melly éretted zeng, 's ön szived' ártatlan érzéseinek édes pillanatai... nem azt mondják-é, hogy az Isten szeret tégedet?!“ Kétségek támadtak ekkor lelkemben, — a' szerencse' szűkmarkuságát 's sorsom' hiányait emlegetém 's újra szót hallok: „*kérd meg az ég' madarait, mellyeknek olly csekély örökség jutott, miért idvezlik olly vidámon a' tavaszt, — kérd meg a' lábad alatt tapodott férget, miért szereti életét, kérd meg a' mezők' vadait, miért olly büszkék kietlen szabadságukban... 's ezt fogják mondani: „mert szeret minket a' mi Istenünk“ — 's te büszke por nem érted-é, hogy ha nekik annyi okuk Isten' szeretetével dicsekedni, mennyivel inkább nektek oh kicsiny hitűek?“ (Máté 6: 30.) 'S e' szemrehányások, ez intések, mélyen nyomultak szívembe mint frigyed' szavai is... ezért áldlak, dicsőítlek örökké mig e' szív keblemben dobog.**

'S midőn reá gondolok mikép' fejlődtem ki emberré, 's abból a' féregből, mely egykor erőtlen pólakötőbe szorítva mozdulatlan álla — önerejüvé lettem, ismertem az idővel többült, 's már születésemkor készen várt Jézus' tiszta vallása, 's megmentett azon idők' tévelygéseitől, melyek fát füvet, vallásos tárgyul öleltek, 's én tégedet lélekben és igazságban tudlak imádni, — 's tudom még azt is, mit sok népek nem tudtak, hogy ez a' föld nem örök hazám — még van valami remélni való a' síron túlban is, — szent elragadtatással lebeg feléd lelkem. Csakhogy a' kedvetlenségek' pillanatain el ne hagyna é' hitem! Oh mert az illy pillanatok elékerülnek többször mint szeretném, mivel az aszszonyi szív talán igen is érzékeny; de sokszor háládatlannal is van ügye. Oh Atyám, ne hagyj el aggodalmaim közt, nehogy a' méltatlan szenvedés örök elkedvetlenülést, magammal 's lelkületemmel nem gondolást okozzon bennem. Ne engedd soha elfelejtenem, mikép' apám és anyám is sokszor hagyták hijját kívánságaimnak 's nem mindeniket teljesítették, hogy ne kívánjak tőled is minden gondtól ment életet, mivel te is nevelésedbe számitod azt is, mit megtagadtál tőlem. Rosszul esik a' gyermeknek a' fenyíték, 's meg lehet én is zugolódnom néha sorsomért; de csak attól oltal-

mazz hogy e' zúgolódásom ne legyen vét-
 kes kitörése hitetlenségemnek; hanem ár-
 tatlan kijelentése annak, hogy sorsomnak
 borulata van. Ah! csak mindig így bir-
 nék gondolkodni, hogy egy pillanattal be-
 ölelném az örök dicsőséget! Istenem, Is-
 tenem! segilj hogy szenvedéseim üzzék el
 gondolotaim homályát, mint futó szélvész az
 égnek fellegeit. — Így már vallásos nyu-
 godtsággal alszom el,... Atyám, adj csen-
 des álmat, 's derült felébredést! Amen.

Csütörtökön reggel.

Emelkedj lelkem dicső teremthöz, 's
 mondd el mennyi hála és öröm zengi dicsé-
 retét a' támadó nap előtt, — 's borulva i-
 mádd, hogy téged' ismét visszahívott földi
 pályádra, 's új napot engede érned. 'S mi
 után egy idvezítő sohajtást küldöttél ajkom-
 ra, istenednek szentelendőt, kezd el szent
 törekedéssel napi foglalatosságodat!... Igen!
 én imádkozom 's azután pályámba állok;
 göröncsös lesz-e útam vagy sem, mi gon-
 dom? mert hitem mondja hogy velem léssz
 te kegyelmes Atyám, örök Felség!... Úgy
 is már minden állat elkezdette a' magáét.
 Műhelyén ül a' művész .. fejtörő papirosok
 közt az életét más ügyének szánt ember, —
 idegen ajtón zörget a' koldus, — kéjelgései

közt ásitoz a' czeltalan életü gazdag 's a' gyönyörűségek' bűnhődő gyermeke — 's üzik napi szokott foglalatosságukat: örök törődés közt az egyik mint szelid jármos, könnyelműleg a' másik, mint virágharmon nyalakodó pillangó, — 's hát még mennyi visszaélés?! Ki másra nem szorul, döllyfössé lesz, fortélyossá csalárddá a' szegény. Szent Atyám, valljon tudja-e a' gazdag, hogy kezedben és hatalmadban van sorsa, 's hogy a' szerencse mint forgó kerék emel és süllyeszt? 's a' szegény hogy atyai figyelmed kíséri őtet is?! ők ezt bizonyosan nem tudják: azért olly gögös, olly feszengő néha a' gazdag, — 's olly kedvetlen, néha olly vakmerő és kétségbeesett a' szegény, — 's pedig mennyi szükségök volna ez ismeretre, 's megint azon meggyőződésre, hogy a' czudar lelkű gazdag javaitól 's fényétől külön véve undok hernyó, mellynek már lefoszlott tarka szárnya... a' szegény pedig vallásos érzés nélkül egy semmit jelentő tünemény 's mint kopár bércztető, mellynek nincs napfénye havazó horongását szelidíteni. —

De szent Felség! talán igen sokra mentem. Nem a' világot, hanem magamat akarám törvényeidhez méregetni, 's im mást hibáztatok; 's pedig ki tudja, van-e bennem is elég lélek arra, hogy a' világi szerencse ékességei között dölly és túnyaság —

rongyaiban békételenség 's kedvetlenség nélkül megállhassak?... De miért is van annyi kisértettel öszszekötve az élet' sorsa hogy a' kinek esze van is, bolondoskodjék. 'S a' kinek nincs több ereje erkölcsén kívül, — miért veti el e' biztos támaszát? — Dicső felség, szent Atyám! adj nekem mindig elég erőt sorsom mellé, hogy ha a' szerencse fennebb emelne is mint most, ne felejtkezzem el rólad; ha pedig nyomasztó szegénységbe süllyedek is, lelkem mint égi rész maradjon fenn és soha alacsony-ságra, vétekre ne ereszkedjék, — hogy így születésemben, elhivatásomban és sorsomban is, mindig te légy főbizodalmam és ékességem. Ha egy erőtelen kebel' ömlengése becses előtted, ha okoskodásom nem képmutatás: cselekedd, esengve kérlek, hogy minden halandókat ez érzés és gondolat vezessen. Rontsd le tehát az emberek közé babona, önzés és büszkeség által varázsolt rekeszfalakat, mellyeken az élet' bőségében lévő olly büszkén kándikál a' kenyeren izzadóra, és a' szegény szívében gonoszt forralva irigykedik amarra, rontsd le, habár neveletlenség, felekezetesség helyezte is oda — kietlenné teszik a' földet 's elvadiják egymástól az embereket. Ovd főleg a' lelkeket attól a' gondolatától: hogy igazságtalan volnál javaid' kiosztásában. 'S oltsd bé minden szívbe azt a'

meggyőződést, hogy nincs az életnek sorsa, melyet széppénelehetne tenni azzal, a' mit cselekszünk vagy a' mit szenvedünk. Ne engedd tehát, hogy ma is világi igyekezetemmel valakinek kenyerét keserítsem, vagy megbotránkozzam abban, ha más kevesebb gonddal él, hanem szeressem mindent, kin istenséged' képe van, 's mint ilyenén atyai figyelmed is — és bosszút állsz a' bántottért, 's megalázod a' más ellen törekedőt. — Istenem! légy ma is gondviselője, védelme mindennek: szegénynek, gazdagnak, úrnak, szolgának 's nekem is, hogy legyen miért áldjunk e' nap' elhunytán... 's az is, a' miért szerethesd minden gyermekidet. Ámen.

Csütörtökön este.

Idvez légy boruló éj' sötét alkonya... idvez légy nekem. Elhozád úgy-e nyugalmam' szokott óráit? — Jól van! engedek andalító árnyékoknak, 's álomhoz készülök; mert érzem is hogy e' portest csak egy napi vigyázás után is, már csüggedez; — de előbb imádkozom. Oh, mert sötét rejtekeidben ezer veszély honol, mely az én mennyei Atyám' oltalma nélkül álmat meggháboritná, felébredésemet megkeserítné. Imádkozom tehát előbb, 's aztán bocsátkozom álmat szenderítő ölébe. — — Tekints

alá csillagaid' köréből dicső felség, hatalomnak királya, könyörgő leányodra! fogadd el háláját egy napért, 's terjeszd ki felette oltahnad' szárnyait ez éjen, hogy bántódás nélkül nyugodja ki éjszakáját. Tekints alá; mert ah, milly rettenetes az éj. Habár tömött csillagai ragyognak is—kiellen a' nagy gondolat nélkül, hogy te felettek ülsz és ügyelsz, míg mi álmokképeinkkel küszködünk. Kietlen; mert irigyek az emberek és önösök, nem kimélik egymást,.. 's ki tudja, nincs-e nekem is ellenségem, ki elszánta magát, hogy ez éjen életemet megszomorítsa? Adtam-e okot valakinek, hogy ellenem ingerülhessen vagy sem, mindegy; mert ha adtam, büntetőleg lépik előmbé nyugtalankodó lelkiisméretem... ha nem? rettenetes elgondolás: félni attól is, kit nem bántottunk.

Szomoru éjszaka! miért kinozod lelkemet illy busító képzetekkel? Láttam én még szomoru képedet ezer ijesztő vonásokkal; de azok a' rémitések még sem verték fel álmomat,.. elaludtam csendesesen 's felkeltem derült lélekkel. Most is ez Istenben bízom, 's nem rettegek sötétben villogó fegyvereidtől.—Mégis, szent Atyám! meglehet bántott felebarátim' átkai és könnyei megháboritnák álmomat, ha külső erőszak nem zavarná is meg.— Nem akarok tehát e' nyomasztó érzettel fekünni le; hanem

mig elalunnám: békességet ízenek lelkem-
 ben minden ellenségemnek; ha ők bántot-
 tak, megbocsátok, — ha én, tedd bizonyos-
 sá őket, hogy őket szeretni akarom 's sze-
 retetöket is megérdemelni. Önts lelkökbe jó
 bizodalmat irántam, hogy enyhüljön meg
 lelkök' nehézsége — 's nekem adj erőt, hogy
 többé ne menjen le a' nap haragunkon.
 Tedd pedig e' szép lelket uralkodóvá a'
 földön, hogy a' ki más vérével szereti hiz-
 lalni büszkeségét, hagyjon le agyarkodá-
 saival, 's a' ki azért bosszankodik: miért
 oszt néha dicsőséget a' világ méltatlanok-
 nak, megvonva a' jóktól — békéltesd meg
 földi közös sorsunkkal, mellyszerint az é-
 lettítkok' sötét éjjelen túl nem lát halandó;
 de ott igazság' országa fénylik, 's meg-
 magyarázza az élet' nagy meséjét, melly
 itt alatt annyi fejtörést okozott, — 's boldog
 ki itt nem vette el minden jutalmát; hanem
 maradt valami adóssága, mellyért az örök-
 kévalóság' fizető óráját várhassa. Midőn e'
 hit erőt vesz a' föld' minden tévelygésein,
 's a' szív' minden kísértetein — úgy-e el
 fog jöni országod? — Oh akkor milly bol-
 dogok leszünk 's mennyi jót fogunk tenni,
 's melly önkéntesen. De ha nincs még meg-
 érve a' világ illy dicső időszak' szerencsé-
 jével élhetni, ihlesd szent lelkeddel a' nyug-
 talankodó lelket, mielőtt rosztat gondolna. —
 Valljon bételnek-e e' szép sejdítések? ah!

milly fenyítően néznek az ég' csillagsze-
mei a' kétkedőre! Reád bízom tehát maga-
mat, szent Atyám, 's el nem csüggedek
a' sötét képü éjszakától; jót gondolok az
emberekről is, 's így alszom el. — — Ha-
landó társaim, barátim 's ellenségim! kö-
nyörögjünk egymásért — és te áldott felség
hallgass meg!... Amen.

Pénteken reggel.

Kihiva engem is a' támadó nap éji
nyugalmam' fészkeből a' napi kötelességek'
pályájára. Istenem légy velem! Tudom is,
hogy azért tartál meg ez éjen, — áldva
gondolok mindig e' szeretetedre, — azért
tartál meg, hogy tartozásaim' körében a'
mi erőmtől telik, 's helyeztetésem kíván,
tegyem meg. Indulok tehát; mert atyai ke-
zet látok inteni, 's dolgomat viszem, sor-
somat emelem. — Vajha mindenikben állha-
tatos és ártatlanul béketűrő lehetnék, hogy
minden csekélység zavarba ne hozna, 's
kitörni ne engedné lelkemet e' vallásos nyu-
godtságából!! — óh mert mennyiszer nem
esik el az ingerült lélek kinézett céljától,
's cselekszik rosztat tudva is hogy rossz....
Tisztelem hiszen törvényeidet és semmi te-
kintet, ígéret, sem adomány el nem szakasz-
hat tőled; de midőn ártatlanságunk mellett
is szenvedni kell azoktól, kik nem értik

lelkünket; látjuk viszont hogy kik eltévedtek útaidról, azok kiméltet, becsültetést nyernek az emberektől, ah, milly nehéz küzdelme van az érzékeny szívnek! Lehetnek illy perczek mai sorsomban is. — — Mégis bár mibe kerüljön is, megkísértem szívemet, hogy az idétlen gúnyt, hidegseget, félreértést vagy bár mi méltatlanság álljon útamba, megvessek. Küzdelmeim között a' te képed lebegjen előttem áldott Jézus, imádott megváltóm! a' mint túrted a' méltatlanságos csúfoltatást, ... 's legyenek ott gúnykoronád' tövisei is, mellyek égi fénysugárként körítik fejedet, — hogy a' dicső látvány erőt adjon buzgóságomban. Nyujts kezet mennyei Atyám, segélj fel a' dicsőség' útára, hogy idvességem' célját megközelítsem. Hűtsd ki elebb szívemet a' világ iránt, hogy bírjak kicsit csinálni a' szerencse' tünderkedéséből, — nyugodt lenni annak változásai között, .. 's ha könnyen jut valaki emberek előtti kedvességhez, tekintélyhez, míg a' jámbor izzadva eszi száraz kenyerét... egyik örök kacaj közt tölti napjait, míg a' másik könnyes szemmel köszönti reggelét 's éri el éjszakáját — mutass valami kárpótlást a' keseredett leleknek: csendes lelkiismeretben, a' jó emberek' részvéteben, 's szebb jövőd' reményében, — nehogy megátkozza születését, megünja életét 's meggyűlölje a' be-

esületérzést, ... vagy káromlással váljék neved a' földön, mintha elfelejtetted volna a' benned bizókat.

Oh, de kegyelmes Atyám, bár milly dicsőséged ragyog is a' nemesen tűrőn, ne tégy ki engemet e' kényes sorsnak, nehogy elessem hitemben; hanem adj nekem ma is szép napot. Engedd éreznem az ártatlan szeretet örömét, embertársaim' kiméltő indulatát — 's ha nem fénylő hódulatban 's hízeltetés' vakításával lépnek is előmbe, csak hogy legyen okom elhinni — hogy van a' földön haládatosság, 's nem holt ki az emberekből minden jó, — 's azt is, hogy a' ki benned bízott, nem csalta meg magát. Engedd példákban is látnom, hogy az igaz maradékában is megáldatik.... Oh, 's ha ezek kimaradnak 's szép elgondolásaim mellett is kietlen sorssal fognék vesződni — jöjjetek el hitem' biztatásai 's örök reményeim! segiljétek e' töredékeny szívet, hogy dobogjon föl a' sírhalmok megé rejtezett hon felé. Áldott Jézus! segíts hogy vérpályádon kísérhesselek. Meglehet rövid lesz e' nap, hogy példád követésében magamat megdicsőíthessem; de e' pillanatom' buzgalmat tudd fel nekem a' nagy ítéletkor! — Most már úgy tetszik elég erősnek érzem magamat egy nap' terheit hordozni; mégis mégis szent Atyám, légy te is velem. Amen.

Pénteken este.

Csak úgy van tehát, hogy minden napnak éjjele van! Csak egy rövid nap telek el, 's már éj terjeszti csillagos fátyolát a' hanyatló világ felett. Dicső fényben ragyognak ott a' sötétség' szövétnekei, nyugalomra hanyatlik rólok a' fáradt halandó' szeme, 's velek én is. Nem bírnám, napi örömeimet sem; fájdalmaim eltemetnének: ha nem volnának e' nyugvó pontjai az életnek,... ha sötét borulat nem legyezné álmunkat.— 'S ha így? miért békételenkedünk hogy a' földön is minden sorsnak van éjjele? Azokat is mint sötét éjszakáinkat te küldöd és vezérled szent Isten! azért békételenség nélkül fogadom mindeniket, — 's midőn látom, vagy magamon érzem, hogy ifjúságunk' tündérkora elhullatja virágait 's bús öszre dül, hogy az egykor imádott kép kellemetlenül áll hervadt mezőben, senkitől nem kerestetve, — hogy imádóinkból minden nap elmaradoz egy, míg mindenik elhidegült, — ha az érzelmeibe fáradt szívre saját tűzésnek hamvai hullanak vissza 's örökre eltemetik — mindig utánsohajtom: *csak úgy van az, hogy minden napnak éjjele van.* Elmaradnak idővel gyermekjátékaink, 's életünk mint hegyi utazás: — a' mint fen-

nebb fennebb lépünk, hűlepedik világunk, míg végre tisztult érzettel állunk az ég és föld között....

Dicsőségnek királya! lám egy erőtelen nőkebel méregeti a' föld' és az ég' sorsát — szállítsd reá szent lelkedet, hogy ura lehessen magas érzelmeinek 's ne zavarja meg a' világnak gonoszsága, melly sokakat hoz tétovázásba, 's keserít le az igazságnak útáról. — Oh, mert kietlen az élet rossz emberek között. Ott az érzékeny lélek mint sziklára hullott virág elerőtlenedve pusztul, — porköd szállong ott 's tikkasztva borítja el a' jámbort is, — 's mit remélhet ott az erőtelen nő, hol durva lelkekkel kell küszködnie?! — Ha már e' sorsa a' földnek, hogy rossz ember is szívja levegőét, védjed a' jó embert törekedéseiben, 's mutass neki e' földön is egy szegeletet, hol magát a' keservek elől elrejttesse 's kipihenhesse; az egekben pedig legyen rajta atyai gondod mint ígérted. Addig is pedig dicsőítsd meg magad' benne itt alatt is, 's azt a' helyet, mellybe élete szorult, ha nem tartozik is a' föld' fénytetői közé, tedd nagygyá, mint tetted azt a' durva keresztet, mellyen Idvezitőnk holt meg. Ő csak is téled vár; mert az emberek nem mindig értik őtet.... Fejtsd is ki minden kebelben e' hitet, hogy mindenütt, hova kihatott a' názáretheli Jézus' neve, 's

azontúl is, hol még ősi homály van a' lelkeken; éhezzen minden lelek és szomszédos az igazságot, ha mellette éhezni kellene is, — és szeressék, ha miatta gyűlölséget kénytelenítenének is szenvedni, — 's terjesszék annak áldását, ha magoknak átokká kellene is válniok. És legyen mindig tolongás a' szoros kapun és meredek úton, melly az egekre vezet, — különben elvesz az evangéliom' vigasztalása, — 's olyanná lesz, mint vizetlen kút, melly nem enyhíti a' szomszéd lelkét. Én is e' dicső seregbe kívánczok, — nincs nagy tudományom, melly multak' és jövődők' titkaiba lásson; de van készség lelkemben, hit szívemben, 's ha nem volna elég a' nagy útra, többítsd és erősítsd, hogy el ne maradjak idvességemtől. Csak is e' gondolat' vigasztalásával érzem enyhülni szívem' hiányait. Ezzel oszlasd lelked által értelmem' homályát, hogy lássam mindenütt dicsőségedet és kötelességeimet, 's éljek neked és a' reám bízottnak ma és örökké... Amen.

Szombaton reggel.

Fenn ragyog már napod, hatalmas Isten! fenn, kékellő egeiden, vékony ködön szűrt sugáraival, — fenn e' sok népek' és századok' imádott bálványa — fenn, de e' hétének utójára. Utójára? mély

szózat e' mindig a' vándornak, habár egy perczre van is kimondva... Utójárá? tehát mindennek van e' földön utósó napja, utósó órája és pillanata — örömmek, keserűségnek, életnek és halálnak? — 's én, ki mint egy futó gondolat lebbenek által e' létel' országán, én álmodhatnék-e földi örökkévalóságra? Higyem-e, hogy a' gazdagság soha sem fogy el, a' szépség' bájszinei soha sem virulnak el, 's az ifjui tűz örökösen lakozik keblünkben? — óh lehetnek nekem pillanataim, mellyekben én ezt hihettem 's talán hittem is. De fel vagyok ébredve ez ámulatból, szent Atyám, 's e' hetem' hanyatlásával mélyebbre hat lelkemben a' meggyőződés, hogy itt nincs semmi örökkévaló, azon kívül, mit lelkünk' idveségire tehattünk. Ezen kívül a' ki örök szerelmet, láttatást, imádtatást keresett, midőn hálóit kiterítette, már meg volt csalódva; mert a' világ 's annak minden dicsősége elmulik, csak a' hit éli feljül a' közenyészetet...

Áldott hit! most értem miért tápláltad keblemben a' látatlan jövőndő iránti vonzalmat, — miért biztattál vesztéseim között, miért mutattál túl a' fellegeken, midőn a' világ körültem kietlen volt. Ott — ott tehát az én törekedéseimnek határa; mert ott van az én hazám, — — bár méltó lehetnék annak örömeire! — Mit tettem e' héten? nem

homályosítottam-e meg lelkem' tisztaságát, nem öltem-e el vagy egy nemes eszmélet szívemnek, nem bántottam-e meg valakit, habár tévedésből is?! lám van még idő, 's tán e' napon tehetnék valamit a' bántalmak' enyhítésére 's lelkem' idvezítésére,... csakhogy reggel adott szómnak estve is ura lehetnék!!.. Légy velem szent Isten! mert óh milly könnyen élünk vissza függetlenségünkkel, 's szegjük meg szónkat, mellyre becsületünket, hitelünket is bíztuk. Adj tehát erőt, hogy szabadságom legyen hitemnek és erkölcsömnek őrangyala, 's nem pedig vezére tévedt indulataimnak, 's a' tiltott árnyékot messze, messze kerülhessem ki. 'S arról is győzz meg, hogyha nem kíséri is életünket nyomon a' jutalom, ha sokszor kell is látnom, hogy a' nőkebel erkölcsös gerjedelme figyelmet sem nyer, míg a' férfiuhi hiuság, mint magas erény, imádtatik: találjak jutalmat abban, hogy jó voltam, 's megint abban, hogy szereteted 's atyai figyelmed túl terjed sírunk' szélénél. Adj erőt jól tenni mással, önsorsomat pedig békével hordozni. Irtsd ki lelkemből a' gyűlölség' utolsó szikráját 's ne engedd eltévesztenem frigyed' ama szavait: „*a' ki gyűlöli felebarátját, vért ont*“ (Ján. 3: 15.) 's megint „*beketüréssel bírtátok lelketeket*.“ (Luk. 21: 19.) Távols mindent alkalmat tőlem, melly homályt

vetne erkölcsöm' egére. Önts minden anyába hő érzést magzatai' sorsa iránt, — minden nőbe feddhetetlen hűséget; munkássági ösztönt a' szép kezekbe, hogy lehessek én is büszke nememmel. De engem is segilj az ilyenek' társaságába. Így aztán ám lejtse nek' heteim örök enyészetre: hozzák el ma vagy holnap siromat, nem pirulok sem elődbe lépni, sem a' nyomomba lépő nemzedék eleibe, habár nem értene is az, — sírhantom' göröngyeiről is hangoztatni fogja lelkem „*tudom kiben hittem*.” — Mégis szent Atyám! ne legyen utolsó e' napom, míg lesz valami tenni, megbánni és lesirni valója lelkemnek. Mi öröme lehetne az örökkévalóságnak, ha eltévedve lépnék mezőire?! — Végnapja ez hétnek! adj nekem dolgot, örömet vagy keservet, mint mennyei Atyám akarja, csak ne engedd útat tévesztenem. Amen.

Szombaton este.

Itt állok napom' alkonyán elődbe borult lélekkel, szent felség, kegyelmes Istenem! Itt állok és várom jelentsd meg lelkemnek: tetszett-e neked ez hétről életem, van-e valamin, a' mivel méltó volnék szerelmedre? — 's ah, ha igent mondana lelked, milly jól esnék ez éj' álma és nyugalma fáradt testemnek! — Borult érzelem

lépé meg lelkemet e' gondolatra!... Óh mert tudom: sokszor milly észrevétetlenül suhanak el gyengeségeink,... 's mennyire álmunk néha, midőn már rabja vagyunk indulatainknak, és nem vesszük észre: mennyire imádjuk a' világot, lelkünkéről felejtkezve. Igéből tudom „*hogy a' mi becsben áll az emberek előtt, utálat előtted.*“ (Luk. 16: 15.) Mennyit nem tévedhet tehát az asszonyi kebel!? Te tudod szent Atyám, hogy sorsunk szorosan összefügg az emberek előtti kedvességgel, annyiit érünk, mennyire ők becsülnék, 's kit megvetett világa, örömtelenül kell morzsálnia napjait 's kietlen egész élete, mint üvöltő szélvész fellegetes éjféleken. — Óh, ha csak földi örökös vesztéssel nyerhetjük meg az idvességet 's itteni sorsunk' romladékain juthatunk kegyelmedhez: így nincs a' megtartáshoz remény, nincs nő, ki elődbe bizodalommal borúlhasson; mert hiszen minden szív érzékeny a' maga sorsa iránt, 's melylyik kebel dicsekedhetnék, hogy egész jelenét feláldozni bírná a' távol jövőendőért? Mit remélhetek így én is e' napom' alkonyán, mit az örök életben is? így rettenetes vagy nekem sötétlő éj, 's rémit képetek bús csillagzatok, 's nem adtok nekem jóéjszakát!! — Mégis mégis könyörülő Isten! jelentsd meg akaratodat, hogy találjam el mindig az utat, mellyen szent tetszésedet

is kövessem, 's az élet is adjon örömet. Vonj el az olly példáktól, mellyek arra tanítnának, hogy törvényeidet megszegve szerencsétlenül keressém az emberek' kedvezését, kik ügyesnek mondják az ámitót, finomnak a' hízeltkedőt, okosnak azt, kinek nincs vallása... 's még sok mindent mondanak azokra, kik rólad nem felejtkeznek el. Mutasd meg minden nőnek, hogy ez az örvény meríti el a' gyenge lelkeket — — hogy így, midőn a' közromlottság' árja ingatja, fogódzanak Jézus' hajójára, melly kies partokra viszen.

Láttam én a' héten is, hogy egyik szív adta által a' romlottságot a' másiknak, 's búsultam: miért rohan így a' halandó a' poklokra. Búsultam, 's e' gondjaim közt szólalt meg lelkemben vigasztalásod, hogy te nem akarod letiltani gyermekeidet az élet' ártatlan örömeiről, a' büntelen kedvkezesésről, melly kötelességeink' körét szépi, 's csak is azokat zárod ki az idveség' paradicsomából, kik szót nem fogadva kerültek tekintetedet, hogy vétkezhesse-
nek. Oh ezt ne engedd elfelejtennem és segilj, hogy ezután magamat boldogítsam 's másokat is tanítsak meg útaidra. Ha e' szép pályán csak egyet is léptem e' héten, ne engedj bűnös visszalépésre. Emelj fen-
nebb engem 's az enyimeket is. Ha mit érdemeltem, jutalmazd meg, hogy mind vi-

lági törekedésem' igazságos jutalmával, mind hitem' idvességével gazdagodva járjam meg itteni bujdosásomat, 's érkezzem az örök hajlékokba is. Kiket e' hét hitszegésre tévesztett, vezesd vissza frigyed' szent körébe. Hol magzatok' nevelése rossz irányt kapott, add segédül szent lelkedet, hogy a' kiket a' föld megrontott, építse fel az égi hatalom. Hol házi béke zavarodott fel, dorgáld meg a' szélvész, hogy csendesüljön le. — Szerencsétlenek! kikért most könyörgek, imádkozzatok ti is magatokért 's értem is. Imádkozzunk, hogy az ég tartsa meg kegyében nemünket és az egész köberiséget. Oh segitsetek! — imádkozzunk! — és te hatalmas Isten, add meg kérésünket!!... Amen.

MÁSODIK HÉT.

Vasárnap reggel.

Hála, dicséret, dicsőség zeng fel egeidre, szenteknek szente — nagy Isten! hogy annyiféle örömet és vidámságot hivtál a' földre napod' sugáraival!! — Nyugalom' pillanatai nyílnak a' heti gondokba bágyadt munkásnak. Öröm' és gyönyörűség' napja ez az ifjuság' aranykorának. Áhítatosság

's kegyes elmélkedések merülnek fel a' válaszos lélekben, 's nincs az életnek olly kora, sem a' világi sorsnak egy osztálya is, melly derült lélekkel ne köszöntse e' napnak új életét 's szép foglalatosságait. Játékra siet a' gyermek, templomba a' kegyes öreg. Édes társalgást keres a' magányt űnt szív, 's te szent Atyám, segítsd mindeniket, hogy találja meg a' kútfit, mellyet ártatlanul keres lelkének enyhítésére.— 'S bár ezer boszantó képei a' fényüzésnek, sors és rang feletti erőlködésnek, magamutogatásnak és hivalkodásnak zavarják szent napunk' dicsőséget; mégis méltósággal lépik fel a' vallás' idvezítő hangja, hajlékod' szent dolgai, 's a' kegyesnek elmélkedései. Neved' dicsősége borítja el a' tévelygéseket, szentíti meg nyugalomunk' napjait. — E' szép elgondolással áldom meg — szenteknek szente! napodat, 's köszöntöm e' pillanatot, melly értésemre adá, hogy még kegyelmedben állok. Jóreggelt kívánok barátimnak 's mindennek, és nem óhajtok nekik mára több szerencsét, sem örömet, mint hogy e' napot komoly lélekkel szentelhessek meg magoknak, 's szépítsék embertársaiknak.... De ha talán ők azt hiszik, hogy e' napnak kötelességei csak a' nyelv' zengedezésében határozódnak, — azt gondolják, hogy téged' dicsőíthetnek úgy is, ha

szívök távol van tőled 's egymástól — úgy sajnálom őket, — 's ha én sem vagyok e' részben jobb másoknál, enmagamat is keserülöm!! — —

Oh szent Isten! egy erőtelen leányod andalog dicsőséged' nagyságán, de nem hiuság veri fel lelkemben ez aggodalmat; hanem lelkem előtt lebeg atyai szemrehányásod, melylyel megfeddéd az Izraelt, midőn „*csak ajakival tisztelt, szíve pedig távol volt tőled.*“ (Esai. 29: 13.) Ne engedd tehát lelkemet e' tévelygésbe esni: nehogy hiábanvalóvá legyen hitem és reménységem is. Önts minden gyermekeidbe feddhetetlen áhitatosságot, hogy minden ünnepi óráink tartozzanak belé örök idvességünkbe, 's e' földön is legyen gyümölcsük felebaráti szeretet, erkölcsös élet és örök hit... Vond el a' csélcsap ifjuságot esztelekedéseitől, 's add tudtára, hogy *csak a' te beszéded tartja meg az igazság' útában.*“ (Zsolt. 119: 9.) *A' véneket vidámitsd a' te színednek örömeivel.*“ (Zsolt. 21: 5. 7.) — Azokat, kik hideg és elvadt kebellet lépik át szent küszöbidet, figyelmeztess: *ha ajándékot vissz az oltárra, de felebarátodnak panaszja van reád, menj vissza, békélj meg 's úgy hozd fel ajándékokat.*“ (Máté 5: 23.) — — Halandó emberek! szegények és gazdagok, bölcsék és együgyűek, ... és ti is, kikről hul-

lámzó pántlikák, csipkék és drágaságok, vagy elképpedt arcz 's durva rongyok mondják, hogy elfelejtette a' földi szerencse vagy ölében kényeszteti, — öleljük egymást a' felebaráti szeretet' karjaival, — öleljük be e' szent napot, 's drága hitünket is, melly olly becses véren van megváltva. Öleljük — — 's talán az egész mennyország karjaink közé 's keblünkbe költözik!! — — Szent Atyám! ez idvezítő érzést tedd nagygyá életemben, hogy tartson meg a' mennyei szövetségben ma és örökké. — — Áldott megváltóm! im feltámadásod' napja terjengeti körültem a' reggel' mosolygó képét, 's én reád gondolva nem érzem: bántott-e valaki; mert eszembe juta, hogy illy reggel jegyeztél el engem' is égi mátkádül. Tarts meg végig azon hiedelemben, melly azt sugja, hogy tiéd vagyok. Midőn eljön a' nagy menyegző' órája, vezérelj bé a' szent hajlékokba, mellyekről szóltál. — — Oh szent Isten! — áldott Jézus! — szent lélek! — hit! remény! anyaszentegyház! szentítsétek meg e' mai nap' nyugalmát. Tiétek vagyok, szentítsétek lelkemet e' földön, — idvezítsétek az egekben. — Amen.

Vasárnap este.

Még egy áhitatos sohajtás hozzád az egekre, seregeknek Istene!... Egy hittel teljes sohajtás töredelmes leányodtól, toldá-

súl a' szent nap' buzgó fohászkodásaihoz, mellyek a' föld' minden részéről emelkedtek, ma feléd idvességért epedő lelkektől! — Úgy szépek nyugalmunk' szokott napjai, ha imával köszöntjük a' támadó napot, 's imával mondunk búcsut a' nap' örömeinek!.. Tudom szent Atyám! hajlottak meg ma is előtted képmutató lelkek, de azt is hiszem, voltak törődött szívek is színed előtt, mellyek érzik: mi vagy te a' halandónak, 's mennyi szükségünk vigasztalásodra bujdosásunkban. Oh az ilyeneknek fohásziért tartsd meg áldásodat a' földön 's idvezítő kegyelmedet az anyaszentegyházon. — Legszebb napjaim' egyikén dicsőítlek most, örök hatalmu felség! mert csordultig telik az érzékeny szív, midőn megnyílnak templomaid 's áhitatosságnak hangja verdesi a' szent boltozatok' üregét. Széppé teszi ez a' kietlen hazát is, mellyben virág nem nyílik. Enyhítő pillanatot ad a' különben szomorú életnek is! — Több napjainkat életgond foglalja el, haszonvágy' kísértetei, önszeretet' botrányai terhelik, 's minden ünnep díszszel ragyog közöttök, mint nyílt virág sötétlő levelek közt. 'S egy illy napért milly édes foglalatosság, hálát adni! — Sajnálom hiszen azokat, kik léha utczázás, pajkoskodás között töltik el; de szent Atyám! bocsáss meg nekik, nem tudják ők mit cselekesznek. Tanítsd is meg, hogy

nem azért rendeltél egy napot magadnak szenteltetni, hogy az a' semmit-nem-tevés', vakító láttatni vágyás', vagy tiltott társalgás' csatornáin bünt vezessen a' lélekbe, 's öröme legyen a' pokolnak míg a' menny elveszti gyermekeit; hanem hogy ezen a' lélek ócsudjék ki a' földi érdekek' kábitásából 's eszméljen idvességére. Tanítsd meg őket, — 's engem' se hagyj elmaradnom azok' seregétől, kik szent lelked' ihletéséből szentülésre 's vallásos bölcseségre törekednek, — hogy e' napi tévedéseimből is megigazulhassak. —

Oh de dicső felség! ha szent elmélkedéseim közé fonódva volt is egy két pillanatom, mellyen dicsőséged 's idvességem nem volt eszemben; ha különben nem vétkeztem, ne tudd fel kárhoztatásul, — 's többítsd meg az áhítatosság' alkalmait életemben, csak adj bölcseséget melléjük, hogy ne vétkezzem, — 's legyenek azok mint gyermeki napjaim' gondtalan, de mégis ártatlan órái. Terjessz ki atyai figyelmedet e' nap' minden történeteire. Kik buzgó lélekkel keresték szövetséged' malasztját, adj enyhületet lelkökbe. Az ártatlan társalgás' körében született szép és tiszta érzelmeknek adj szép jövődöt, míg feddhetetlenségben maradnak. A' bűnjerjedelmeket fojtsd el, 's ne engedd, hogy soha több nap viradjon reájok, — méltók a' halálra. Minden

illy idélen szüleménye a' tévedt léleknek haljon meg midőn még nem született. — —
Kegyelemnek Atyja! Te tudod, hogy a' mint estvére hajolva gyengül a' szent nap' zsibongása, újulnak a' lelkekben egy munkás hét előgondjai; csendesítsd el azért korán a' nappal' lármáját, hogy nyughassék a' munkásságnak embere; de ennek se engedd elfelejtenie, a' mit a' szent nap szólt lelkéhez. Vetkeztess ki a' világ' léha fiait 's leányait napi ékességeikből, 's mondd meg, ezekkel semmi kedvességet előtted nem találtak, 's inkább gyönyörködöl a' szív' ártatlan pihegésében, mint a' felette ragyogó mell- és nyakékességekben — — ha valamikép megértenék, mennyire tartoznak többel a' léleknek, mint a' testnek. Segíts mindeneket, hogy hálaadó lélekkel tekintsenek vissza e' napra, 's így is hunyjanak el az éjre. **Újts meg engem' is ez éj' nyugalmaival, hogy új hetem' koránya mint testben lélekben újult leányodat találjon foglalatosságaim között.... Ámen.**

Hétfőn reggel.

Isten veled és velem is éji nyugalmam' helye!... Búcsuzom egy napra tőled, mert az én mennyei atyám adott még egy napot, 's az ébredt világ' mozgása engem is hí napi dolgaimra. Ha lehet, 's enszívem 's

környületeim engedik, midőn majd sok óra mulva, e' napom' alkonyán ismét hozzád járulok, szeretnék jobb lenni, 's néhány perczel értebb az idvességre. — Ti is esalfa álmaim, melyek ágyam körül repdestetek, míg én gond nélkül pihentem, tűnjetek az enyészet' országába, hova az ébren lévő képzelődés' sok szép elgondolásai is merülnek naponként. Im engem' Istenem valóra költe fel, hogy munkálódjam a' reám bizottakban, 's törekedjem az enyimek' sorsáért 's magam idvességéért. Tűnjetek hű álmok! nehogy belézavarjatok lelkem' nyugottságába 's félrevezessétek gondolatimat!.. — Igen! szerelmes Atyám, hatalmas Isten! én megfontolt érzéssel 's hű lélekkel lépem szembe e' hét' kötelességeivel; de téled könyörgök erőt elhivatásomra. 'S midőn eszembe jut, mennyi szüksége e' napnak 's minden hétnek, — mennyit kell verejtékezni 's törődni annak, ki nehéz robot után kapja meg napi kenyerét, — annak, ki más ajtajáról él, milly sokszor és keserűen kell éreznie, mennyire hidegek az emberek egymáshoz, — mennyit kell iróasztala mellett sötétkedni annak, kire az erkölcsiség' útát biztad, — milly borzadalmas sors jutott azoknak, kik vérpályán aratják kenyeröket... midőn ezek eszembe jutnak, kegyelemnek Atyja! kettőzve érzem szeretetedet, 's azt is, hogyha hagytál is hiányt életem-

ben, mégis van szebb része is sorsomnak, 's több másoknál boldogabb vagyok. Megteszem dolgomat; de másnak van gondja, hogy megérdemlett falatomat külső félelem és kínzó gond nélkül költsem el. 'S im szent színed előtt fogadom: sorsom' szerencséből juttatok annak is, ki nyomorultabb mint én. Csak előtted, 's itt hiuság nélkül mondom ezt. Szégyelném nagyot képzelni csekélységből; mert tudom a' mit adhatok csak egy morzsája annak, mit tőled nyertem.

Csak úgy van az, szent Atyám! fogadkozik a' szív; de tőled van minden, 's az a' dicsőség is, hogy reám is bízta vagy egyet az emberek közül. Orizz tehát, hogy ha mi jót tehetek úgy, mint a' ki egy ház' sorsára befolyással lehetek, vagy mint ember—tegyem azt jó lélekből, 's ne vegyem tekintetbe ha látják-e azt mások, ha megtudja-e a' világ, 's ne is várjak mindenért jutalmat, elégedjem meg azzal a' szerencsével hogy jót tehetek, 's hogy *te, ki nézsz reám titkon, megfixetsz nyilván.*" Ha van bennem egy szikrája a' tiszta erkölcsiségnek, fejtsdki azt, hogy e' kéz, melly ez imakönyvet fogja, lehessen szép-pé 's erkölcsileg nagygyá ártatlan foglalkozásaival 's jó tetteivel... Én lelkem! hajolj meg e' gondolatnak, 's légy mindig őrzője idvességemnek. 'S midőn a' világ

mégis megkísért, emelj feljül a' nem igaz kereset', erőszak' és büszke bosszuállás' ingerein! — — Örök felség, szent Isten! csak egy erőtlén nő' keble fohászkodik itt; de érzi, hogy a' földi haszon 's világi ügyességen kívül is van szüksége a' léleknek, a' mi az ég felé emelje; adj mennyből segedelmet, hogy tehessek is valamit érte. Hozd ki őseim' sirjából is a' jó példát, hogy lássak tört utat a' szent czél felé. Minden idők' szép lelkületű asszonyai' nevére és dolgaira taníts meg, hogy lélekben köztök éljek 's legyek jó. Mutasd azt is, a' mit azok nyertek, ha egy háládatos könyccsepp volt is az, vagy a' jó lelkiismeret' nyugalma — hogy el ne csüggedjek midőn látom is, hogy a' jó embernek is van szenvedése, 's halljam meg atyai biztatásodat: *a' hegyek megindulnak, a' halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom 's békességemnek szőretsége veled marad.*" (Esai. 54: 10.) E' nagy biztatásod' védelme alatt kezdem hetemet, 's csak én jó legyek, tudom atyai ígéreted nyomán kísér 's nem hagy el. Segíts a' jóra, hogy boldog lehessenek. Őrizz a' kísértetektől: ne hogy messze maradjak célomtól; hanem áthatolva minden akadályon, nyerhessem el a' pályabért atyai kezedből, ez árnyék világban, 's a' mi itt fizetetlen marad, — a' balhatatlanságban. Amen.

Hétfőn estve.

Dicsőséges Ur Isten, kegyelmes Atyám! tőled indultak ki szívem' érzései 's minden gondolataim e' napom' reggelén, 's im hozzád térnek vissza ennek estvéjén is.... Segedelemért borultak akkor elődbe, most hálaadásomat mutatják bé, és pedig azzal a' meggyőződéssel, hogy te a' henned bizóknak atyja, gondviselője és mindene vagy. Mennyi öröm, mennyi vigasztalás e' gondolatban! Mí az időnek erőtelen szülöttjei az örökkévaló Isten' oltalmában,... 's ez az Isten édes Atyánk!?!... Szerencsés is az időkor, melly e' szép sors' érzésére hozta elő szülötteit. Ha többet nem tudnék is rólad szent felség, mint hogy e' kegyelmedet kijentetted—méltó volnál, hogy szívem' minden ütését neked szenteljem áldozatul. — Oh de megmérhetetlen mező az, mellyen szeretetednek gyümölcsei teremnek. — Minden nap, minden percz és minden sors, — a' menny és föld teljes a' te jóvoltoddal, melly mindig több, mint a' mi érdemünk. Munkálunk néha többet, máskor kevesebbet, — de többnyire csak magunkért, 's talán legkevesebb figyelmet vetünk mindig a' te dicsőségedre, — 's a' világnak egy nyomorult fillérét nem mindig cserélnők az örök dicsőség' kincseért; 's így törekedéseink

ritkán emelnek hozzád, többször nyomnak le a' föld' porába.... 'S az illy élet szere-
ne-e érdemet előtted?! — 'S midőn illy kö-
zönséges a' tőled lett elszakadás, mivel
dicsekedhetném én is?!

Érzem, hogy mindig hit által lenget-
tek feléd fohászim és reményeim, 's mióta
gyermeki ártatlan gyűgyögéssel először
mondtam ki: „*Hiszek egy Istenben*“, min-
dig komoly méltósággal hatott neved lel-
kemre.... Ah, de a' világ... a' világ? —
Istenem, Atyám! a' világ gyűlöl tégedet
's azokat is, kik hozzád ragaszkodnak 's
diadalmat vett sok lelkeken, és elfogyatta
szenteidnek számát a' földön... Én állok
még a' hitben, frigyeseid' számához tartom
magamat; de — kimondjam-e?... hiszen a-
tyám előtt állok... oh én is sokszor ma-
radtam csak neveddel. Törvényeid, mellye-
ket belém oltottál, kiköltöztek lelkemből. De
tán még sem? Érzem van bennem most is
a' mi sugja, hogy nem csak földi sorsra
vagyok elhiva, — ez a' te törvényed; de
a' mellyet indulataim' zsibongása miatt neu-
mindig ügyeltem, 's így elhiszem! ha meg-
látogattam is dicsőséged' hajlékát, ha
imádkoztam is reggel és estve, csak száj-
jal voltam leányod, szívben pedig elpártol-
tam. De Atyám, Istenem! segíts ezutánra,
hogy hitemben legyek inghatatlan, tetteim-
ben pedig mindig feddhetetlen 's örökké tiéd.

Ne engedd, hogy az élet' vesztései, a' sors' csapásai vagy a' hitetlenek' példája kitörölje lelkemből annak érzetét, hogy benned hinni és élni legszebb szerencsénk a' földön. É' hitben pedig erősíts meg engemet és az enyimeket is, elmúlt idők példájával. szent igéd' tanításaival 's azzal is, hogy ma megtartottál 's figyelmeztél életemre. Juttasd eszembe, midőn a' világi kényelemből 's emberek' tekintetéből igen sokat csínálnék, hogy a' te szeretetedből kitelik minden, a' miért az életben annyit esengünk. Minden reggel a' nap' sugárain ragyogó harmatcseppekből, 's estve az ég' csillagbetűiből tedd olvashatóvá mindeneknek szemei előtt az enyhítő ígét: „*Az Urnak szemei figyelmetesek az őtet szeretőkre, hatalmas oltalom és erős oszlop, — árnyék a' hérség ellen, őrizet a' bántás ellen és segedelem az elesettnek, — felmagasztalja a' lelket, megrilágosítja a' szemeket, egészséget ad, életet és áldást.*“ (Sir. 34: 19.) Én ezt olvastam ma a' reggel' ködpatyolatán, látom most az éj' sötét szőnyegén csillámlani; azért hálát adva e' napomért, félelem nélkül alszom el. — Én lelkem szenvedésed' pillanatán ne felejtőd el: „*az Urnak szemei figyelmetesek az őtet szeretőkre!*“ (Zsolt. 33: 18.) Amen.

Kedden reggel.

Oltalmam, segedelmem és atyám, nagy Isten! mély tisztelettel és alázatossággal 's a' legszentebb szeretettel hajlik meg lelkem e' gondolatra: „*Boldog ember, ki nem távozott el az Úrban való reménységtől.*“ (Sir. 14: 2.) 's úgy tetszik mennyei érzés foglal el reá. 'S ha bár tudom is, hogy bizonytalan minden pillanatban életünk' sorsa, félelem nélkül indulok szembe e' nap' sorsával; mert benned helyezett reményem leszen az én világosságom, ha sorsom elsötétedik. E' leszen enyhítőm szenvedésem' pillanatain. E' leszen fegyverem bitem' ellenségei ellen: jöjenek el bár azok az ellenségek, fájdalmak' szomorú gyászában, vagy örömek' édes csábításai közt.... Igen, én benned bízom, szent Atyám, mert láttam 's éreztem, hogy kívüléd a' föld' minden szerencséje megáradt vízben lebegő fűszálként ing a' sors' habjai felett, 's nem tartja meg az elmerültet.... Aztán, ha életjókra gondolok, a' jut eszembe, hogy azok téled vannak, — a' földi hatalom árnyékként leng előttünk. Ijeszt néha, de a' szerencsének egy fordulatával végkép elenyészik. Eszembe jut a' férfiúi kegy — oh ez a' női életre

nézve sokat akar jelenteni. E' nélkül nemünk többet szenvedne. Eszesek ők 's erősek; de ők is erőtlén férgek a' természet' kezében, 's aztán olyanok többnyire, mint a' magas levegő, melly szép kilátást ígér; de sokszor szelvésszes, 's mindenkor hideg. Oh Istenem! az a' férfiúi nevezet nekünk örökös rejtett szó, — és sokszor sirva fizetjük hozzáragaszkodásunk' vak engedelmes-ségét. E' sorsa a' mi életünknek, 's hiszem hogy te jót akartál: de mi nem mindig értjük egymást. Nem akarok rendelésed' ellen kelni ki; de úgy tetszik, minden per-czen éreznem kell, hogy te kipótolhatalan vagy lelkemnek, 's erőm, paizsom és dicső-ségem csak te vagy.

Benned helyezett reményem teszen ön-erejüvé sorsom és foglalatosságom között, hogy ha kár, keserűség vagy bár mi találna is, — el ne csüggedjek, 's megmaradjak törvényeid körében. Fejtsd ki tehát ez önerejűséget lelkemben; de nem azért, hogy megvessem azokat, kiknek engedel-mességgel tartozom; hanem hogy semmi tekintet, haszon vagy gyönyörűség reá ne vehessen, hogy egyebet tegyek, mint a' mit tennem kell... Orizd életemet, nehogy gyáva kényeskedés, duzmadtság vagy gondatlanság által keressek tiszteltetést 's várjak előmenetelt, 's a' képzelt tisztelet helyett elhűtsem azok' lelkét, kikkel ősz-

szeköttetésben kell élnem. Habár tétova bolyongnának is gondolataim, őrizd meg reményemet, melyvel hozzád fogódzom. — Igéd mondja, hogy *megoltalmazod és örendezteted azokat, kik szeretik neredet*, — 's mennyi vigasztalás lelkemnek, hogy téged' szeretlek.... Atyám, kegyelmes Atyám! én téged' szeretlek, adj nekem kenyeret 's mellé vidámságot 's örömet mára, és fogj körül oltalmaddal. Vagy ha akaratod az, hogy sirjak is, azon hiten szürd meg könnyeimet—hogya „*te akarod*“ 's nem lesznek azok nehezek. De miért sírni, midőn illy derült lélekkel köszönthetem a' reggelt?!—nyugtalan szív! ne illesd mennyei atyám' titkait: *legyen úgy a' mint akarja*, — — csak az atya tudhatja, mikor jó sírni gyermekének! — — Nem! nem kinzom többé lelkemet sorsom' titkával, okom sincs reá. Reád bizom magamat, szent Atyám; de mégis könyörgök: bocsásd meg lelkem' küzdelmét. Könyörgök: ne engedd sem a' természetnek, sem az embereknek, hogy többet kívánjanak, mint a' mit bírok, ennyit pedig munkából, örömből és keserüségből is elvállalok... „*legyen meg akaratod*“—Amen.

Kedden este.

Ismét elbúcsuzék a' nap vidékünkéről, 's nyugot' bércein pirulva monda helységünknek jó éjszakát. Illyen a' tiszta lélek'

ártatlansága, melly elpirul, midőn áldást mondnak azok, kiket boldogított. Vajha én is így fogadhatnám napom' alkonyán az enyimek' búcsuzását 's illy nemes lélekcsenddel bocsátkozhatnám az éj' nyugtató ölébe! Te ismersz engemet legjobban — örök dicsőségben lakó felség, kegyelmes Atyám! vagyok-e méltó illy szép jutalomra, — tettem-e ma is valami jót, 's ha igen, nem vontam-e le annak is dicsőségét azzal, hogy elkevélyedtem volna vele, — nem tagadtam-e meg a' szegénytől a' segedelmet, a' nagyobbtól a' tiszteletet, — nem fertéztettem-e meg nevemet kétszinség, durvaság, fősvényység vagy tékozlás által, hogy így az enyimek' vagy felebarátaim' átkát érdemeljem?! — — Istenem! szólalj meg lelkemnek, hogy meneküljek ez aggodalomtól. Még se szólalj, nehogy rettenetes legyen az a' szózat 's messze üzze tőlem az édes álmot. Fedezd el most e' napi életemet, 's napjaim' folytában lelked' erejével építsd fel fogyatkozásaimat. — Oh de ha nem virad több nap életemre?! áldott Jézus, fogd fel ügyemet 's esedezzel érettem, hogy ha nem lenne is itt több napom, mellyen lelkem' romlásit kiépülhetném, ne legyek kárhozatnak gyermeke!! — — De szent Atyám, örök felség! még szeretném élni; mert ki ne szeretné mulatni e' világban, mellynek te atyja, te gondviselője

vagy; — de csak idvességemre. Adj tehát lelkierőt, hogy szépítssem ki égi útamat 's érkezsem lelki örömmel életem' örök céljához. —

Nyugott lélekkel megyek szembe veletek életem' ezutáni napjai, mellyek talán ez éjszakámra fogtok derülni; de örömet csak úgy fogtok nekem hozni, ha segedel-mül lesztek, szeretni igéreteiben, törvényeiben és minden rendelkezéseiben mennyei Atyámat, a' dicsőségnek királyát — a' szentet — a' véghetetlent!... De még addig egy bizonytalan éj' sötét szürkülete fog engem' körül, mellyből csak annyi bizonyost tudhatok, mennyit idvességem' könyve mond: „*az Isten ád álmat az ő szerelmesinek*“ (Zsolt. 127: 2.) Szent Atyám! ha voltak is néha félretérései lelkemnek, mindig kevély voltam azon szerencsém-mel, hogy atyai szereteted' oltalma alatt születtem, nevedtem 's tanultam meg tűrni és remélni, 's vallást tenni rólad, 's a' názáretbeli Jézusról — és várni az idvességet — 's azt is hogy „*hit nélkül lehetetlen dolog előtted kedvességet nyerni*.“ (Sid. 11: 6.) Nem dicsekedhetem, hogy az életnek minden bosszantásait zúgolódás nélkül álltam volna ki, — hogy ne volna a' világnak egy kisértete is, melly erőt vehessen lelkemen, sem avval, hogy hitemmel a' hegyeket megindíthatnám; de te tudod kegyelmes Atyám! hogy ha

nem fizetett is mindig eleget a' világ, mint érdemeltem; ha voltak is csábító pillanatai életemnek, rólad nem felejtkeztem el... Sok szép gondolataim maradtak eleitől fogva teljesítetlen, sok érzelmet ront, épít, változtat keblemben az élet; de ebben mind ez ideig változhatatlan voltam, hogy hittem benned. És ha nem jutott is nekem annyi szerencse, hogy hitem dicsőségeért 's nevem' felmagasztalásaért elhagyjam házamat mint a' hívőknek atyja, tudd fel nekem is csekély hitemet, mellyel hozzád ragaszkodom, 's adj édes álmot *nekem is, mint szerelmesidnek ígértél.* (Zsolt. 127: 2.) Midőn majd ez éj elmulik 's ismét elődbe borulok, hallattasd velem is: „*asszonyi állat, téged' hited tartott meg.*“ (Márk 5: 37.) Amen.

Szeredán reggel.

„*Asszonyi állat téged' hited tartott meg.*“!... Milly édesen hangzik lelkem előtt imám végszózatja, mellyel e' napra is megtartás' örömét kérte az estve lelkem tetőled, mennyei Felség! Im az éj elmúlt 's téged' illet ezért a' dicsőség. 'Téged, kihez szívem hálaival dobog fel. — Sötét bizonytalanság borongott sorsomon, mig ágyomban nyugodtam — mint a' hallgató természet felett sötétlő éjszaka. 'Téged' illet dicsőség, hogy velem együtt olly sok állat hirdetheti

megtartó kegyelmedet. Ezért ömlik ajkomra neved, 's megtanítom reá az enyimeket is, kik még nem ismernek. Élek tehát, 's megnyílt a' pálya, mellyen valamit tehessek idvességemért. De valljon teszek-e?! Szívig hat e' kérdés, 's mélyen illeti lelkemet, mint síró keserveket a' sírhalmok' tompa zugása, — 's feleletül ismét csak bizonytalanság... Elhetek javaimból, melyeket tőled nyertem, — igen a' polgári béke' üdvével, 's a' vallási türedelem' malasztjával. Gyakorolhatom vallásom' rendtartásait, tehetek jól szomszédommal 's az idegennel, ha nagyot nem is, legalább keveset; de nemünk alkalmasint is meg van fosztva a' szerencsétől, hogy igen sokat tehessen; oh de ha egy fővényszemen állva is közelebb vagyunk az éghez, 's ha egy szánakodó könyecsepp is elég néha szeretetünk jeleül — nekem is nyitva áll az idvesség' útja, csak hogy léphetném. Oh hogy miért van rajtunk az élet' apróbb keserveinek is akkora ereje, hogy a' szép elgondolásokon mindig csak bizonytalanság. Miért van illy töredékeny edénybe rejtve a' drága kincs, az örök igazságra eszmélés?! Miért nem lehetünk tiszták, mint fellegtelen ég, — 's lelkünk ártatlan, mint kijött a' teremő' kezéből!!!

Szent Atyám! bár gyarló én, nem örömet tennék olyat, miért majd estve pirulnom kellene, hogy tettem vagy elmulatam; adj meg azért nekem mindent, a' mivel helyzetemhez képest hasznos lehetek. Ha nincs meg arczomban vagy mozdulatomban az asszonyi szelidség és gyöngédség: adj valamit,—hűséget, hitet vagy bármit is a' mi azt pótolja, hogy ne idegenüljenek el tőlem a' lelkek, mellyekre befolyással kell lennem. A' vakmerőséget, akár erkölcsömben, akár tévedéseimben van, irtsd ki lelkemből... Erősítsd keblemben az ingerlékeny szívet, melly minden csekélységért békételenkedésre törne ki ellened vagy embertársaim ellen. Irtsd ki minden nőkebelből azt a' meggyőződést, mintha örökös zakota volna czímere ügyességöknek. Mutasd meg mindennek, hogy értsék meg: milly simán hömpölyögnek a' nagy folyóvizek, mellyek lármátlanul rejtik mélységöket, — 's tanulják ebből szelidséggel boldogítani házukat, 's mutatni ki lelkök' nagyságát. Főleg oltalmaz: nehogy ártatlanságom szennyet kapjon, és ne engedd felejtennem, hogy az illy szennyet könnyhullatásunkkal sem mindig moshatjuk le, 's egyszer eljátszott paradicsomunknak nincs többé váltsága. Terjeszd ki figyelmedet minden sorsu és koru gyermekeidre. Adj az úrba szelidséget, a' szolgába engedelmes-

séget, 's amannak jutalmul tiszteletet, ennek enyhítő nyugalmat, ... a' véneknek becsültetést, — az ifjaknak kinézést méltó jövőre, — a' gazdagnak jótékony szívet, 's jutalmul csendes lelkiismeretet, a' szegénynek igazságos pártfogót, 's minden kebelbe becsületérzést — minden testbe egészséget, ... a' vallás' biztatását mindenek... 's könyörgő leányodnak is. Amen.

Szerdán este.

Jól érzem magam', — 's boldog is vagyok, hogy így végezhetem napomat. Dolgomat tettem, kiálltam a' nap' viszontagságait, — 's hozzád is sohajthatok, én Istenem, 's imádhatlak megtartásodért. Nyugottan nézek innen vissza napi küzdelmeimre, mint veszélyből menekült jámbor kiállott szenvedései' helyére; mert engem itt a' hitnek ereje, védelme és ígérete veszen körül, 's már felejttem a' multat, mert bitem azt mondja: e' volt a' te akaratod szent Atyám! Ha voltak háládatlanok és irigyek, kik sorsomat keserítették, megbocsátok nekik. Reád gondolok 's eszembe veszem, mennyi háládatlanság kíséri áldásaidat, 's meggyőződöm, hogy e' sorsa a' földön mindennek. A' virág kihajt 's illatján kéjeltünk; a' fa gyümölcsöt terem 's azt eldeljük; a' forrás felbuzog 's szomjunkat

enyhitjük vele; de ritkán vagy soha sem sohajtunk fel hozzád hálával érettök, 's egymásnak lemnék-e kérelhetetlen bírái?! 's nem de nem saját bűnünket ítelnők-e meg?! Különben is érzem én azt, milly kevés lelkek vannak meggyőződve arról, hogy az asszonyi kezek is belé tartoznak a' házi élet szerencséjébe. De bár mit gondoljon a' világ, megteszem, mire elhivatásom kötelez. Megtettem ma is, ha nem is egész tökéletességgel, 's áldlak szent Atyám, hogy segítettél. De ne vedd le még figyelmedet napi munkáimról, míg áldás és szerencse nem fejlődik ki belőlök.

Nyomd is mélyen szívembe, hogy nem a' kötelességek' nagysága, hanem az a' lélek, mellyel ezt teljesítjük, szerzi meg minden tettnek érdemét, 's szeretetedet is, 's ha morzsányinak látszik is törekedésem, tartsam tekintetben; mert a' feszített gond és figyelem, mellyel azt elintézem 's végbeviszem, nem engedi, hogy következés nélkül maradjon. Juttasd eszembe pillanatonként, hogy porszemekből áll a' nagy hegy, cseppekből az áldásos eső, 's egy porszem 's egy csepp eső is belé tartozik az egészbe... Adj az illy gondolkodás mellé mindig munkássági ösztönt; de kedvező környületeket is, hogy a' mire vetendem kezemet, legyen áldás és szerencse, 's legyen házam mindig a' jó rend' és tiszta-

ság' hazája, „keblem pedig ártatlan érzések' fészke.... Orizz útaimban az emberek' bosszantásától, kik kártétellel vagy rágalommal feldulnák házam' szerencsáját, 's lásák meg ők is, hogy szeretetedben állok... De hiszen talán a' kit nem bántok, nem bánt engemet is? — Embereknek fiai, leányai! ide idéz lelkem az Ur eleibe, adjatok számot, miért vagytok egymásnak ellenségei?! irigységből-e? — oh ti szánandók, kik csak azért szenvedtek kint lelketökben, hogy más boldog?! rázzátok le magatokról e' gyötrő hatalom' nyögét, melly égi útatókat akadályozza; mert nincs bűn a' nap alatt, mellynek gyalázatjából ez indulatnak ne jutna. Szent Atyám! ez indulatot keblemből töröld ki, 's ha adsz is nekem olyan sorsot, mellyet valaki irigyelhessen, soha de soha irigyet egyet sem. Oh, mert ellenségemmé lenne az; az ellenség pedig mindig félelmes. Távolítsd tehát tőlem ez éjen is az irigységnek agyarkodásait, 's így tudom senki sem fogja estvéjének unalmát becsületemen rágódással enyhíteni, 's nem lesz, ki álmomat zavarja vagy javaimban károsítson. Tőled pedig leányi nyugottsággal fogadok mindent; mert tudom olly kéztől jön az, melly ha megölhet, megis eleveníthet. Oltalmad fogja körül tehát hajlékomat, szívemet és lelkemet, hogy sem-

mi idegen bántalom meg ne közelítsen; hanem lehessenek az enyimekkel együtt egészben tiéd.... Amen.

Csütörtökön reggel.

*Minden dolgaim előtt készítem magamat hozzád és várom segítségedet, én királyom és Istenem (Zsolt. 5: 4.) meny-
nyei felség! mert öröm özönli körül lelke-
met, hogy leányi bizodalmam' sohajtása,
mellyel ez éjre gondviselésed alá bízam é-
letemet, nem esett hiába. Csak igaz tehát,
hogy azok a' sohajtások, mellyeket vallá-
sos érzet költ fel a' szívben, mint enyhü-
let' angyalai repkedik körül életünket. Ugy
is van az, hogy midőn hozzád sohajtok,
enyhitőbb a' reggel' hűs lélekzete, könny-
nyebb a' foglalatosság 's jobban esik az
álom; — minden dolgaim előtt készítem
tehát magamat hozzád és várom segít-
ségedet... Most tudom már: miért olly nyug-
talanok néha az emberek; mert nem kere-
sik a' vallás' enyhítő erejét. Megemlékez-
nek néha rólad; de csak templomi köteles-
ségből, 's úgy tekintik hitőket, mint disz-
ruhát — 's csak választott napokra tartják.
Kialtnak hozzád inségökben, végkép' elfe-
lejtkeznek boldog óráikon. Mig felettök a'
terhes felleg, imádkoznak, — ha elhuzódott
az: ismét ellenedre járnak. Ezért győznek*

meg a' kísértetek, 's vesznek erőt lelkünkön a' kétségbeesés pillanatai..., Ah, ha csak akkor jutnánk eszedbe, midőn mi reád emlékezünk, — csak akkor segítnél, midőn imádkozunk — mi lenne a' háládatlan világból?! puszta és kietlen a' mező, a' tavasz nem virítna, a' nyár nem aratna 's az ősznek nem volna gyümölcse, — 's a' tél — rideg, 's rettenetesen lepné meg a' vidéket. És az ember, ki most olly kevély nem érdemlett szerencséjével, vigasztalás nélkül bolyongna a' földön mint száműzött, kit hazája megvetett, 's már nincs hajléka, barátja, sem kenyere.

Mégis... mégis dicsőséges a' te neved Ur Isten, 's méltán lett nagygyá a' földön, mert nem fizetsz háládatlanságunk szerint 's atyai béketűréssel tekintesz eltévedt gyermekéidre. Oh Atyám! őrizz attól a' hiuságtól, hogy azt higyjem magamról, hogy én jobb volnék egyebeknél, 's csak másokat illetne e' szemrehányás. Érzem reám is esik abból; de kívánok jobb lenni. Küldj mennyei erőt, hogy a' hol a' földi okoskodás nem használ, lelked emeljen fel. Légy velem mindig, hogy el ne felejtkezzem kegyelmedről. Tartsd mindig ébren lelkemet dicsőséged iránt, — nem csak innep — hanem köznapon is, — nem csak midőn harangszót hallok, hanem midőn a' szegény' esengését hallom is; sőt az életnek apróbb

jelenéseiben is: hogy ne szülessék lelkemben egy gondolat is, melyet annak érzete ne kísérne, hogy mindenek felett akaratodhoz kell szabnom magamat. Juttasd eszembe mindenütt, hogy a' rólad való elfelejtkezés útát nyit minden szerencsétlen gondolatra,—'s egy édes mosolygásban, egy képmutató könnyeseppben, egy hízelt szóban, egy kis önkéntesen jövő tiltott haszonban jelen van számunkra a' pokol—ha rólad elfelejtkeztünk... Ezért *sieték dolgaim előtt hozzád*, szent felség, hogy mielőtt megkezdéném azokat, 's elindulnék az emberek közé, készíts el minden sorsra, ne-hogy önérzeteim bajba hozzanak, az emberek megcsaljanak, 's lelki gyengeségbe esve hidegen nézzem üdvösségem' koszoruját elhervadni, 's házani' és hozzátartozóim' sorsát zavarba jöni—és ne segíthessek rajta, 's ne is akarjak... Álljon ott tehát minden gondolataim közt dicsőséged' képe, hogy e' napom el ne vesszen... Egy rövid nap hiszen; de elég hosszú arra, hogy alkalmat nyújtson jóra is rosszra is,—a' jóra adj segédelmet, a' rosztól oltalmaz, nehogy mit eddig épített hitem, e' nap lerontsa, 's kísérjen az a' meggyőződés mindenütt, hogy mit sem ér több esztendő'k' idvessége, ha egy pillanat örök kárhozatba süllyeszt. **Amen.**

Csőtörtőkön estve.

Hajolj meg én lelkem tisztelettel Istened előtt, 's vallásos megalázódással mondd dicséretet az örökkévalónak, a' szentnek, a' megfoghatatlannak, kit csak munkáiból értünk, hogy jó, hatalmas 's kifogyhatatlan szeretetű. Hajolj meg 's adj hálát, hogy e' napon is megtartott földi pályádon, hogy kereshesd égi üdvösségedet! — Kegyelmes Atyám! fogadd el lelkem' hozzád siető gondolatait estvéli áldozatul, — fogadd el azokéit is, kik hozzám vannak köttetve, ha talán nem érkeznek, vagy nincs elég nyugaltság lelkökben rendbe szedni magokat, — vagy ha nem akarnak is rólad emlékezni. En neked köszönöm napi kenyereimet, ruházatomat, nyugalmamat 's azt is, a' mi jót és örömdetést ezekben kóstoltam. 'S így már úgy tetszik, nyomó gond nélkül várom elszenderedésem' pillanatát. Éjnek bágyadt szellői, hűs fuvalmak! mit hoztatok nekem? ti távol vidékről jötök, a' honnan a' tőlünk búcsut vett nap költött fel. Sugjátok fülembe, millyenek ott az emberek — míg el nem szenderítetek. Mondjátok meg, van-e bennök vallás és Istenbeni bizodalom, — asszonyaiban ártatlan hűség, — férfijaiban erős lélek... 's mindenikben csüg-

gedhetetlen munkásság, 's a' kedvetlenségben béketüres?... ha van, idvezlek titeket, mint távol rokonaim' hitének követeit, 's kedvesebben veszem szenderítéstekeket. De ha nincs bennök hit, — ha méltatlanságot szenved ott valaki csak azért, hogy gyengébb, — vagy zsarnokoskodik csak azért, hogy erősebb, — ha a' ki szenved, nem bír istenessen tűnni, 's a' ki boldog, háládatos lenni — — úgy vigyetek el egy könnycseppet szememről, 's mondjátok meg, hogy érettök hullattam azt, ... 's egy távol hon' leánya sajnálja őket 's érettök imádkozik!!

Szent felség, mindeneknek Atyja! im meghatá lelkemet a' természet' alkonya. Édesen emlékezem mindig felebarátimra is, midőn téged' dicsőítlek, ha bár nincs is mindig módom e' szent érzésemet irántok kimutatni. Lám én erőtlen nő vagyok, 's legjobb akarattal mellett is keveset tehetek; de a' kiknek több erő, értelmet és tekintélyt adtál, segítsd hogy értsék meg lelkedet, 's terjesszék dicsőségedet a' nép között, 's emeljék fel nevedet azoknak gyermekei előtt, — hogy annál könnyebben hajoljon feléd minden szív, 's teljesítse lelki-eszméretesen tartozását minden lélek... A' mi keveset e' nagy célra ma tehettem, ha bár egy gondtalan gyermeket intve, egy tunyát fenytve vagy munkást jutalmazva is — számitd bétöltött tartozásaim közé. De ha va-

lakit méltatlan bosszantással, rossz példával, vagy bűnös útasítással elvontam a' tiszta erkölcsiség' köréből, -- oh az ilyeneket, mielőtt elvesznének, segítsd, hogy hagyják el a' veszedelemnek útát, -- 's az ő botlásaik' inségét lebegtesd szemem előtt, hogy többé ne, *legyek részes más bűnében*" (1. Tim. 5: 22.) — a' magaméból pedig korán kitérve, legyek hű és engedelmes leányod — mind örökké. Légy oltalma továbbra is minden lelkeknek, mellyek feléd vándorolnak át az élet' fővenyén, hogy jussanak tisztán hozzád. A' kiket önszépségök' ámitása vagy bűnös könyvek, vagy tükrök' hazudozása — vagy könnyenhivőség... vagy bár mi is, léhává és ügyetlenné tett, vedd oltalmad alá, 's lerontva bennök a' hiuság' munkálatát, építsd fel országodat lelkökben, -- hogy legyen szép ez a' világ az ártatlansággal, boldogok az emberek egymás erkölcsében. — Minden nemben, minden korban adj jó embereket, 's vegyenek körül ilyenek mindenütt, napi munkáink alatt 's éji nyugalunk' óráin is. Így hozd el nekem, szent Atyám, mindig nappalaimat 's éjszakáimat. Így hozd el most is napi törődésimre a' nyugalmat -- 's álmomat is. Amen.

Pénteken reggel.

Hinak bár a' napi gondok, 's várnak reám dolgaim; de nem sietek—mig e' drága pillanatot fel nem használom lelkem' nyugalmaért. Elég az életnek nagyobb részét áldozni fel a' test' szükségieért, egy két pillanatot sajnáljak-e lelkemtől?!— — Ki tudja érek-e több reggelt, 'a ha igen is, lesz-e módom illy derült lélekkel sohajtni az én mennyei Atyámhoz, ki nem szünt meg engem' szeretni; mert lám e' napot is megérnem engedte. Hozzád, világoknak teremője, égi felség, nagy Isten!... hozzád sohajt e' könyv mellett hálálkodva egy gyenge teremtmény, ki benned találja okát annak a' szerencsének, hogy él. Ismered te e' lelket. Sokszor sohajtott feléd, 's ha nem is mindig tiszta ajakkal tette ezt, érezte, hogy téged' illet a' dicséret életért 's mindenért, a' minek becse van előttünk.— Nem csak a' gazdagnak adtál okot arra, hogy lefedett fővel emlékezzék nevedre; hanem annak is, kinek közkenyere mellett van egészsége, 's lelkében vidámság. Számtalan alakban tűnnek fel szereteted' jegyei, ha nem bír is mindent minden. — Aztán minden jótéteményeid felett, mint azoknak koronája, áll teljes ragyogásban a' váltság' nagy mive a' názáretbeli Jézus' nevével, mellyre imád-

va néznek minden időknek és nemzedékeknek szemei. Reám is kihatott e' dicső fény 's ennek világánál indulok el most is az örök haza felé. — Igen! én haza felé megyek szent Atyám! de homály — — a' jövőnek titkos homálya lebeg előttem. Ezért nem tudom, elérek-e ma oda, vagy még soká tart zarándokságom. 'S mennyi tenni valóm még, hogy földi dolgaimat jó rendben, lelkemet idvezülés' pontján találja az óra, mellyen megérkezem. Mennyi szükségem tehát atyai segedelmedre, hogy egy rövid nap' örökkévalóságra lehessek készen!! —

Aldott felség! ne hagyd el erőtelen leányodat segítség nélkül e' bizonytalanság' után. Adj égi erőt, hogy e' pillanat óta álljanak készen minden érzelmeim az örök ítélre. Addig is pedig, míg a' lelkek' országa felnyilna előttem, viselj gondot reám 's az enyimekre is.... Te tudod mennyi szüksége e' nyomorult testnek: melly most ehetnék majd ihatnék, — melege van most, fázik majd, — most álmos, majd beteg 's ezerképen szenvedtetni halhatatlan lakóját; — adj tehát ennek számára is mindent, a' mivel szenvedései kevesednek, 's megszűnik a' lelket is gyötörni. De a' mit csak hiúság, fényűzés — divat, vagy csak magam tettem szükséggé,... oh, ezt kérni is pirulok!! E' sok minden felett adj egészsé-

get, 's ne engedd felejtennem, hogy másnak is mondhassam meg: miként az egészségben sok drága kincs rejlik; mert jó vele birtokunkba pénz, jó barát, szépség, bájosló tekintet és vidám órák; 's gazdagabbak vagyunk ezekkel, mint azok, kik csak vak szerencsétől várják a' napi kenyeret, 's drágaságaiktól a' hódító tekintetet. Segíts, hogy legyek magamviseletében adott szómhoz hű, durvaság nélkül, — nyílt lelkű de nem léha, okosan zárt, de nem hideg, — munkás, de nem czudar sem erőszakos, — gondos és rendtartó, de nem mord sem zsémbes. Így aztán bocsáss el engem a' mai napra, 's legyek bár házamba szorítkozva, vagy emberek között, lehetek jó és boldog. De nélküled... ah, nélküled mind ezek nyom nélkül tűnnek el, mint éji álmaim. Küldd el jó lelkedet vezérül, hogy lelkemet emelje, alább szállítsa, biztassa, rettentse, nyugtassa és ostorozza míg eltalálja az utat, mellyen bántás és bántódás nélkül eljuthat az élet' czéljához, hol boldogság tenyészik, — 's hallik le az égimezőkről mennyei főpásztorunk' szózatja: „*az én juhaimnak, mellyek szómat hallgatják, örök életet adok.*“ (Ján. 10: 27.) Amen.

Pénteken estve.

Mint elcsendesült a' nappali mozgáslármája, mintha nem is abban a' világban

volnánk, melly imént olly nyüzsgésben va-
 la. De nem is abban. Körültünk borzasztó
 hallgatás terül el. Felettünk csillagos bol-
 tozat ragyog, vallásos melával töltve el a'
 lelket... Oh mi a' természet' nagy templo-
 mában vagyunk, hol annyi ezer teremtmény
 zengi dicséretedet, szent szent szent fel-
 ség, örök hatalmu Isten!... Itt hangozzék
 el az én imám is kegyelmes Atyám! 's a'
 sötét boltozaton át vigye meg hálámat e'
 napért, 's hogy így elcsendesítéd a' vilá-
 got, hogy a' jámbornak nyugalmát semmi
 ne háborítsa. Szép sorsa ez a' halandónak,
 hogy a' sötét borulat alá is vallásos bizo-
 dalommal léphet, 's azzal a' hittel alszik
 el, hogy mennyei vigyázat áll őrt ágya
 körül. 'S ah milly sokszor csalta meg ma-
 gá, ki önerejében 's hatalmában bízva el-
 felejtkezett Istenéről! — Sötét éj komor ár-
 nyéka! fogadj kebeledbe egy gyenge ha-
 landót, ki Istenében bízva akar nyugodal-
 mat találni. Sok titkos sohajtásoknak 's rej-
 tett bűnökrek voltál eleitől fogva tanuja és
 menedéke, én nem akarok illyeket bizni
 reád, én nyugodni 's isteni félelemben a-
 lumni akarok. Ne, oh ne is pártfogold a'
 nem tiszta szándékot. Deríts nappali fényt
 a' sötét rejtekekre, hogy ne találjon mene-
 déket a' ki nem igazán él. — 'S te hall-
 gatsz? te szomorú, te borzasztó vagy ne-
 kem?! oh az én mennyei Atyám, ki ügye-

met hordozza, parancsol neked 's te engedni fogsz.... Igen, igen. Szent Atyám! nem merem bízni magamat az éjre, a' félelmesre, a' rettenetesre — nélkülöd... Nem ügyel ő esengéseimre 's szomorú hallgatással őrzí titkait, 's én félek, hogy gonoszt és inséget hordoz kebelében ellenem. De te jó, te irgalmas — te hatalmas vagy, parancsolj értem 's minden gyermekeidért, hogy adjon nekünk csendes nyugalmat.——

De szent Atyám, fájdalmason gondolok reá, hogy néha méltatlan keservek űzik el szemünkről az álmod, 's máskor bűnös érzelmeink kínos álmódosításokkal gyötörík éjjeleinket... Ne, oh ne hozd el reám soha azon keserveket, nehogy érzékeny lelkem kétségbe essék gondviselésed felől megkisértetése' óráin; hanem vezesd úgy sorsomat, hogy legyenek meg abban méltó nyugalman' pillanatai. Midőn pedig magunk teremtjük az édes kínokat, 's hiúság vagy titkos epedés' könnyei áztatják párnánkat: engedd szabadon folyni azokat, hogy a' szerencsétlen tűz alügyék el alattok szívünkben, 's legyünk ismét tiéid... Azt se engedd felejtenünk, hogy soha másnak álmatlanságot igazságtalansággal ne okozunk, nehogy az is szabadságot vegyen a' miénknek megháborítására. Hívd előnkbe minden idő' eseteit, 's minden napnak történeteit, mellyek meggyőzzék lelkemet ar-

ról, hogy a' ki magára haragitja ember-
társait, mindenfelől elhidegült lelkekre ta-
lál,—a' kit bosszantunk, bosszantani fog,—
a' kit megcsaltunk, ő is megcsal, 's min-
den bántalmakért bosszút áll az idők' tör-
vénye, — hogy ennek tudásával szűnjenek
meg gyermekeid egymást bántani. Keve-
sítsd azonban az illy bosszuérzelmeket min-
den kebelben, 's hozd el a' boldog kort,
mellyen áldjuk meg azt, ki megátkozott,
's tegyünk jól azzal, ki megfosztott kenye-
rűnktől, 's legyünk tökéletesek, mint te
mennyei Atyánk. Idézd lelked' erejével ma-
gad eleibe az egymásra ingerkedő lelkeket,
hogy atyai tekinteted békitse ki egymással,
's ne legyen okunk egymástól félni. En hi-
szem, hogy atyai lelked megteszi ezt gyer-
mekeid' nyugalmaért — 's félelem nélkül
alszom el.... Amen.

Szombaton reggel.

Mint illik jó leányhoz, ki atyját tisz-
teli, testvéreit szereti — derült lélekkel ki-
vának jóreggelt minden felebarátomnak a'
te nevedben, szent felség, örök Isten! —
'S e' kedves szerencsémért, hogy ezt te-
hetem, áldlak ma és örökké; — 's mig a'
háládatlan 's bűn' fia napi tévelygéseit meg-
kezdi, — a' babonás, ki nem bízik benned,
iménti álmain álmolyog, elmondom dicsére-

tedet az újult világnak... Úgy is ismeretes a' te neved mindenütt. Az égben árkan-
gyalok és sérafinok hangoztatják dicséreted,
míg a' csillagvilágok bámulatos ke-
ringéssel írják le nevedet. A' földnek min-
den hantja tüköre dicsőségednek, 's minden
hangja egy egy zsoltár, melly imádásodra
költi a' lelkeket... A' tavasznak újult éne-
kei, 's a' tél' szomorú hallgatása csak ró-
lad beszél. A' kietlen tetők, mint a' termé-
keny halmok, a' nem lakott völgyek' havas
szélvészei, mint a' boldog mezők' illatos
szellői emlegetik — hogy te eleitől fogva
gondosan apoltad teremtményeidet. De mi
szükség több tanukra? én élek 's e' nekem
elég bizonyosága szeretetednek. E' hiede-
lemmel fogok dolgaimhoz, ... ha jól végez-
hetném hetemet!! Úgyem volt és lesz, tu-
dom, mindig az emberekkel, azokkal is, kik
házi körömhez tartoznak, 's azokkal is, kik
bár távulról, házammal összeköttetésben él-
nek, és sorsomra befolyással lehetnek. Ez
aggodalmat támaszt lelkemben; mert ismer-
em már őket, 's ismerem magamat is, 's
tudom, hogy egymástól néha igen sokat
kivánunk, egymásban megbotránkozunk —
és vétkezünk.

E' nap' elhanyaglásával egy egész hét
merül enyészetre, 's milly szerencsétlenek
mi, ha egymásnak e' hetet megkeserítettük,
's atyai fájdalommal kell látnod, hogy gyer-

mekeid egymás miatt nem elhetnek!... Szent Atyám! míg neveztetik e' mai nap, enyésztesd el az emberek közül minden hidegséget, 's egymás elleni törekedést, 's aztán adj elég lelki erőt, hogy egymásnak megbocsássunk. Irtsd ki minden kebelből 's az enyimből is azt a' büszkeséget, melly elhitetné, hogy csak magunk vagyunk jók és eszesek, minden más tévelyeg. Ne engedd felejtenu'nk, hogy minden szívnek saját érdeke: kínja és öröme, minden háznak saját szokása, törvénye, sorsa és erkölce van, 's ezért, midőn elhitetjük magunkkal, hogy a' más' sorsában és helyzetében ügyesebbek, gazdagabbak, jobb kedvük, csinosabbak és kegyesebbek volnánk, közel vagyunk a' csalódáshoz, — 's atyai ítéletedet vontuk fejünkre.... Mutasd meg e' ponton, hogy a' ki mindig másnak adta a' tanácsot, midőn sorsuk cserélődött, magát sem tudta tanácsolni, — ki gyávának mondta a' pazérlót vagy fősvényt, maga is pazérlóvá lett, vagy fősvénynyé, — a' ki megszólta azt, ki szerencséje' tetőpontjáról bűnörvénybe szédült, maga is végkép' elmerült. Mutasd meg ezeket minden szemnek, hogy bánja meg, ha szeretet és igazság nélkül ítélte meg felebarátját, — 's aztán — őrizz meg a' kísértettől. Fejtsd ki hitünkől idvességünkre az örök frigy' intését: *„azt cselekedjétek mással, mit akartok, hogy sorsot cse-*

rélté, más is cselekedjek veletek,“ (Máté 7: 12.) 's talán visszatér gyermekeid közé az ártatlan kimélés' lelke, — 's az erős, megvető tekintet nélkül nyújtja kezét a megbotlottoknak, — a' boldogságban élő kimélve nyúl az idegen szív' sebeihez, és az alamizsnálkodó, nem csúfolja meg a' rá-szorultat. Szent Isten! minő öröm volna így élni a' világban, 's minő szép hanyatlása e' hétnek is, ha így végezhetnők! Oh, szerezd meg számomra ez örömet legalább az enyimek körében, hogy egymást értsük meg. De szerezd meg minden gyermekeidnek, hogy előtted testvéri körbe ölelkezve: adjunk hálát e' nap' alkonyán, 's így boruljunk egykor széked eleibe a' felebaráti szeretet' égi jutalmáért. Amen.

Szombaton estve.

Nem enyim többé e' hét, 's 's im végső pillanatait is neked szentelem — öröklétű hatalom, szent Isten!... Boríts el oltalmaddal, míg visszanézek e' hét' felelmes óráira. Gondviselésed' fedezett ugyan annak minden perczein; de mégis szomoruan tűnek fel azok lelkemnek, mert meglehet, rendetlen érzelmeimmel terhelten tértek vissza az örökkévalóságba, a' honnan szívenüghatva hallom zúgni drága megváltóm szózatját, „a' ki tudta az ő urának akarat-

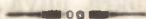
ját és nem a szerint cselekedett, sokkal büntetetik.“ (Luk. 12: 48.) Ah, milly szerencsétlen szerencsém, hogy nem volt elrejtve előttem akaratod, 's tudtam mit kell tennem az enyimekért 's a' világért;— mert hiszem, hogy nem voltam tökéletes. Szent Atyám! te tudod mennyi méltatlanság a' földön, milly sokszor van itt kedvességben a' gyáva 's felejtve az ártatlan, — élhetetlen kezekben az életkincsek, 's szenvedőleg áll a' derék, — rossz ember' kezében a' birói ostor 's igazát vesztve kesereg a' jámbor, — 's ezek sokszor,... igen sokszor költik fel a' lélekben a' békételenkedés' e' panaszát: *ha így? miért legyek jobb másnál?...* 'S midőn e' gondolat mellett hatalmas lelkek esnek el naponként, én mivel dicsekedjem, ha nem azzal a' kegyelemmel, melly engem is biztosít, hogy szereteted végetlenül felülmulja érdemünket?!

Én nem is nézek vissza, nehogy érzéketlen bálványnyá fagyjanak érzéseim, mint amaz asszonyi állaté, ki visszatekintett a' tévelygések' helyére. Nekem már elsülyedt a' múlt, 's jövőndőt keresnek szemeim.... Oh! de nem látok egyebet előttem, mint újabb bizonytalanságok' felleget, mellyből az örök igazság' szava dörög: *ha jót cselekszel, nem léssz-e kedres, 's ha rosszat, nem megmarad-e bűnöd?..* (I. Mos. 4: 7.) Ismerem e' hangot, hogy tiéd, szent

Atyám! Láttam, sok jámbor hordozta sorsát lárma nélkül, e' biztatás' reménye alatt. Láta hitem szenteidet megdicsőülve kinjaik közt,... 's derűten nézni reád nehez terhök alól is... Nem kellenek többé a' földi sors' mosolygási; hanem szövetséged' biztatására, törekedem megérdemelni a' lélek' nyugalmat 's örök dicsőség' diadalmát.— Oh! de a' múltak?!... ezeket fedezd el irgalmaddal, 's adj erőt, hogy e' héti elmulatásimat, 's botlásimat — épülhessem ki... Oktass, hogy ne méregessem, mi hűja van sorsomnak; hanem bizzam reád magamat, teljesítvén tartozásomat, és te fogadj is magadévá....

Kisérj figyelemmel mindenütt, hogy boldog óráimon becsületes, — keserveim közt feddhetetlen maradjak. E' nemes elszántságra segítsd minden gyermekeidet, hogy a' hol kötelesség maradt félben, egészítsék azt ki. A' ki elmulatta magzatainak jó intést és példát adni, — a' ki megbántott valakit és meg nem engesztelte, — a' ki ígéretet tett igazságos tulajdonából, 's nem teljesítette, — a' ki jót fogadott el, 's még adós a' háladatossággal,... nyerjenek tőled kegyelmet, hogy tartozásaikat teljesítsék alkalmas időben. — — Kevesítsd a' jutalmazatlan érzések' szomorú fájdalmát. A' munkást ne engedd megéhezni, 's a' becsületest csúfoltatni. Adj minden magzatba engedelmességet, — minden cselédbe igaz

hűséget, ... minden bírónak tántorithatatlan igazság-szeretetet — — 's mindenbe, kinck élete mással összeköttetésben áll, jó lelki-eszmétet. A' betegnek enyhületet, — a' békétlenül élőknek csendesülést, — 's a' halál-doklónak idvességes kimulást. ... És nekem? — nekem, ... hogy álmom édesebb legyen — annak hiedelmét: hogy multam' botlásait megbocsátod — — 's jövődömet megszépíted. Amen.

IV.

NAGY INNEPI FOHÁSZOK.

Mikor megszenteltetem ti bennetek, új szívet és lelket adok belétek, 's azt cselekszem, hogy az én parancsolatimban járjatok, és az én ítéletimet megőrizsétek — és lessek nektek Istenetek. Ézék. 36: 23. —

Új év' reggelén.

Nélküled, öröklétű Isten! ... nélküled nem képes a' halandó kinézni a' jövőbe, mellyen örök homály nyugszik. Ezért kereslek illy korán inámmal, hogy nyerjem meg szeretetedet ez évre, 's a' legyen ve-

zérem sorsom' kétségei közt. Úgy is te voltál eleitől fogva vezére a' földi életnek. Mind az, mi boldogítólag hatott az emberiségre 's egyes lelkekre is, — téged' dicsőít.

Úgy tetszik, ez óra mélyen szól lelkemhez, 's felkölti mind azoknak emlékét, mik az idők' és esztendő' változati közt születve, hatással vannak lelkemre. — Látom elhunyt századok felett hatalmas karodnak nagyszerű műveit: a' mint vezérelte nemzetemet; míg az a' sorsnak több fordulatai után e' hantokra jutva, hajlékot, templomot és aratást nyert és hagyott nekünk, késő unokáknak. A' te karod védelmezte az emberiség' erkölcsi ügyét, míg hosszas sötétség után felviradt, a' Názáreth felett, — 's a' mustármag, melyet Jézus vetett, felnevekedett, 's ma már annak árnyékában édes szendergések közt várjuk a' feltámadás' nagy reggelét. 'Te fárasztottad ki a' férfiúi hidegséget, mely több ezer éveken keresztül rabnyűgben tartotta nememet, elrekesztvén minden szebb eszmélettől, 's kifejtetted végre a' szerencsés időt, melyben már nekünk is szabad gondolkodni, legalább saját kötelességünkről. — 'S te... ah! te részeltettél engem' is e' nagy változások' szerencséséből mind eddig, és vigyáztál sorsomra, hogy most életben, 's vallásos hittel imádhatlak... Egy illy nagy kegyelmű és szeretetű atyában bízni, mek-

kora öröm — mekkora gyönyörűség!! — Oh! miért vagyok illy erőtlen teremtes, hogy mondanám el a' világnak, mi vagy te az emberiségnek, — 's tanítnám meg én az ezután születendő nemzedékeket is dolgaidra?!... De így — magamba vonulva andalgok nagy dolgaidon, mellyeknek áldását kiárasztottad mind ez ideig hazámra, házamra, 's megígérted a' késő unokáknak is — 's ez andalgásomban mély hálával dicsőitem nevedet. E' reménységgel indulok szembe ez évvel is. Szent Atyám! végy oltalmad alá e' pillanatnál, hogy irántadi köteleztetésem, soha és soha el ne hagyjon... Legyen áldásod szeretett hazánkon, annak törvényein, „szabadságán és igazságos reményein. Órizd meg hivednek lelkét vallásos lágymelegségtől és hidegségtől is, hogy hajlékaid' szent ömlengése az áhítatosság' hangjain töltse el naponkint az egek' dicső boltozatát. Minden igazságos kezdésnek, valamint a' nagy világban, úgy magános házak' körében is — adj sükert 's nyomán boldogságot. Az egymás felé ártatlanul hajló lelkeknek idves szövetséget, 's szép jövődöt oltárid' zsámolyánál. — Orizz minden páros életet siralmas megszakadástól. Adj — ah! adj boldogságot mindenütt és mindennek, hol segítségül hívják nevedet lélekben és igazságban. 'S a' kik most könyhullatással köszöntik a' nékik bús

érkezésű esztendőt, enyhítsd meg 's adj jobb sorsot, melly felejtessen el szomorú reggelöket...

Ölelj bé engem' is, Atyám! gondviselésedbe házammal együtt, hogy sem külső erőszak', sem belső zivatar' viszályai szerencsétlenné ne tegyenek; hanem legyen házam szereteted' áldásos emlékeinek; szívem pedig ártatlanul nyugvó érzelmeknek fészke. Adj mindnyájunknak egészséget, lelki derűtséget 's vallásos nyugalmat.... Vallásos nyugalmat, mellyet sem tiltott örömek iránti epedés, sem büntudat' kínoi meg ne háborítsanak; hanem egykori botlásaim' emléken okosulva, ne keressek más sorsot, mint a' melly nemem' ártatlanságában születve, 's a' vallás' emlőén erősödve úgy igéri a' földi örömet, hogy az ég' dicsőségét is sajátunkká tette,— nehogy különben ez év' utósó estvéjén, egy szerencsétlen szív dobogjon keblemben, magát büntetve... És... ha úgy tetszik szent Atyám, hogy az enyimektől elszakadjak halál által — — adj a' sebhedt szívnek enyhületet — 's az egymásért élt lelkeknek viszontlátás' örömét az egekben.... Amen.

Nagy Pénteken.

Lelkem' jegyese, Jézus! im felajánlom én is szívem' gyászát halálod' emlékezetére, 's szent elfogódással kísér át lel-

kem bús napod' szomoru történetein,... 's megállapodva szenvedésed' minden pontjánál — könyes szemmel bámulom az isteni bölcseséget, melly illy kietlen vidéken vezette el az idvesség' folyamát, melly már a' földet elborította, — 's hálaadásban merengő szívvel imádlak szeretetedért, hogy engem' is részeltettél szenvedéseid' szerencséből....

Nem értem én azt, miért kellett illy drága — illy büntelen vérbe kerülni a' bűnös emberi nem' megtartásának; és annak a' vérnek, miért kellett így ömleni ki: hogy a' sötétség diadalmaskodjék a' világosságon, 's örvendjen a' gonoszság, hogy bántahatja az ártatlant. De érzem, lelkemre is hullott abból a' vérből. Kereszted' fényét sokszor láttam előmbe ragyogni szenvedéseim' éjszakáin. E' fénynél láttam meg mennyei hazámat, midőn sírva vizsgáltam a' titkos jövendők' útát...

'S te azért szenvedtél hát, hogy mi szenvedésinkből enyhüljünk?! azért holtál meg, hogy mi a' hitnek életében részesüljünk?!... Van-e, dicső Megváltóm — van-e a' földnek valahol egy hantja, mellyen méltó váltsága teremne e' nagy áldozatnak? hogy azt a' hantot keressem fel hitemmel, töredelmemmel vagy részvétem' könnyeivel, 's onnan mutassam fel hálámat!... Ah! te nem kívánsz tőlünk füstölgő áldozatot, csak

szívünk' ártatlanságát, — 's megeleégssel, ha egymást boldogítjuk... Légy segedelmem, hogy e' szent intésed legyen törvénynyé lelkemben, — 's életem tanujele annak, hogy téged' szeretlek. — Erzékeny szívvel gondolkodom én mindig e' nagy nap' fájdalmára,... akkor is, midőn pénz' szerelme gyötri szívemet, 's akkor is, midőn a' sors hűségemet kísérti — — nehogy elszakadjak tőled, mint áruló barátod — 's hűtelenségre tévedt tanítványod... Méltatlan keserveim közt tűnj fel lelkemnek, a' mint gúnykoronád' töviseiből égi ragyogvány fénylik ki, 's a' hit' és remény' csillagi merülnek fel közülök,... hogy fojtsam el zúgolódásom' vétkes kitörését. Tűnj fel akkor is, midőn áruló ajak kínál csókjával, hogy ismerjek reá a' mosolygó arcz megett is a' hitszegő kebelre. Midőn megbotlom 's életemmel megtagadlak, vess egy fenyegető tekintetet reám,... mélyet és nehezet, melly szívemre nyomulva sajtolja ki a' megtérés' könnyeit. Véred pedig legyen vezérjel, hogy akár jó kedvvel, akár búsulva tántorogjak át az életen, e' vérnyomot el ne tévesszem, míg hozzád nem jutok az egekbe. — —

És te örök hatalmu Isten! ki e' nagy áldozatot fogadtad el érettem is, légy öre továbbra is az igazságnak, mellynek egyszer diadalmat szerzett szent fiad' halála, — nehogy földi erőszak vagy belső szakadá-

sok megháborítsák annak életét, ki szemét e' szent keresztre függesztve vív és küzd a' közjóért. Legyen elég ez áldozat!... 's ki e' nyomon jót cselekszik, kísérje az emberek' szeretete 's atyai pártfogásod... Nekem is adj mindig annyi erőt, hogy ha nem vívhatok is magamnak annyi dicsőséget mint amaz *asszonyi állat*, *kinek emléke fennmarad*, *mig prédikáltatik az evangyéliom* (Máté 26: 13.) legyen méltó dicsekedésem, hogy ha messze maradtam is a' czéltól, legalább annak útában éljek, 's én és az én házam *tiszteljük az Urat* (Jós. 24: 15.) 's végre halálom is ez útban találjon, 's *legyen az olyan, mint volt az Igaznak halála*.... (4. Mos. 23: 10.) Amen.

Húsvétban.

Imádlak idvességemnek Istene, mennyei felség!—Imádlak, hogy részeltettél engem' is a' vallásos élet' szent öröméből, melly áhítatos elfogódással hajt térdet a' feltámadott Jézusnak.—Imádlak, hogy megismertettél a' feltámadás' dicsőségével, melly úgy tűnik fel az emberiség' sorsában, mint minden idők' méltó bámulása, — 's mellyre a' gondolkodó elme mindig szent borzalommal tekint. —

Nem tudom, bámuljam-e inkább azt az erőt, melly a' halál' bizonyos jeleivel letemetett testbe új életet öntött, vagy imádvá dicsőítsem atyai szeretetedet, melylyel e' feltámadás által bizonyosokká tettél saját feltámadásunkról.... Nem titok többé: miért dobog és sohajt szívünk túl a' föld' határain. Nem ámulat, mit a' hit szolt minden idők' gyermekeihez: *hogy lessz még élet a' siron túl is.* Tört út van már a' mennyre, mert Jézus halhatatlanságra támadt. Nem lehetetlen az élettelen testnek élni, 's százados álomban merengő poroknak felébredni; mert Jézus, mint élet' fejedelme költ ki sirjából, 's a' halált hitünk' fogságába adta....

Köszöntlek szent hitem' édes igéreti, úgy-e eljötök majd sirom' szélére, 's a' hosszú álom után égi mosolylyal fogjátok kérdeni: *avagy nem boldogok-e, kik nem láttak és mégis hittek?!* (Ján. 20: 29.) Nem vég enyészet' műhelye tehát a' temető, hanem halhatatlanság' nagy vetése, melly a' felivutt könnyhullatások' vizével készíti az égi nagy aratást... Szent Atyám, merítsd lelkemet e' boldogító hit' dicsőségébe, hogy életemnek bár milly szomorú pillanatain se távozzam el tőle. Irtsd ki lelkemből a' babonának és tudatlanságnak elő-félelmeit, 's az ámitó bölcselgés' kétségeit, mellyek szívemben e' hitet gyengít-

nék... Ne engedd azonban, hogy szent tün-
nyaságba zsibongjanak érzelmeim, 's csak
hitem' betűiben rebegjem szép jövődöm'
hiedelmét; hanem független lélek, fedd-
hetetlen szív 's ártatlan vágyak legyenek
tanuim, hogy *hiszek örök életet.*— Eb-
ressz mindig e' nap' emlékével szent ér-
zelmet lelkemben, hogy a' jóban el ne fá-
radjak, 's jusson eszembe, hogy *a' kinpad
sem gyalázat a' méltatlanul szenredőnek,*
mert Jézus' vére elmosta a' kereszt' gya-
lázatját. Tartsd meg e' hitet az idők' és
népsorsok' változásai közt is a' lelkekben,
hogy mit az atyák és proféták hiába vár-
tanak, a' késő unokák számára hozzon é-
letet a' holtak' országáról, 's vigasztalást
az égi mezőkről....

Tudom vannak kísértetei e' hitnek is;
de e' nap kibékítette egymással az időt és
örökkévalóságot. 'S habár itt maradnak is az
idő' hatalmában tetemeim—ám használja azo-
kat egy ideig,...úgy is adósai vagyunk, azért
a' marok porért, mellyet a' teremtés' reg-
gelen adott testünkhöz; de az égi rész
megdicsőült alakban fog kikelni a' sirha-
lomból. Akkor, oh akkor fogjuk megérte-
ni, hogy az égi számitásnak Jézus' feltá-
madása volt kezdő órája. Akkor fogjuk
meghallani az ég' boltozatiról boldogult lel-
kek' ajkain csengeni: *áldott legyen az Is-
ten, ki az ő nagy irgalmasságából újo-*

nan szült az élő reménységre a' Krisztusnak halálából való feltámadásával... (1. Pét. 1: 3.) Addig pedig, szent Atyám, vezérelj tántorgás nélkül az idvesség utának meredekségein, nehogy leszédüljek gyáva kétségeim közt, vagy bűnös félretekintésem miatt essem el; hanem jussak égi mátkám' ölébe... És te Jézus!... *emlékezz meg rólam a' te országodban.* (Luk. 23: 42.) 's igédből itt nyert igéreteidet, teljesítsd rajtam 's azokon, kiket nekem adtál. Amen.

Áldozó Csütörtökön.

Lelkeknek fejedelme, élőknek és holtaknak birája, Jézus! Ha nevelik égi dicsőséged' ragyogását a' földről királyi széked felé emelkedő hálafohászok,... fogadd el szivemtől is egy örömdobbanását, mint csekély részét a' köztiszteletnek, melly égi útadat üdvezli.... Fogadd el te is hatalmas Isten, kegyelmes Atya! hálámat, hogy megdicsőítetted földi gyermekidért a' halálig engedelmes és feddhetetlen Krisztust; 's diadalmat szereztél a' földön az igazságnak, az emberek' szeme láttára. Legyőzve, megszégyenítve már az erőszak, melly csúfot üzöt az igazságból,—erőt vett a' világosság a' sötétségen; mert *Krisztus ül Atyjának jobbján.*

Milly üdvezítő vigasztalása ez a' titkos
 jövődő után epedő lelkeknek!! Vágyódunk,
 gondolkodunk a' jóra. 'Teszünk sokat e'
 földön: sírunk, tűrünk, munkálunk és imád-
 kozunk, hogy a' szívünk alatt érzett jobb
 világba jussunk; de mindig ott áll a' gyar-
 ló halandó előtt a' nehéz kérdés: *megér-
 demlem-e tetteimmel az égi dicsőséget?*
 's im az örvendetes elgondolás: *szószólónk
 ran mennyben....* Ne csüggedj el már pá-
 lyádon én lelkem! Megcsálnak bár remé-
 nyeid e' földön — lesz kárpótlás az egek-
 ben. 'S midőn sorsod' nehéz bosszantásai
 közt magadról elfelejtkezel 's nem birsch
 rendbe szedni magadat— *Jézus esedezik é-
 retted.* Segits, szent Atyám, hogy e' di-
 csőség, melly az égről alámosolyog a' föld'
 gyermekeire, törjön át a' tudatlanság' 's
 hitetlenség' sötétségén, 's derítsen fel min-
 den lelket, hogy higgyen az égi szózatnak,
 melly a' menny' boltozatairól hangzott alá:
*E' Jézus ki oda felviteték, aként jó el az
 ítéletre, a' mint felment mennyekbe,*
 (Csel. 1: 11.) és maradjon e' hitben, 's
 törekedjék megérdemelni a' feltámadás' di-
 cső örömét.

Áldott Jézus! légy oltalma anya-
 szentegyházadnak, hogy abban az örök
 életbeni hit legyen erősebb minden emberi
 okoskodásnál, és babonánál,.... 's az
 életnek minden csiklányai, az értelemnek

minden kétségei, mint gyáva eretnekségek hódoljanak meg a' mennyei tanításnak, melly azt mondja, *Jézus az út, 's kívülle nincs az Atyához menetel.* (Ján. 14: 6.) Küld előnkbe vigasztalásodat a' földre, hogy midőn a' méltatlan fájdalom' zokogása, vagy a' temetők' szomorú hallgatása kínozza lelkünket, találjunk enyhületet.... Árassz ki reám is e' hit' malasztját, hogy birjam sor-somat e' földön, érdemeljem meg égi hazámat is. Jelenj meg lelkemnek, midőn indulataim' harczában küszködve ingadozok az ég és föld között, 's a' világ' örömhara után nyujtom ki kezemet. Jelenj meg abban a' fényben, melylyel a' sátán' ígértét megvetéd, midőn az, az egész világot ajánlá, ha Istenről lemondasz — hogy azért a' dicsőségért, mellyért te az egész világot sem fogadtad el — nehogy egy két igazságtalan fillért, vagy egy egy nyomorult percz' szerencsétlen örömét elfogadjam.... Emberek! hajoljatok meg az égi királynak, ki örök dicsőségbe vezérel. Égnek angyalai! hangoztassátok alá: *a' királyi széken ülőnek és a' báránynak adassék áldás, tisztesség és hatalom örökkön örökké.* — Isten! — ki vagy a' magosságban, hallgass meg minket. Jézus! könyörögj értünk. Amen.

Pünkösztben.

Örömmel tölté szívemet e' nap, meny-
yei felség, kegyelmes Atyám! mert fel-
költé lelkemben régi századok' történeteit,
mellyeken átvezetted az idvességnek nagy
munkáját. Ott leng hitem a' jérusálemi
szent gyülekezet körül, melly először látta
szent lelked' csudás kiöntetését. Látom a'
félénk tanítványokat, a' mint kilépnek rej-
tezkedésök' hajlékából a' bámuló sokaság
eleibe; 's kik előbb mint megveretett pász-
toru nyáj, félelmesen szélyedeztek, meré-
sen lépnek fel a' názárethbeli Jézus' ügyé-
ben. Idvez légy drága nap, hogy gazdaggá
tetted az emberiséget, mellynek evangélio-
szerezte!...

*Mégis hatalmas a' te erőd, az em-
beri gyengeségben, (2. Kor. 12: 9.) nagy
Isten! hogy egy ihletéssel olly nagygyá-
tetted Jézus' nevét—'s a' tanítványokat e-
rősebbekké, mint lehet az önkény' szem-
telensége. Oh a' kinek veled illy szoros
összeköttetése,—kire neked olly rendkívüli
figyelmed van, kinek olly bizonyos remé-
nyei, kinek már az égben barátja van,
mint a' tanítványoknak—mit nem merhet e'
földön?!... Lám én erőtelen hölgy, úgy tet-
szik csak ez elgondolás' erejével is már
erősödtem, 's hitemért sokat,... talán min-*

dent képes volnék szenvedni.... De talán az illy szenvedések' órája nem jön vissza többé. Megeshetik, nem lesz nekem szükségem hitemért üldözést szenvedni, 's kevély ellenség eleibe hurczoltatni; de... mégis!.. hiszen ellenség vagyok én néha magamnak, 's talán nagyobb minden földi hatalomnál; mert ki *magát meggyózi, erősebb annál, ki országot győzött...* (Péld. 16: 32.) Ez ellenséggel tudom lesz ügyem az egész életem, 's ezért—*Atyám! szent lelkedet ne redd el tőlem, és az engedelmesség' lelkével erősíts.* (Zsolt. 51: 12.) Erősíts, midőn magammal, vagy sorsommal kell küzdenem, hogy legyek bölcs az idvességre, 's értsem meg: *mi a' te örökségednek gazdagsága.* (Efez. 1: 17.) Jöjj el drága szent lélek! hozzám és látogass meg, midőn búsongok, 's hozd el baleseteim' enyhítésére egy bölcs lélek' nyugalma. Jöjj el, midőn derült leszek,... hogy a' csalfa örömmek okos keserőséget tegyek ellenébe. Jöjj el bűneim' támadása közt, hogy értsem meg indulataim' ezer nyelvét a' mint ígérk a' bűnös szabadságot, örömet és hirt 's dicsőséget — 's győzhessem le csábításukat. Eltántorodásom' pillanatain segíts bátor visszalépésre.

Dicsőségnek királya! *szent lelked igazságra és idvességre akar mindeneket vezérelni,* (1. Tim. 2: 4.) fogd körül

azért ihletésseddel a' népeknek sorsát — királyi székeket és tartományokat, a' nemzeteknek fejedelmeit és biráit, mint régen a' Sinai hegy alatt, midőn választott nép peddel megújítottad szövetségedet. Fogd körül 's védelmezd hamis tudománytól, erőszaktól és hitetlenségtől, hogy országod terjedjen és boldogítson a' földnek minden részein, — 's mint azon egy akol' nyájai, azon egy pásztort hallgassanak, Jézust: — azon egy Istenben bizzanak, 's azon egy örök életben reméljenek. 'S midőn majd minden idők bételnek — 's az égi boltozaton hatalmas szózatod hangzik el a' kerubimok és serafimok' serge felett: *gyűjtsétek előmbe szenteimet!* — (Zsolt. 50: 5.) minden idők' és földrészek' szülöttei feléd nyujtják esengő kezöket, 's Jézustól várják ez idvezítő ítéletet: *Atyámnak áldottai, birjátok az országot, melly számotokra készítettett....* Istenem! idvezíts akkor engemet. Amen.

Kurácsonban.

Ha nincs is az a' szerencsém, mint napkelet' hatalmas királyainak, hogy drága ajándékokat ajánljak fel a' született Messiásnak, érzem mégis, szent Atyám! milly dicső kegyelem volt az, melly Krisztust adott a' világnak, 's milly áldott a' méh, melly szabadítót szült az embereknek, ... 's

a' több századokon áthozott jövendőlesek végre megvalósította.

Egy erőtelen anya' fájdalma hallik Bethlehemben; de a' szülött, Isten' fiának hivattatik. Ben a' szomorun sötétkedő falak között gyenge csecsemő' sirása jelenti, hogy a' földnek régen várt vendége érkezett meg; de kívül nagyszerű mozgalmak: pásztorok és fejedelmek' érkezése — angyalok' nyüzsgése — 's égi szózat is, melly hirdeti, hogy meg van kötve a' frigy az ég és föld között... Nem, ah! nem hiába mondta az ég' angyala, hogy a' názárethi *Máriát fogják minden aszszonyi állatok felett boldognak mondani minden nemzet-ségek*; (Luk. 1: 48.) mert nincs a' világnak egy nyoszolyája is **ha** bár bíbor' habzása ragyog is rajta, melly annyi nyugtot adjon az életbe fáradt halandónak, mint az a' kietlen ágy, mellyen ő anyakinok közt feküdt, — és azok a' sötét falak, mellyek közt az olly messze kihatott nyögések elhangzottak, dicső fénnyel ragyognak a' nemzetek felett. Ez a' fény, és csak is ez, melly földi pályánk' sötét göröngyeit is megvilágosítja.

Imádlak én is szent felség, e' végetlen kegyelmedért, melly kiköltöztette az idvesség' tudományát Jéruzsálem' falai közül, 's engem' is annak kebelébe avattattál, neveltettél. Tartsd, oh! tartsd meg tovább is

e' szerencsáját nemzetemnek, 's minden embereknek, hogy szövetséged' körében legyen könnyebb az élet, nyugtatóbb a' hit, 's édesebb a' remény. És ez a' csillag, mely a' bethlehemi fellegek közt tűnt fel először, ragyogjon egünkön világ' végezteig... Adj lelki erőt minden hiveidnek, hogy e' nagy kegyelmedet tudják megérteni, megbecsülni és megérdemelni,— 's minden órát, pillanatot és napot, mellyek e' nagy szereteted' emlékét hozzák el——szenteljék neked feddhetetlenségben 's ártatlanságban.

Költsd fel a' lelkekben mind azon üdvös érzeteket, mellyek e' nagyszerű változások' emlékét kísérik. Józanítsd ki az előítéletek' rabját szédelgéséből, mellyben azt hiszi, hogy Názárethből jó nem támadhat. 'S valahányszor családi gőg vagy megrogzott előhiedelmek fellepszik körül a' jámbor érdemet, adj egy egy csillagot,... támassz embereket a' porból a' világnak,... hogy higgye el a' büszke, hogy nincs az érdem születéshez kötve... A' szemérmes igazat, midőn visszalépik a' világ' vakító fénye elől, 's el van csüggedve sorsáról, vezesd el lelkében a' bethlehemi éjszakához, hogy lássa meg, hogy van mégis tekintete a' valódi érdemnek, ha nem mindig érti is a' világ.— És,... oh szent Atyám! tudom eltölt az anyai nevezetnek az a' pompája, mely a' szűz anyának emlékezetét

olly nagygyá tette; de mégis végy oltal-
madba minden anyákat, és adj nekik any-
nyi örömet magzataikban, mennyi elfelejteti
egykor fájdalmaikat, 's becsületet szerez
az emberek előtt.... És nekem...adj menny-
ből segedelmet, hogy szüljem újjá maga-
mat, — haljak meg érzéseimben a' földnek,
és szülessen az égnek; hogy mivel már ez
évem is kezd sötétre hajlani, megavulni és
elenyészni, úgy az ó ember is legyen szám-
űzve kebelemből, 's szívemben új ég és
föld terjedjen 's lakjék abban az igazság...
Igy — ah! ily hozd el nekem mindig e' na-
pokat, hogy szenteljem csak neked. E' na-
pok viszont engem' szenteljenek meg. A-
men.

Bűnbánat.

ÚRI SZENT VACSORAVÉTELHEZ KÖZELEDVE.

Közelget újjá születésem' órája, 's
hozzád sohajtok lelki erőért, kegyelmes
Atyám, nagy Isten! Erősíts meg, hogy
meneküljön lelkem a' gyarló indulatok' kö-
telékeiből, 's a' földi érdekek' küzdései
közt szülessék meg az idvesség' égi cse-
csemője... Szent fiad' asztalához vagyok
elhíva, 's epedve vágyom a' szent kútfőhöz,
mellyből már annyi idők' gyermekei enyhi-
tették lelki szomjukat; de... ah! szívig rá-

zódva hallok szembe jőni a' törvény' szó-
zatát: *sokan rennak a' hivatalosok, ke-
sen a' választottak.* (Mát. 20: 16.) Igen.
Te mindeneket akarsz idvezíteni; de töb-
ben vetik meg atyai gondoskodásod' szent
czélzatát. Nem hallgatják igédet. Nem éhe-
zik az igazságot, 's útaitat megfertéztet-
ték. — Ezért olly elhagyottak néhol tem-
plomaid, megvetve hever az égi frigy, 's
nincs a' ki tudakolja az idvesség' útát.
Saját kebelem mondja, milly hajlékony a' szív
megfelejtkezni törvényeidről... Nem, ah! nem
az idvesség van igen messze tőlünk; hanem
magunk taszítjuk azt távol. — Lám törvé-
nyeid szívünkbe vannak írva. Hirdeti azo-
kat naponként a' föld és ég, mellyek táp-
lálnak, — szólja hitünk' könyve; — 's mégis..
mégis a' *sok hivatalos közt, keres a' rá-
lasztott.* — Hiábavalóvá lett születésünk'
szerencséje, melly keresztény földön 's a'
türedelem' korában adott életet,... hiába ne-
veltetésünk' kedvező eszközei: haldoklik a'
vallásos élet a' keblekben 's talán utó vo-
naglásában vigasztalás nélkül hagyja a' lel-
keket.

Szent Atyám! ne engedd elmerülni a'
remény' csolnakát, melly égi partokat ke-
res, — 's habár iszonyu meredekségekhez
vetette is az indulatok' szélvész, mutass
egy biztató sugárt, melly felé törekedjek...
Igen! mi bár tévedezve is feléd sietünk.

Irgalmad' biztatásával óvd lelkünket ez el-
 csüggedéstől. *Nem örömed, hogy bűnben
 vesznek el gyermekeid — (2. Pét. 3: 9.)*
's örömsibongás jár egeidben, midőn a'
földön bűnös tért meg. (Luk. 15: 10.)
 Adj nekem megtérésre való erőt, hogy es-
 sék reám is valami abból az égi örömből...
 Mindig mondja nekem lelkem: mennyi szük-
 sége a' halandónak visszalépni a' bűnök'
 útján. Érzem most inkább mint valaha; mert
 részesülni akarok a' bűnbocsánat' üdvéből,
 melly elválhatatlan Jézus' emlékétől. Tudom
 pedig, milly szerencsétlen kéz az, melly
 nincs megmosva tévedései' szennyétől. Ah!
 illy kézzel — — Atyám, kegyelmes Atyám!
 ne bocsáss elődbe, hogy ott kárhozatot e-
 gyem és igyam, 's botrány legyek hitro-
 konimnak — átká anyaszentegyházadnak,
 vagy gyötrelme enmagamnak. Oh, ha van
 még szívemnek egy könnyecsepe, melyet
 a' világ' szerelme nem fertéztetett meg, —
 hívj ki azt szememre, hogy ragyogjon e-
 lőmbé, míg keresem 's megtalálom a' meg-
 térés' útát, 's aztán adj mégis egy könny-
 nyet, hogy legyen pecséte a' töredelmes
 lelek' fogadkozásainak... Ha pedig szívem
 e' nehéz után elfáradva, erőtlenné lesz ki-
 emelkedni a' lélekisméret' gyötrelmei közül,
 szent lelked' gyámolán segítsd fel, hogy
 szeresse meg ismét szebb tartozásait, 's
 birjon törvényeidben élni, 's annak igére-
 teiben remélni.

Irgalmasságnak Istene! jelentsd meg sorsomat bűneim felől, hogy ha bocsánat leng felém, derült lélekkel legyek jelen szövetséged' ünnepén, 's érzelmeim tisztult örömmel szállongjanak fel hozzád — elmélkedéseimben 's igéd' hangzatán. És te áldott Jézus! hints meg engem' is az új testamentum' vérével, hogy teljes legyen esengő lelkemnek öröme. Bocsáss engem' is hitem' nyugalmaiba édes szavaiddal: *asszonyi állapot nem kárhoztatlak tégedet* — (Ján. 8: 11.) ha talán e' nehéz hang kíséri is azt: *menyjel, de többé ne vétkezzél.* — Oh! mert mindig fájdalommal gondolok vissza e' kínzó pillanatra, mellyben a' megbántott atya' haragját kelle lesírnom, — 's főtörekedésem lesz feddhetetlenségre jutni, hogy szent nyugottsággal vihessem végbe mindig áhítatosságomat, 's édes öntudat enyhítse a' hálátlan világtól nem érdemlett szemrehányásokat... Nagy Isten! nyujts segílyt, hogy a' mit előtted fogadok itt szent magányom' falai közt, teljesítsem azt az emberek előtt — életemnek minden napjaiban. — Amen.

Eohász a' templomban, urasztalkoz járulás előtt.

Idvességemnek Istene, mennyei felség! ki e' szent óra' foglalatosságához kötöted szövetséged' ígéreteit, hitem' nyugodalmát

's vallásom' vigasztalását—ne engedd gond-
 talan lélekkel lépnem színed eleibe, hogy
 aztán a' váltság' munkája reám nézve el-
 legyen veszve. Ne hagyj el e' kényes pil-
 lanatnál. Végy körül frigyed' egész dicső-
 ségével, hogy már itt érezzem az égi ör-
 öröm' üdvét. Békíts ki minden lelkeket egy-
 mással, hogy a' mennyei ihletés' pillanata
 találjon minden kebelben békességet, 's min-
 den lélekben ártatlan ömlengést az üdves-
 ség' reményében. Tartsd meg anyaszent-
 egyházadban ez asztalnak méltó tekintetét,
 hogy a' Bethániai szent vacsora' vég sza-
 vai: *tegyétek ezt az én emlékezetemre—*
terjedjenek ki az időknek végéig. Függjön
 ott ez az ég és föld között, mint összekö-
 tő lánczszeme az időnek és örökkévaló-
 ságnak, 's tanuja Jézus' hűségének, mely-
 lyel közbenjárói hivatalát önmegáldozásával
 teljesítette. Nézzenek erre mindeneknek sze-
 mei, 's térjenek meg... Csendesítsd szivem-
 ben a' világ' lármáját. Lelkemben éleszd az
 örök hazába vágyódást. Segíts, hogy mi-
 dőn innen eltávozzom, más szemmel tekint-
 sem a' világot, rázzam le a' helytelen ki-
 vánságok' hatalmát, 's éljek törvényeidben...
Végy körül frigyed' egész dicsőségével,
hogy már itt érezzem az égi öröm' üd-
vét.... Amen.

A' szent vacsora vétele után.

Fogadd hálámat a' hit' enyhületéért, melly lelkembe szálla, szent Atyám!... fogadd hálámat 's avass fel az ég' örökösei számába, hogy többé ne legyek a' világé; hanem az ég' lakozzék bennem, 's annak intései vezessék lépéseimet. Ne engedd, hogy a' szent küszöbön túl felejtsem igéd' es lelkem' itt elhangzott szózatit; hanem azok kísérjenek mindenütt, míg a' feddhetetlenség' után eljutva életem' végpontjához, méltó leszek, hogy a' vallás' ígéretei rajtam beteljesedjenek. Mielőtt elhagynók e' szent hajlékot, hangoztasd minden hiveid' fülébe törvényed' erős szózatát, melylyel népednek lelkére kötötted szövetségedet: *helyeztessétek beszédimet szívetekbe és lelketekbe, 's legyenek azok mindig szemetek előtt, és tanítsátok meg azokra a' ti magzatitokat. Szóljatok azokról — mikor a' te házában ülsz — fekszel ágyadban és felkelsz.* (V. Mos. 11: 19.) 's add égi segedelmed', hogy részemről e' nagy intésnek adósa ne maradjak. Amen.

Az év' utolsó napján.

Az örökkévalóság' partján érzem magamat — véghetetlen Istenség! Ott, hol elhanyatlott évem' bágyadt habjai szakadnak

bé az örök mélységbe, honnan többé vissza sem jönnek.... 'S ah! beh sok keserű könnyeket, megcsúfolt bizodalmat vitt el magával, — — 's mennyi átok, mennyi esengés kíséri az elhaladót!.. Istenem! milly szerencsések — vagy nem is tudom miknek tartsam azokat, — kik hideg kebellet állnak a' dolgok' és idők' változati közt: — az örömek nem emelik fel, 's az inség nem sülyeszti alá. Oh! de még sem boldog, ki nem tud érezni. Édes a' szívnek saját sorsa, ha nehéz is. — 'S ki ne érezné az esztendők' hanyatlása és újulása pillanatain az emberi sors' tündérkedő lebegését?! Hányan nincsenek embertársaim között, kik beléfáradva a' gonoszság' bosszantásaiba, ellankadva a' természet' balesetei alatt — már vég álmukat alusszák 's a' tél' üvöltő szélvészai sirhalmuk' porával enyelegnek, — vagy ha megkimélte is a' végzet, esengve várták az év' enyészetét, jobb jövőt remélve?... Hányan, kik az év' reggelén képezetőkben rózsaberkeket ültettek magoknak? 's most a' virág már el van hullva, 's a' kietlen fát tövisesek körítik. Hányan, kik a' nagy világban, vagy saját körükben mennyet kerestek 's poklot találtak? hányan, kik vidám reménynyel vetettek a' jövőnek, 's most titkos borzadással néznek elé a' bizonytalanra?!!...

Rajtad csügg a' csalódott lélek, szent Atyám! tőled vár boldogabb sorsot. Tőled a' boldogabb szív sorsa' védelmét. 'S én itt állok örömeim' édes andalgása, 's kiállott szenvedésim' bús képei közt. Vissza nem tekintenek; mert fenlebegnek még a' lefolyt vizek felett bűneim.—Előre sem merrek; mert sötét jövődő fenyeget.—Kétkedéseim közt felmerül lelkeim előtt hű szolgád' vigasztalódása: *Egy dolog van: azokat, mellyek hátam megé estenek, elfelejtén, azokra, mik elől vannak igyekezve, futok a' cél felé.* (Filip. 3: 14.) Ah! de türni keservet, vagy örvendeni, 's aztán, .. mégis felejteni! — Istenem! taníts meg útidra. Taníts meg felejteni: akkor is, midőn szívem nem örömet válik fájdalmaitól, 's önérzelmibe temeti magát, — és akkor is, midőn vétkes örömek bűnös csábokkal lengik körül útunkat.—... Taníts felejteni: nehogy elfelejtsem azt, mit neked vagy az embereknek fogadtam——oh, az adott szónak szentnek kell lenni. Bűneim' büntető kínjait se engedd felejtenem. Ha valakit méltatlansággal illetem, 's avagy csak egy pillanatát megkeserítettem, álljanak az ő könnyei mindig lelkeim előtt, míg érzéseim jobboldalával megengesztelődik a' bántott szív. Alljon ott halandóságom' érzete, nehogy örökkévalóságra álmodjak, míg az idő' rabnyügei rajtam....

Felejttem örömet, lelkem égi intésre,
méltatlan szenvedéseimet — ha nem tölt bé
minden vágyam, — ha borult órákat hagyott
a' természet — — — és azt is, ha mi jót te-
hettem. Temesse ezeket az idő' nagy sír-
halma, mellynek göröngyeibe olly sok ezer
esztendő ütődött és hunyt el. Ne engedd,
hogy többé eszembe jussanak.... De adj
kárpótlást az elfojtott panaszokért, 's ne
engedd, hogy többé megújuljanak keser-
veim, sem bűneim. Veszteséimért adj jutal-
mat lelkem' nyugalmában 's az örök élet-
ben.... Még egy könny tehát ez évnek a'
multak' fájdalmaához. Még egy hálasohaj-
tás atyai ápolásodért — a' hon' békessége-
ért és sorsom' ollykori enyhületeért!! — Így,
ah, így engedd eltemetnem ez évet, szere-
tetnek Istene! adj szót, melylyel megáldjam
gondviselésedet — — 's jó éjszakát mondjak
a' haldoklónak... Sirján engedj égi jutalma-
kat teremni.... A' jövő év' reggele találja
lelkemet e' sírhalomra borulva — bűnbánó
sohajtások közt!!!

V.

IMA-FOHÁSZOK KEDVETLEN ÉRZELMEK KÖZT.

*A' kik szenvednek Isten' akarat-
jából, ajánlják Istennek lelköket, jót
cselekedvén. 1. Pét. 4: 19.*

Betegségben. Reggel.

És végre, mégis eltelének az, éj' meg-
unt órái 's újult világban élek. Élek; de
ah! milly szomoru így számítani az élet'
perczeit.. Áldlak mégis szent Istenem! hogy
ha így is, e' napot életemhez toldád,... ha
még élek, áldani foglak minden enyhület
pillanatért, melylyel e' megkisértetésem' nap-
jain őrizted lelkemet elcsüggedéstől. Ha ta-
lán e' nyavalyám végálmra szenderítne is,
vigasztalásul veszem e' napot, melly időt
enged: magam rendbeszedésére, 's hogy
ha még van valami terü reám nézve, égi
jussomon, legyónhassam,... lesirhassam.—
Örömmel köszöntöm nevedben kedvesimet, 's
elnondom nekik atyai kegyelmedet.

Hogyan teltek el éjem' bús órái, nem panaszlom, te tudod fájdalmam' és nyugal-
mam' perczeit is. Ezek szereteted' tanuje-
lei voltak, amazok hitemet emelték feléd.
Igen, míg álmotlanul rücsköltem ünt ágya-
mat — míg elszenderülést vártam,... e' pil-
lanatért epedtem, hogy élve dicsőítselek.
Istenem! mennyire könnyebb a' szenvedés
is a' benned bizónak!! Te tudod Atyám,
hogy szerettelek; tarts meg kegyelmedben
tovább is. Hidd vissza testembe elszéledt
erőimet. Ints a' fájdalmaknak, hogy többé
ne szenvedtessenek. Biznám az emberekben
is; de te tudod, milly erőtlén az ember
legjobb akarata mellett is. *Bisd az urra
terhedet és könnyülést találsz* — (Zsolt.
55: 23.) a' te igéd ez. Ezért fohászko-
dom,... enyhíts meg. Adj e' napra izt és
erőt érzékeimbe, — érzékeny szívet látoga-
tóimnak, sükert gyógyszereimnek,... 's ah!
egészséget... ételembe 's italomba. Távo-
lits tőlem minden mellékes kedvetlenítést,
melly ingerlékeny véremben zavart okozna,
's meguntatná helyzetemet. Irtsd ki lelkem-
ből a' képzelődés' bús gondolatait, mellyek
hitemet gyengitnék, 's nehezitnék béketüre-
semet. Erősíts a' kényeskedés' kísértetei
ellen. Adj meleg kezeket ápolásomra. Más-
ra birt dolgaim mellé rendelj hű segédet.
Eddigi kezdéseimnek eszközölj szerencsés
kimenetelt, — hogy midőn majd e' kedvet-

len napjaim után ismét teendőim' körébe jutandok,... ne légyen hűja sorsomnak; 's több okom legyen: egész életemet neked szentelni. Addig is pedig lelkembe adj erőt—nyavalyámnak enyhületet... Amen.

Betegségben. Este.

Voltam én is boldog e' földön,... midőn egészséggel köszöntöttem az est' hűs alkonyát, — midőn édes pillanatokat élveztem napi dolgaim' szüntével, 's boldog álmot nyertem az éj' sötét fátyola alatt. — Ez eltelt édeni pillanataim közül hívj vissza, szeretetnek Istene — hívj vissza bár egyet sorsom' enyhítésire. Mert lám kietlenül jön az est,—unva várom az éjet, percenként nehezedik a' lomha portest, 's álmaim kietlenül közelednek ágyamhoz. Igen! a' betegnek unt napjainál unalmasabbak éjei, 's mindig valami szomorú nézetet ad a' sötét távulba is a' virasztott ház' ablaka. És belől milly szívlepő jelenések!... Búsongva lobbadozó gyertya mellett szunyadozó virasztó — hanykódó beteg az ágyon, 's a' borzasztó hallgatás között töredezett jajszók, 's a' meglassult órák panaszos számításai!... 'S ilyen lesz-e az én éjszakám is?... Oh Atyám, Istenem!

tekints irgalommal szenvedő leányodra, — 's adj ez éjre enyhületet a' megrongálva bágyadt testnek.

Légy biztatásaiddal mellettem, hogy míg hallgatva melázok álomtalan perczeimen, ne rohanják meg lelkemet ölő gondolatok és félelmek, mellyek irántad — vagy az emberek iránt lelkemet meghütenék. — Almomat pedig tedd édessé, enyhítővé. Tudom kicsit tesz nyavalyámra, bár mit mondjanak az emberek; mégis szeretném, hogy rosszszat ne mondjon, a' ki látandja álomtalan ablakomat. Lágyítsd meg rosszakaróim' lelkét — érzékenyítsd minden felebarátaim' szívét: hogy legalább egy sajnáló érzet' sohaja lengjen e' nyomorult ágy felé; mert úgy tetszik enyhítne, ha mások érzékenyen veszik siralmomat. Adj hajlékomban 's körülte csendet, — álomtalan szemet 's kitarító egészséget annak, kire enyhítettésemet bizod, 's minden hozzám tartozókba kimélő bánást, nehogy bosszantó riadozások szaggassák különben is ingatag álmomat. Szállíts lelkembe teljes nyugalmat, nehogy elmúltak' örömeivel és fájdalmaival, vagy a' jövőendő' titkos aggodalmaival kinozzam magamat, 's ijesszem álmomat; hanem hitem és reményem legyen főtárgya gondolatimnak álomtalan pillanataimon. — *Atyám!* — *— elfáradtam — — adj nyugalmat.* Amen.

Hosszas betegségben. Reggel.

Jőnek és megint mennek napjaim; de mind csak fájdalommal és szenvedéssel.... Estve a' regtől, reggel az estvétől várom a' vigasztalást; de mind csak késik — nem érkezik. Én Uram, én Istenem! *siess szabadításomra, ne hagyd el engemet.* (Zsolt. 38: 23.) Látod milly tehetetlen, milly nyomorult a' büszke halandó, nélkülöd. Vigasztalnak, tanácsolnak és ijesztnek az emberek; de miért bízzam bennök, hiszen ők is mint én erőtelenek, 's érzem is, hogy a' mit emberre sorsúl te mértél, nem bíztad annak kulcsát emberi kezekre.... Az ember' élete vékony felleg, melyet erős szélvész űz, 's észrevétetlenül tűnik el. 'S Istenem! milly szegények vagyunk míg élünk is — egészség nélkül. Minden sorsnak, minden helyzetnek hija van e' nélkül. Az örömek ízetlenek, a' remény árnyékképpé válva, 's a' korona' gyöngyei is nehezek. Istenem, Istenem! adj nekem egészséget, 's aztán mérj mellé bár milly sorsot, nehéz igát és szenvedést,... ajkam többé nem nyílik panaszra. Küld el napod' zsenge sugárain a' reményt vigasztalásomra — 's a' reggel' örömszibongásába vegyítsd az evangéliom' magasztos igéjét: *vedd fel nyoszo-lyádat és járj.* (Máté 9: 6.)

Áldott megváltóm, Ielkem' mátkája,
 Jézus! milly édesen hangzik e' szózat fű-
 lemnek élettörténeteiből,— vajha én is méltó
 volnék illy könnyű felkelésre!... Oh én
 erőtlén, én bűnös vagyok; esedezz érettem.
 Vagy talán nyugtató szemfedél fogja fel-
 váltani e' takarót, melly alatt nyugtom el-
 veszett,?! oh nehéz gondolat... Atyám,...
 Istenem! te oltottad szívembe az élet' sze-
 relmét, 's én kiöljem-e? Oh... oh... én
 még élnék... talán még segedelmeddel bir-
 nék jót is tenni,.. oh! tarts meg, 's végy
 fel szenvedésem' kínfélszékéből... 'S ha so-
 ha? fogadd végbúcsumat világ,..majd el-
 várom csókotat kékült ajkomon.— Mégis!...
 adj még életet szent Atyám, jó leszek,
 dicsőítlek törvényeidben,.. szeretem ember-
 társaimat — adj életet, — 's ha nem?... de
 mégis, adj életet,— 's míg e' nyoszolyám-
 ra derült képpel nézhetnék, mint menekült
 fogoly leöltött rabruhájára 's lánczaira, ad-
 dig adj béketűrést. *Siess szabadításomra!!*
 Amen.

Hosszas betegségben. Este.

*Könnyhullatás az én kenyerem— so-
 hajtás és nyögés az én nyugalmam éjjel és
 nappal.... Csüggedtek tagjaim, bágyattak
 érzéseim— 's kerül az édes álom. Oh szent
 Atyám, mindenható felség! milly szomorú*

lélekkel megyek szembe az éjszakával. Kiholt szívemből a' vidámság. Öröme lettem ellenségeimnek, .. nincs megtartó erő javaimban, 's kedveltjeim sem bírnak kiemelni inségemből. Kegyelmed' égi biztatása sugárzik bé még gyász hajlékomba, mint szelid hold' andalító fénye megtört fellegek közül. Voltak még nekem borus napjaim, függtek még felettem élet és halál' kérdése; de veszély nélkül huzódtak el, mint sötét felleg, melly tompa robogással megy által mezőinken, 's bántatlanul marad alatta aratásunk. Most is e' hittel ragaszkodom atyai szerelmedhez. Tarts meg, taníts meg akaratom szerint szenvedni és tűrni: hogy se békételen, se gyáván hideg ne legyek, érezzem sorsomat, de nemesen és tartsam meg hitemet. Tedd ez éjet kényelmessé. Adj ágyamnak nyugtató ihletést, hogy e' szenvedő testnek engedjen nyugalmat. Szépitd meg szomorú sorsom' kietlenségét, hogy ha szenvedek is, ne legyen az a' szenvedés kínja és gyalázatja életemnek... Minden feleimet is őrizd attól, hogy ha szenvednek, az a' szenvedés bűnük' eredménye legyen,... legyen inkább érthetetlen atyai bölcseséged' titkos fenyegetése. —

Adj lelkembe ártatlan egyszerűséget, hogy kívánságaimban ne legyek igazságtalan, 's ne kívánjak igen sokat azoktól, kik körültem vannak, vagy kikhez bizodal-

mom kötött. Ne legyenek irigy megháborítani álmát annak, ki napi fáradalmai után édesen nyugszik,... míg én rövid szendergések és ébredések közt várom ablakomon a' hajnal-korányt. Juttasd ilyenkor eszembe boldog napjaimból, mikép' nem érzi az egészséges mindig a' beteg' küzdelmeit, -- hogy ez elgondolás hozzon enyhületet lelkemnek. Adj enyhületet annak is, ki érettem valamit feláldoz nyugalmaiból. Hozd el már meggyógyulásom' pillanatát, hogy éljek és dicsőítselek. Adj minden betegársaimnak béketűrést, 's nekem enyhítő álmot, 's ha atyai czéloddal nem ellenkezik — egészséges felviradást. Amen.

Búcsuvétel a' világtól.

Élet és halál! végezzétek küzdéstekeket keblemben,... nyugalmat ohajtok. Békült kezdek lenni sorsommal, bár milly alakban tűnjön fel,... 's *Atyám! kezédbe ajánlom lelkemet!!* Kifáradtam úgy is már szenvedésim' harczából, 's miért is vívnék többet. Nem de sokszor panaszkodtam-e az életre, békételenkedtem változásai felett?, 's nem egy síron túli világba ringatta-e hitem érzelmeimet? Közeledni érzem a' pillantatot, mellyben jobb hazám' kapui felnyílnak lelkemnek, 's míg a' sírhalom' siket morajjal

fogadja el lelkem' porhajlékát — az ég' angyalai víg zengedezéssel jelentik örömüket, hogy egy halhatatlan lélek kiszabadult a' por-érdekek' kötelékeiből, 's leng már ég felé az örök hajlékokhoz... 'S a' világ és szeretteim?!... oh ezek,.. itt... igen! itt maradnak — 's én tőlök végkép' eltávozom. — Istenem! lesz-e lelkemnek annyi öntudata, hogy a' te egeidből visszalegjen néha e' hantokra, mellyekben annyi könnycseppeim száradtak, 's hol annyi édes pillantatokat is töltöttem.?. vagy talán egyiket sem; de nem tudom miért, mégis olly igen szerettem itt mulatásom?! Atyám, Atyám! itt törd fel hitem előtt a' sötét rezeszt, melly alatt olly nehéz titkok rejtvék életünk' utó sorsáról... Törd fel, hogy lássam, gyönyörködhetem-e onnan is azoknak szerencséjében, kiktől most szívszakadtan válok el... De miért?.... megáldom őket most... miért is zavarnám égi örömeimet földi érthetetlen sorsok' bonyolodásával?...

Elég enyhület lelkemnek e' nehéz pillanatra annak tudása, hogy hozzád megyek, — atyai karjaid közé.... De érdemlem-e? oh sötét gondolat! miért lebbenél előmbe, hogy nehezítsd búcsuvételem' óráját? az ég küldött-e ide, hogy szakadt szívem' nyugalma't háborítsd?... oh igen, te égi örökös követ vagy szívünk' birodalmában. Te figyelmeztettél eddig is a' mennyei

élet-törvényekre... Békekezet sötét gondolat! légy velem, míg elsíratom magamat 's a' világot. — — Úgy van! én égi dicsőségre andalodva akarom itt hagyni a' földet; — de szent Atyám! itt már nincs idő többé; hogy helyrehozhassam tévedésemet — csak egy bánó érzés, ... egy titkosan mély sohajtás. Kegyelemért borulok elődbe: dicsőítsd meg magadat rajtam, ... 's bocsásd meg bűneimet, hogy tőlök menekülve fellegszárnyakon lengjen feléd lelkem. Itt maradó világomat, kedveseimet tartsd meg tovább is oltalmadban. Légy nekik atyjok és gondviselőjük. Légy védelme az emberiségnek, hogy az utánam születendő embernyom is higgyen benned és a' názárethbeli Jézusban, 's szent lelked vigasztalásában, . hogy mint azon egy hitnek sorsosi, lássuk meg egymást a' megdicsőülés országában is.

Légy oltalma itt maradandó testemnek, 's annak a' sírhantnak is, melly alatt vég álmát kialussza, hogy bántatlanul adja vissza a' megdicsőülendő részt a' feltámadás' nagy munkájához. 'S akkor is, midőn büszke kő nem fogja nevezni síromat, 's nem tudja a' vándor, ki' porán áll — rendelj legalább egy meleg könnycseppet, felmelegíteni a' hideg göröngyöket.... *Atyám, Atyám! kezedbe ajánlom lelkemet! ...* Drága mátkám áldott Jézus — im közeledik, .. a' megnyegző... órája. — Küld előmbe angyalai-

dat, ... hogy öltöztessenek türelelmem' könyveivel ragyogó nászruhába. — Küldd el az örvendetes izenettel: *ma velem léssz paradicsomban.* Isten veled világ! — — — meguntam jövevényi kenyeredet, ... örök hazámba megyek ... egek! fogadjatok el!!!... Amen.

Könyörgés más betegért,

TÖBBEK SZÁMÁRA.

Im lelkünkig hatottak e' szenvedő kedvesünk' keservei. — 'S bánatunk annál mélyebb, minél inkább súlyosodva sorsa, éreznünk kell, hogy bár mint szeretjük őt, még sem segíthetünk. Te látod élet' ura, hatalmas Isten! milly erőtelen a szeretet, a' természet' tusái ellen. Vigasztaljuk, siratjuk őt, de nincs egyebünk, mint egy szánakodó sohajtásunk, 's egy érzékeny fohászunk, melly elfogódott szívünkől hozzád siet... Frigyed' szava ez: *imádkozzátok egymásért, mert igen hasznos az igaznak buzgó könyörgése...* (Jak. 5: 16.) Oh szent Isten! ha bár fájdalmas szívvel tesszük is, mégis édes kötelességnek tekintjük szeretetünkért imádkozni, midőn már ő érzékenyebb és gyengébb is, hogy sem imádkozhassék. 'S hulljanak bár részünkről is könnycseppek az ő fájdalmáért, — azt hisszük: szép zálogai e' könnyek keresztényi megtörődésünknek és szeretetünknek.

E' szent érzés gyűjte most is ez ágy körül, hogy a' töredezett jajszók közé vegyítve imánkat, nyerjük meg atyai vigasztalásodat — szabadításodat. — Szent Atyánk! szállítsd reá az enyhületnek malasztját, hogy csendesedjék lelkének nyugtalansága. Nagy és hatalmas dolgok hirdetik kezednek erejét mennyen és földön; dicsőítsd meg magad' ez elalélt léleknek megvidámitásában. Lehelj ismét lelket a' lomha anyagba, melly nem tudja többé rendeltetését tenni, — 's ki a' kietlen mezőkbe is öntesz életet, 's a' téli fanyar borongásokban elzordonult hantokra tavaszi virányt hívsz elé — e' bánatos hajléknak eltűnt örömét is hívd vissza. Emeld fel leveretett szivünket az életremény' biztatásaival, hogy e' kedves szenvedőnk térüljön vissza az életbe.

Hervadozó plánta ő már — önts vidámságot lelkébe. Roskadozó hajlék, építsd fel hatalmad' erejével. Add vissza őt' azoknak, kik szeretik, ... ne kevesüljön vele a' boldog viszonyban élő lelkek' száma. Adj nappalaira derült pillanatokat, éjjeleire enyhítő álmot, 's főleg békétűrést, hogy ne kinozza lelkét békételenkedéssel, 's ne vétkezzék idvességének kárára.... Oh szent Atyánk! ha esengésünk vigasztalás nélkül hagyná lelkünket 's ő meghal?! oh be hiába lett a' hit és remény. De még sem! hisszük így is: atyai célod rejlik a' szo-

moru kárpit megett -- 's ha biába kérjük: *muljék el e pohár, — ám legyen meg a karatod.* De addig is még adj enyhült pillanatokat. Önts lelkébe töredelmességet, hogy vétkeinek súlyától menekülve, 's a' világgal és a' talán megbántott örökkévalósággal kibékülve hunyják el. — Kegyelemnek atyja! szeresd őtet és minket, 's hallgasd meg esedezésünket. Amen.

Szeretett férj' betegségekor.

Vigasztalásnak Istene, kegyelmes Atyám! szomorodott lélekkel borulok elődbe, enyhítsd szívem' bánatos dobogását. Te tudod mi nekem férjem, 's azt is, mi lennék nélküle. Búsan számítgatom a' pillanatokat, melyektől enyhülését várom, 's im azok távul lebegnek 's szomoru gond áll lelkem előtt. Eszembe jutnak a' boldog pillanatok, melyeket neki köszönhetek. Eszembe a' borult napok, melyek az özvegység' fájdalmas napjain szenvedtetik az erőtlén nőt,.. 's ah, minden örömet eltemetni, minden kedvetlenséggel szembe menni,... nehéz kísértet szívemen. Tudom gondviselésed lengi körül a' gyászba borult életet is; de szent Atyám, miért hulljanak még az én könnyeim? Lám mi sok szív van nehéz igában, melyeknek vigasztalás volna, ha egymástól elszakadnának, 's mennyi szem,

melly könnyez azért, hogy férje van. 'S illy sok szerencsétlen felett én szakasztasam-e el attól, kit szeretek?! En sirasam-e el boldogságomat, mellyben nyugszom? 's csak emlékével maradjak-e egykori boldog sorsomnak?!..

Könyönülj rajtam Ur Isten és azokon is, kiket velem együtt megkeseritene férjem' elhalása, nehéz gyászt hagyván szívünkben és házunkban. Ha talán nem vagyok méltó arra, hogy e' boldogságomban folytassam 's végezzem életemet, ha történt, hogy azt, kit most kesergek, életünk folytában megbántottam, ha volt is olly környülem, mellyben magamról elfelejtkezve örömmel gondoltam a' pillanatra, mellyben tőle megválhatok,... oh! kész vagyok a' bántott lelket könnyhullatásommal megengesztelni,... csak te bocsáss meg. Visszahívom illy rendetlen érzelmeimet — 's esedezem, adj még módot, hogy tüntethessem ki hozzá ragaszkodásom' ártatlan indulatját, 's majd midőn egykor talán mégis nekem jutna a' keserű sors, hogy őt elsi-rattam: méltán mondhasa minden száj: *imé, melly igen szereti vala őtet.* (Ján. 11: 36.) Add vissza őt még nekem, 's örvendeztesd meg lelkemet azzal, hogy éljen, legyen egészséges, lássam őtet vidámon az élet' földén. — Segíts a' szeretet hű kezeivel ápolnom, hogy annyi vigaszt

lásom minden esetre legyen, hogy hűségem' utolsó pillanataig megtartottam.— Oltalmazz, nehogy szómmal, vagy tettemmel zavarjam nyugalmát, 's neheztsem nyavalyáját; hanem legyek őrző angyala éjjel és nappal, hogy midőn majd ismét egymáséi leszünk, 's őt kegyelmedből enyimnek mondhatom: édes érzékenységgel emlékezzem vissza a' szomorú pillanatokra, 's áldva dicsőítsünk a' visszanyert életért és örömért. Atyám! ha lehetséges, *muljék el e' keserű pohár én tőlem.* Amen.

Magzatoké szüléik' betegségekor.

Megkeseredék a' szent kútfő, melly eddig az enyhületnek vizét adta lelkem' számára. Ah! az én szülémre, kinek látása máskor tiszteletet 's örömrésztet költe fel szívemben, — most csak bús szemmel nézhetek. A' tiszteletérzet meg van még; de öröm nincs többé; keserűség szorítja ki azt keblemből. Szeretnek Istene, eszembe jut, milly sokkal tartozik a' magzat szüléinek, 's mélyen sebzi szívemet a' gondolat, hogy e' sok tartozás mellett sem segíthetek. Miért nem adhatok álmot azon szemekre, mellyek érettem egykor álmatlankodtak, 's miért nem enyhíthetem a' szívet, melly értem dobogott, 's miért nem erősek karjaim felemelni azt, ki engem'

karján hordozott, — 's e' szomoru gondolatok közt könny tolúl szememre 's néma elfojlásban kesereg lelkem.

Ez elfogódva, könnyező szemmel tekintek feléd szent Atyám! A' legszebb kötelességek körében születtek keserveim, ... enyhítsd meg. Szüntesd meg az én szeretve tisztelt szülém' jajjait, mellyek olly sebző nyilként hatnak szívemre. 'S ha van leányi kéz, melly valaha szüléi' fájdalmát eloszlatta; ah, legyen az én kezem illy szerencsés, hogy egy pillanattal teljesítsem egyik legnagyobb kötelességemet, ... 's mondjanak boldognak minden nemzetségek. Ah! de hallgat a' sors' szomoru fellege, 's én nem segíthetek. Mégis szerelmes Atyám! ha nem lehetek is ura a' sötét végzetnek, ne engedj elcsüggednem e' szomoru mezőben. Küldj egy reménysugárt hajlékunkba, hogy derüljön a' kedvetlenség. Tartsd meg lelkemben a' szives készséget, mellyel enyhíteni törekedjem fájdalmait. Adj erőt testemben, hogy lankadás nélkül tűrjem a' nyugtalanságot nappal és éjjel, érette ... 's fizessek le valamit a' nagy adósságból, mellyel neki tartozom. Küldd el számára vigasztalásod' angyalát, hogy szállítson lelkébe nyugottságot, 's testébe erőt; ... erőt a' tűrésre, 's ha talán szent tetszésed őt most jobb hazába hívja — erőt a' megválásra. Tarts számomra így is annyi örömet,

hogy mind végig legyek kitűrő érte, 's hű a' tiszteletben és ápolásban.—'S ha egykor emlékével kell maradnom, szorítsam híven azt is lelkemhez, tiszteljem azt is, és áldjam életem' minden napjain,... 's végfohászom is feléje lengjen. Amen.

Anyáké beteg magzatért.

Szomoru az én szívem és kietlen, mint a' plánta, mellynek levelei hervadnak, virágai elhullottak. Magzatomért ül gond bánatos arczomon, kegyelemnek szent Istene! mert, ah!... milly érzékenyítő annak szenvedését látni, kiért készek volnánk bármilly fájdalmat kiállni, 's megvívni a' természet' erős karjaival.... Mind hiába! nincs erőnk elfordítani az inséget, a' fájdalmat, melly halandóságunkat kíséri ez árnyék világban. Engednünk kell a' sorsnak, és elvállalni a' szomoru foglalkozást a' szenvedésnek ágya körül. Következés nélkül marad néha gondosságunk' feltékeny vigyázása, 's az őrzött házakhoz is becsap a' romlandóság' emésztő lángja. Im szívem is e' lángnak lobogása alatt hamvadoz. A' vad is hön érez szülötteiért, 's a' féreg is szembeszáll hatalmas ellenséggel kicsineiért, 's én... én ne érezném-e annak fájdalmát, kiről saját nyugalmam' feláldozásával is minden bánalmat elhárítani, elég ösztönt érezek keblemben?! 8

Szeretetnek Istene! elégeld meg anyai szenvedéseim' sajkását 's fordítsd el a' keserűségnek óráját házamról. Legyen elég áldozat érte anyafájdalmam, melylyel életet adtam neki, 's akkor átvirasztott éjeim, melyeket benned helyezett bizalommal türtem érte. Oh, én akkor is hozzád sohajtottam álmotlan óráimon, 's most is hozzád sohajtok, ... hallgasd meg a' hozzád ragaszkodót. Hallgasd meg sebzett szive' dobogása közt azt, ki jobb óráin sem felejtkezett el rólad. Ne engedd elvesztenem atyai kegyelmed' e' zálogát. Maradjon végig birtokomban, hogy áldva emlékezzem reád érte, 's egész életemben 's halálom' óráján is elmondhassam: *Atyám! a' kit reám bixtál, nem vesztettem el.* 'S ha nincs elég erő fohászimban, hogy megtérítse a' természetet nagy útjában, 's elhullnak anyai szívem' ékességei, 's örömeimet eltemetik: ne engedd, hogy fájdalmaimnak áldozata legyek. Segítsd kihajtani könnybulatásim' nyomán az irigy sírhalom' göröngyeiről a' hit' szebb virágait, 's kiizzadni a' mennyei enyhület' csepjeit. — — De mi szüksége volna még a' sírnak könnyeimre, nemde eleget ivutt-e?... *Atyám! enyhítsd lelkem' tűnődését.* Tartsd meg magzatomat, hogy mondhassam még őt enyimnek, 's gyönyörködjem életében. Adj neki egzséget, hogy arcának kiderülése, derítse fel szívem' bánatos éjszakáját. Amen.

Szülésben kioldódóért,

**A' SZENVEDŐ, VAGY TÖBBEK ÁLTAL IS
MONDHATÓ.**

Vigasztalásnak Istene! Im' keserves
kinok között eseng feléd szolgáló leányod,
nemi rendeltetése' nehéz pályáján. Megér-
keztek a' szomorú pillanatok, melyekre min-
dig félelmesen tekintett míg reményes nap-
jai tartának, 's lelke előtt leng már a' sí-
ralomnak éneke: *a' melly félelemtől féltem'
az jöve reám 's a' mitől tartottam az
esik rajtam.* — Nehéz — oh! nehéz órá-
ja a' női életnek, 's drága az anyai ne-
vezet! — Egy erőtelen testnek állani ki e'
küzdelmet — e' kétes viadalt! Istenem! milly
terhes igát mérél az Éva' leányaira!

De hiszen te irgalmas, te könyörülő
vagy 's hatalmas megtartani a' kétséges e-
setekben is. 'S e' hit ragyogja körül e'
szomorú ágyat, e' gyászra keseredett haj-
lékot, 's tartja még a' reményt e' falak kö-
zött... Ah! szent felség! ne távozz el e'
szenvedőtől, ne hagyd őtet csak emberi se-
gedelemre; mert oh! az emberek erőtelenek
legyőzni a' rejtett hatalmat, melly itt életet
és halált osztogat. Itt egy pillanaton két

élet és több évek' szerencséje ül... Oh légy ura e' nagy pillanatnak, nehogy örök sejtésébe süllyeszze az érzékeny lelkeket.

Önts erőt a' roskadozó inakba 's könnyítsd meg az élet' útát az ártatlannak, ki öntudat nélkül kinozza azt, kinek mindig legtöbb kiméléssel fog adósa lenni — az érzékeny anyát, ki e' keservet még is érte örömetst fogná felejtetni. Csak egy intés az egekből... 's két élet megmaradása rebegi bágyadt ajkain dicséretedet, megszűnnek a' fájdalmas epedés, zokogás: 's az érzékeny szemekben kétkedő könnycseppek örömmel esnek ki 's több nem jó utánok... Isten! hatalmas Isten! jelenj meg segedelmeddel; önts üdvet az emberi vigasztalásba, melly enyhítheti az elalélt lelket, 's gyógyító tapintatot a' megbizott kezekbe, 's tedd engedelmessé a' természetet az érzékeny esengések iránt, hogy engedje menekülni szenvedő foglyait. *Szabadítsd... szabadítsd meg szenvedő leányodat, ki keserves kinok közt eseng feled, rendeltetése nekéz pályáján. Amen.*

Haldokló felett.

Végpontján áll a' készülő lélek e' szenvedőnek gyengült ajkain... legalább emberi szem nem lát többé az elképpedt arczon életvonásokat, 's fellebbebe tűnt a' re-

mény angyala is. Könyörületességnek atyja, idvezítő Istenünk! fogadd oltalmadba az innen elsietőt. Leesett reá nézve az élet kárpitja, 's nincs több teendője, mint hogy szenvedje ki az elválás' nehéz küzdelmét, rebegje ki vég búcsuját, 's legalább lankadó szeme akadozó pillantásaiban áldja meg azokat, kiket e' földön szeretett,.. 's ha bételtek utó perczei, induljon az örök-lét' végetlen mezőire. Oh! de a' szeretet nem örömet bocsátná, míg nem veszi a' hit' biztosítását, hogy boldogság hona lesz az, mellybe jutand ő túl a' sötét kapukon.

Ezért kél érzékeny részvét lelkünkben 's ima ajkunkra érette. Ezért e' töredezett fohászunk. O a' földtől már nincs mit reméljen... Lementek reá nézve már a' föld' szerencsecsillagai, és sötétben hagyák a' mezőt, mellybe élete volt kinézve.... Ha nincsen többé élet e' földön számára—szent felség, könnyítsd meg az elválás' kedvetlenségét. Old fel az érzékeny vérköteleket, mellyek olly igen ragaszkodnak az égi részhez, 's megválni nem akarnak.— De mégis! ha e' tusában törlődik le a' föld' pora az égi vendégtől,—ha e' vég sohajtások büntörlesztő hangzati a' tévedt léleknek,... ám kísértsd; de adj erőt, nehogy a' győzedelem' pillanatában — vesztve essék el... Fogd körül irgalmaddal— 's mint-hogy ember volt — — után sohajtjuk: bo-

csásd meg bűneit. 'S ha idegen könnyek mosnak le valamit a' földi szennyből, .. ah!.. e' szemek is... adnak egy... könnyet érte áldozatul. — — — *Igy aztán vegyed hozzád az ő lelkét.*

Azt a' szomorúságot, melyet gyásza fog maga után hagyni, derítsd ki. Az érte hulló könnyek alatt adj csendes álmot... És te lelkeknek fejedelme, Jézus! nyerj bocsánatot e' hivedre, 's mutasd meg őket szeretteinek a' viszontlátás' nagy innepén.... Most már szenvedő embertárs! békült érzéssel bocsátnak el földi barátaid, megáldva poraidat, 's lelkekhez szorítva emlékedet, ... bocsáss meg nekik, ... jó éjszakát!!! Vagy ha még mennyei atyád napokat ad — — derültebb találkozást!! — — Viszontlátásod kedves lesz e' lelkeknek... akár itt legyen az, az élet' mezején... akár az egekben. Amen.

Szeretett férj' emléke.

Szeretnek Istene! ki gyönyörködöl az egymást értő lelkeknek békés életében, tekints könnyörrel e' hánykodó szívre, mely vesztését siratja. — Nem akarok szót emelni szent tetszésed ellen, mely engem' férjemtől elszakasztott, ... de te tudod, mennyi öröm, mennyi boldogság, 's talán nem bántom atyai lelkedet, ha kimondom, .. életem' egész szerencséje van zárva a' sírhalomba,

melly a' nekem mindig drága porokat fedezi. — Oh! mert lehetek én boldog még, legalább élhetek derültebb órákat is kegyelmedből; de a' kit vesztettem, mindig méltó lesz könnyemre, 's ha szerencsétlen leszek,... ha zavartan folynak napjaim — Istenem! szakadt lélekkel lengek a' becsült árnyék felé, hogy legalább egykori boldogságom' édes óráin andalogva, enyhüljenek keserveim... Atyám, Istenem! őrizd meg ez emléket lelkemben, hogy soha iránta hálátlan ne legyek, 's szívem legyen mindig kevély azzal, hogy érte doboghatott. — Oh, de talán őt megbántottam, talán sírját is körülengik sohajtásai, mellyeket én hidegséggel vagy gondtalan botlásaimmal zaklattam ki lelkéből.?! Istenem!... így reá emlékezésemben is keserűség rejlik, 's riasztó szemrehányás.

De te szent atyám! hogy így sértettem a' szeretet' és hűség' törvényét, bocsásd meg nekem — talán... ő a' jó lélek megbocsátott. Bocsáss meg Atyám, és adj erőt, hogy engeszteljem meg árnyékát életem' ezutáni pillanataival... Nem akarom ezutáni kötelességemet is érte megbántani; de sorsomból — oh sorsomból — osztozom vele. O lesz örömem közt lelkem előtt, nehogy elfelejtkezsem, hogy egy nemes kebel' birására egykor méltó voltam, — 's megfertéztessen szívemet, mellyért egykor a' magáét cserélte volt... Oh e' szív,

melly övé volt, róla ne felejkezzék el.... És midőn elékerülnek szenvedéseim, — hiszem pedig, hogy lesznek nélküle — egy érte esett könnycsepp, balzsamként ömöljék kesergő szívemre, 's a' nagyobb bánat, hogy őt siratom — felejtse a' csekélyebbet.

Igy,... oh így tüntesd fel lelkemnek mindig e' kedves emléket, 's hagyd meg szívemben utána kesergésem' sajnós érzését. Őrizz, hogy sem azzal, ha reá emlékezem, sem azzal, hogy néha elfelejtem, ne vétsek ellene, sem ellened, 's ne is ártsak utóbbi életemnek... Istenem! — adj neki csendes nyugtot a' földben, nekem e' föld felett. Légy védelme életemnek, hogy keserveim, sem örömeim között fel ne dűljam szívem' nyugalma, 's el ne veszítsem lelkem' örök üdvét... Üdvezült lélek! fogadj egy könnycseppet engesztelésül egykori tévedésemért... Isten veled.... —

Megúnt férj' halálakor.

Megszabadulék tehát egy tehertől, melly életemet nyomta... Eltűnt fejem felett a' nehéz felleg, mellynek annyi mennyköve volt számomra, 's már szabad vagyok, enmagam hatalmában. Áldlak e' sorsomért szíveknek tudója, nagy Isten! — előtted úgy sem volt titok életünk, melly annyi kínos epedést és zajt okozott keblemben 's házunk-

nál. Oh, de mégis egy sötét borulat lebeg
 lelkem előtt, melly további sorsomat rejti,
 's ki tudja nincs-e ott számomra: baj, in-
 ség és újabb keserv? 's a' diadalmi kapu-
 nak, mellyet e' szabadulásommal képzel-
 meim' szivárványa huzott pályám felett,
 nincs-e homlokán: *az utósó tévelygés na-
 gyobb, az elsőnél.* (Máté 27: 64.)

Én szabad vagyok, de tudok-e sza-
 bad lenni? elbirja-e lelkem a' szabadság'
 igáját, melly nemem' körében több lelket
 csigázott el, mint a' függés' képzelt nyü-
 gei? Atyám, Istenem! légy gyámola lel-
 kemnek ez ingatag sorsában. Nem leszek
 kevély szabadságommal, míg azt lelkem'
 emelésére és sorsom' nemesbitésére nem
 fordithatom... Férjem' árnyéka! bocsáss meg,
 hogy egymást nem mindig értettük; 's le-
 gyen ítélőbíró az Isten közöttem és kö-
 zötted, *miután egymástól megráltunk...*
 (I. Mos. 31: 48.) 'S oh, ha éltem' e' fon-
 tos óráján egy új sora kezdődik fájdalma-
 imnak, és sorsom, mellynek derűjét vártam,
 újabb borongással sötétkedik,.... Küldök
 számodra is inségemből egy kérelő sohaj-
 tást engesztelésül, hogy indulatom' első
 lobbanásában örültem megválásunknak.

Szent felség! ne engedd soha felejte-
 nem, hogy e' földi élet' sorsa örökös csa-
 lódás. Egyik köről a' másikra botlunk, a-
 zon kívül, ha a' feddhetetlenség' pályáját

választottuk. Segélj tehát, hogy ne tápláljak keblemben gyáva reményt, mely beszennyezné gyászomat, sem gyanus tüzet, mely szomoru füsttel fellegezné elhunyt férjem' emlékét, megemlékezvén: hogy a' bűnös szabadság önmagát veti bilincsbe, 's csak is a' tud szabad lenni, ki engedelmeskedni is tud. Fejtsd ki lelkemben ez engedékenységet törvényeid iránt, hogy azok legyenek őrei szabadságomnak... *Az igazság szabadokká tesz.* (Ján. 8: 32.) Jézus mondja. Mutasd fel ez ígét, szent Atyám, életem' minden perczein, hogy igazságtalan ne legyek elhunyt férjem iránt: — a' jót becsüljem, a' rosztat bocsássam meg, 's magamnak se hízkeljek oly erénnyel, melylyel nem bírtam, 's ha más megitélek — ítéljem meg magamat is; úgy is *azt, ki magát megitéli, te szeliden ítélled.* Bocsásd meg tehát hidegségemet, bocsásd meg az elhunytak bűneit, 's adj neki üdvös feltámadást.... Férjem árnyéka! bocsáss meg, hogy egymást nem mindig értettük — — *legyen az Isten ítélőbíró közötted és közötted, miután egymástól elváltunk.* Béke,... csend,... és üdv sírodon! — Béke... csend... és üdv szivemben is!!! Amen.

Megholt magzat felett.

*A' hol a' ti kincsetek, ott van szí-
retetek is, (Máté 6: 21.)* sokszor hangzott
el szívem felett szent fiad' e' szózata, hatal-
mas Isten! és sokszor hangzik el naponta
az érzeményes élet' körében,... 's ah! ér-
zem én is, midőn eszembe ötlík szeretett
magzatom. Elöttem állnak az életkeservek
's méltatlanítások, mellyekkel küszködik az
élő ember, 's összehasonlítom magzatom'
sírhalma' csendes nyugalmával,... előmbe
tünteti hitem azt a' dicsőséget, mellyet ígért
Jézus az ártatlanoknak, — — mind hiába!
ott a' halál jégölében szendereg ő,... és e'
nekem igen sokat jelent, *sírban van kin-
cseu, ott van szívem is.*

A' te szód volt Atyám! „*avagy elfe-
lejtkezhetik-e az anya magzatáról.*“ (E-
sai. 49: 15.) Ismered tehát az anyakebel'
mely érzelmeit, azért könyörgök, ne tudd
fel kárhoztatásomra, hogy háborítom köny-
nyeimmel a' holtak' nyugalmát. Tudod mily
gyöngéden szerettem őtet, 's mily édes a'
szívnek, vesztése' keservén andalogni... De
bár mily fájdalmas lélekkel gondolok a' sír-
halomra, melly őt tőlem elzárta, 's bár
mily szívrázólag lengenek felém temetése'
bús szellői, ellened nem békételenkedem,...
bölcс czéljaid lehetnek keservünkben.

Enyhítsd meg keserveimet napjaim' folytában, 's valahányszor emlékével mélézok, hallattasd az égi szózat' hangjain: *miért kerestek engem', nem tudjátok-e, hogy nekem azokban kell lenni, mellyek a' mennyei Atyáé,* (Luk. 2: 49.) *hogye' képzettel megbarátkozva, meghüljenek szívem' nyugtalanító gondolatai. Adj lelkemnek más nemü vigasztalást, hogy szerelmedbe tovább is beléképzelhessem magamat.... 'S midőn napok mulva látni fogom gyermektársai' szenvedéseit, vagy botlásait —sohajtsam utána: azért vitte el Isten, hogy lelkét megmentse a' veszedelemtől.* (Bölcs. 4: 14.) Igy, oh ily szerezz nyugtot e' hánykodó szívnek,... 's az elköltözött léleknek örök dicsőséget... az egeknek angyalai közt.

Több magzatok' eltemetése után.

Hova, hova szívem' borult érzelmei? miért keresitek holtak között az élő? miért bujdoklotok annyit a' temetődombok között?... Nincsenek... ah nincsenek ott az én szeretteim... Égi hon volt számukra ígérve, oda, oda emelkedjetek a' hit' szárnyain!... ott megtaláljátok... Oh szent Atyám! milly édes ihletéssel nyomul e' hit lelkemre, 's úgy tetszik, sebeim is nyugosznak alatta...

Ők tehát az égben 's én a' földön! oh borzadalmas boltozat! miért zárod olly messze kedveseimet? vagy segíts hozzájuk engem' is!—Még sem! nekem még teendőim vannak.— Irgalmasságnak Istene! nem perlek többé veled; mert tudom: atyai ápolásod kárpótolja nekik keblem' hő érzelmét. Bocsánat és kegyelem képzetim' hevültségének! Ne engedd, hogy vétékké váljanak.

Biztam én Atyám, benned mindig — oh, de szerettem gyermekeimet! Mivel pótolhatja ki már a' föld vesztésemet elkietlenült helyzetemben? úgy is olyanná lettem már, mint hervadt plánta, mely gyümölcsseit elhullatva ingadoz őszi zivatarban. Űress már hajlékom tőlök, ... 's üres szívem is.. Megszűntek az anyagondok, melyek olly édes foglalatosság voltak lelkemnek, — meg van még az érték kesergés' csendes fájdalma; de siralmas cseréje ez a' sorsnak. 'S megátkozzam-e?... Atyám, Atyám! győzd meg lelked' malasztjával szívemet, hogy őket semmi sors, semmi erő 's könnyhullatásaim is vissza nem adhatják, hogy fogadja el a' vallás' biztatását, mely azt mondja, csak *azért mentek el tőlem egy ideig, hogy mint örökkévalókat ölelhessem.*

Megnyugszom tehát e' hit' ive alatt. Elfojtom szívemet, hogy többé könnyet ne adjon szememre. Megnyugszom 's nem ké-

rem többé sem a' sirhalomtól, melly olly hidegen nyeli el az anyakönnyekeket, sem a' világtól, melly maga is ingadozva függ a' létel' és enyészeti fonalán — az egektől várom őket,... 's ott megtalálom. Oh milly becses hon az, melly őket nekem visszaadja, — milly sok okom oda törekedni, a' hol őket megláthatom.... Nem is leszek többé barátja a' földnek,... mennyre függesztem figyelmemet. Oda törekedem. És te jó Atyám, adj e' nemes tökéletre elég lelki erőt és buzgalmat, — hogy láthassam én őket még egyszer,... és pedig megdicsőülve. Aldott idvezitőm, szerelmes Jézusom! vedd őket oltalmad alá, 's *parancsold, hogy üljenek egyik jobb- másik balkezéd felől,* (Máté 23: 21.) 's így mutasd meg nekem.... Most már hagyjátok el szeretteim' árnyékai anyátokat. Elfáradtak könnyeim. Ugy is azok nehezitnék égi utatokat. — Menjetelek dicsőségtek' országába — — — *menjetelek, mert ámbár siralommal válok el tőletek, de az Isten nekem örök vigassággal ad vissza.* (Bar. 4: 23.)

Megholt szülék' emléke.

Halva tehát az én szülém, kinek anynyival tartoztam az életben;... 's megszakadva az édes viszonyok' folyama, melly olly kedves kötelességek' érzelmével árasz-

totta el lelkemet. — Szeretnek Istene, meny-
 nyei Atyám! ez a' könnycsepp, melly sze-
 memben eped, nem ellened zúgolódik. Egy
 bús csillaga ez a' gyász éjnek, melly szí-
 vemet körülfogta, szomoruan ragyogva a'
 hideg sirhantra, melly szeretve tisztelt szü-
 lémnek végnyugalmát adja. Tudom, hogy
 a' béketűrésnek, lemondásnak 's tetszése-
 deni megnyugvásnak vigasztalásával eny-
 híti a' hit a' vallásos szívet; de... te tu-
 dod: a' szeretet nem könnyen felejtí sebeit,
 mellynek sajkását akarja szívem is most
 lezokogni. — Sokat vesztettem. Nem nyílik
 többé a' szem, melly egykor érettem vi-
 rasztott 's most örök homályba bágyadva
 szendereg. Elhült a' szív, melly értem do-
 bogott, ... 's nincs többé gondja rám, ... és
 az ápoló kezeket tisztelkedő csókjaím sem
 melegíthetik fel, — 's elárvult szívvel ke-
 sergem vesztésemet.

Bocsáss meg kegyelem' Istene! ez ér-
 zékeny ömlengésemnek. Ugy is e' ponton
 merülnek fel elmúlt napjaím' szebb darabjai,
 azok az édes pillanatok 's boldog álmok,
 mellyek közt míg gondtalan éveimet töltém,
 a' szüléi figyelem őrangyalként lengte kö-
 rül vigyázatlan lépteimet, — nyugalomról
 gondoskodott játékba fáradt tagjaím' szá-
 mára, ... 's szíven hordozta sorsomat. —
 Nincs már a' földön, kinek olly meleg szí-
 ve legyen értem, mert... ah... az idegen...

az idegen okoskodik, 's teszen néha valamit értünk, de önérdéke vezeti tetteit,... 's szívének nincs elég melege számunkra. — Istenem! az a' harangszó, melyet bús zokogás kísért házunk' falai közt, 's az a' szomorú népcsoport, melly halkal lépdelve hullámozott el a' temetőhantok közt, emlékül maradnak lelkemben, fel—felmutatva a' koporsót, melly tölem annyi könnyet érdemelt. Mennyei Atyám, ne hagyd lelkemet elcsüggedni keserve alatt, — 's akkor is... ha fű terem és szárad el,... 's viszont felvirul szülém' porai felett,... 's lelkem a' távolból is visszaleng a' könnynyel hízott sirhantok közé andalogni — őrizz bűnös elérzékenyedéstől, 's mutasd meg hitemnek a' boldogság' égi honát, hol viszont láthatom az el-síratottat.

Áldott légy, Isten, örökké, hogy az élet' drága kötelével hozzá fűztél volt, 's ez összeköttetésből édes érzelmeket vezettél szívem' mezejére. Áldott légy vele közlött szeretetedért, melylyel az élet' kísértetein átvezetted, 's nem engedted elcsüggedni a' szülői gondok alatt. Adj csendes nyugtot porainak, 's lelkének örök üdvességet. — Atyai áldását szállítsd reám és maradékimra. Segíts, hogy mind végig viseltessem tisztelettel emléke iránt,... 's szívem végdobbanásáig birja érezni, hogy sokkal tartozunk annak, ki a' te nevedben életet

adott, 's megtanított dicsőségedre. Oltalmaz minden szerencsétlen gondolattól, melly e' tisztelet' érzetét szívemben megzavarná. — A' mit tett szülém érettem, sükerítsd sorsomban. A' mit talán... elmulatott, pótoldd ki isteni befolyásod által. Könnyeimet engeddd szívem enyhülése' óráin felszáradni; de nem kihalni keblemből a' hálaérzelmet, melylyel neki tartozom. 'S ha midőn a' világ' hidegségét érezve, szememből könny csordul,... 's eszembe jut milly boldog, kinek sorsát meleg szülői kebel érzi — ah, ilyenkor is enyhitse bánatom' jó lelked' vigasztalása. Most pedig, 's minden reá gondolásom' pillanatán, nyisd meg imámnak egeidet,... hogy az idvezült lélek lássa meg nyugtatásul, hogy leányi gyöngédségemmel árnyékának adósa nem maradtam.

Szeretett szülém! köszönet szeretetédért,... fogadd el sírodnál hálakönnyemet. — Nem utósó könnycsepp lesz ez éretted. Sokszor meglátogatja lelkem nyugalmad' helyét, megengesztelni árnyékokat, elmulasztásoméért. Botlásaimnak bocsáss meg. — Jó éjszakát. — Üdv lelken, ... béke és... csend... porodon!!!

Szeretetnek Istene! nyisd meg imámnak egeidet, hogy az idvezült lássa, hogy

leányi gyöngédséggel adósa nem maradtam. Irgalmad szülemen és rajtam is.

Szeretett szülém! üdv lelkeden... Csend porodon. — Jó éjszakát!!!

Özvegység kedvetlenséggel közt.

Özvegység! rettenetes üldözője a' nőnemnek, hát csakugyan utolérél-e az élet után, 's engem' is beírtál a' szenvedők sorába?!... Igen, rabod vagyok 's ismerem igádat, melly annyi lelket elkinzott és tántorított. Ismerem foghelyed' szomoru falait, mellyek közt annyi keserv zokogta le már inségét. Ismerem sorsodat,... 's Istenembe helyezett bizodalommal indultam el kínos pályádon. Benned, örök felség, mennyei Atyám! benned bízom 's könyörgök: légy útam' gyámola, 's midőn borul felettem az ég, vagy bosszantnak az emberek, 's védtelennek tekintve javaimat csorbitják, rágalmat 's akadályt gördítenek útamba: jelenj meg atyai dicsőségedben, 's hiteds el rossz akaróimmal, hogy nincs védelem nélkül az, kinek ügyét te fogtad fel...

Szomoru kinézés a' jövőndőre. Nincs bizott élettárs, ki értse lelkemet 's védpazisként fogja fel a' házamra szórt nyilatkat.... Elesett fejemnek koronája. Belőlem kell kitelni minden erőnek, és dicsőségnek, mellynek szükségét szívem és sorsom ére-

zik. Az idegen kéz erőtlén, vagy gyanus, 's benne bizni többnyire kész csalódás. Magamba bizzam-e, kitől nem retteg a' gonosz, 's kiben minden jó törekedés mellett nincs elég erő, sem béketűrés a' nehéz pillanatokra? Javaimba bizzam-e?... oh ezek mint porló fővényen álló hajlék, örök veszélylyel küzdenek, inganak 's roskadoznak,... oh be jókor érkezel áldott hit, melly e' sötét mezőben égi ragyogással jelenél meg lelkemnek!! értelek: *Isten lesz férjem*; (Esai. 54: 5.) ereje és dicsősége házamnak.

Fogadj el, midőn bizodalammal hozzád járulok, szent Atyám! Sokszor fogok hozzád kiáltani. Midőn életunalom 's szívemnek hamvadt érzelmei boritnak el, légy mellettem, hogy szerencsétlen útra ne tévedjek. Midőn méltatlanul bánt világi erőszak, önkény' zsarnoksága, vagy csalárd-ság' titkos fortélyai — jelenj meg bosszuálásoddal, hogy némuljon el az igazságtalanság, 's lépjek vissza a' nem tiszta szándék' szemtelensége. Őrizz attól a' szerencsétlen gondolattól, mintha a' függetlenség' zsibbasztó érzete elég kárpótlás volna sor-som' zavarodásáért, — nehogy e' gondolat-tal megbántsam idvezült férjem' emlékét. Oh, a' holtaknak tisztelettel tartozunk, 's őrizz, nehogy megbecstelenítsem a' nevet, mellyet egyszer elsirattam.... Segíts ártatlan töre-

kedésre, 's csüggedetlen munkásságra, hogy legalább igen messze ne maradjak életem' céljától. Azokat a' könnycseppeket, melyeket e' sorsom' kezdő óráján hullattam, engedd végkép' felszáradni jobb sorsom' verőfényén. — És ha mégis visszatérendőnk, ..ha méltatlan kesergetést, kárt és bánatot kell szenvednem, botlásaim, javaim vagy a' hozzám tartozók' sorsa felett; tedd üdvössé elérzékenyedésem' pillanatait, hogy lelkem' szennyét töröljék el, 's birják könnyörületre az ingerült sorsot... Ellenségeimnek add korán értésökre: mikép' az *öszvegynék könnyhullatásai az ellen folynak, ki azt indította.* ('Sirák 35: 17.) Hogy sem enkeblemben, sem a' világban ne támadjanak ellenségei boldogságomnak, melyet atyai kezed alatt reménylek és könyörgök. Amen.

Nem érdemlett sérelmek közt.

Hát ok nélkül is folyjanak könnyeim 's mindent némán türjek el?... Ezt nem tehetem... Milly nehezek az így hulló könnycseppek... E' könnycseppek verjék meg azt, ki szivemből kisajtolta őket,... 's bár volnának még nehezebbek, hogy roskadna le alattok a' rossz ember. De e' nem elég. Istenem, Atyám, adj erőt e' gyenge kezekbe, — igen te segilj, — hogy álljak bossz-

szut!... Bosszut? ... sötét szózat!... miért kelle veled lépnem mennyei Atyám' eleibe, 's elfelejtkezmem nemem' ártatlan szelidségéről. — ? 'S e' kebel, mellyet szent érzelmek' fészkévé rendelt az ég, bosszulánggal emésszen-e? galambhoz illenék-e saskeselyű merészkedése? Oh szent Isten! bocsásd meg lelkelem gondatlan lobbanását, — te látod, milly ok nélkül szenvedek. De éppen hogy látod — ébreszd fel lelkemben a' hit' azon vigasztalását, hogy van gondod így hulló könnyeim' eltörlésére. Miért kell így is hullani,.... azt én most nem értem; de látom, sokszor hullottak már ilyenek, 's méltán kevély lehetek, hogy e' pályán szent nyomokra is akadok.

Valljon nem nagyitva veszi-e szívem keservét, 's nem gyenge szellőben lát-e dühöngő szelvést, nem áldásos fellegetben képzel-e mennykő hullást rejleni? Szerelmes Atyám! oltalmazza a' képzelődés' szédítő érzelmeitől, 's ne engedd, hogy magam keserveskedése vájja nagy sebbé a' gyenge karczolást. 'S mikor tisztába jövök keservemmel, ismertesd meg érzékeny szívemmel, hogy az illy szenvedések örök útítársai a' föld' vándorának, 's mint útasoknak, megbosszulatlan kell nyelnünk keserveinket; de nem így lesz otthon. Ott az örökkévalóságban nehéz vád lesznek e' könnyek, megbántóim ellen... E' hitre lemondok minden bosszuvágyról 's elfojtom

panaszaimat. És ha mégis ingadoz e' szív
sebei alatt, 's nem talál nyugalmat, míg a'
bosszuláng, melly benne lobog, ki nem
tört — ám engedd meg, de ott, hol a' sze-
retet' oltárán áldozatot gyujthat az a' láng.

Fenyítsd meg 's térítsd jobb gondol-
kodásra azokat, kik hidegen veszik a' más
fájdalmát, vagy örömét, — időtöltést keres-
nek abban, hogy mást kesergethessenek, 's
tanítsd meg, hogy gyáva öröm így elfelejt-
kezni embernek magáról és Istenéről — 's
ártatlanon kikapni 's diadalmaskodni nem
dicsőség. — Engem' segilj olly lelkületre,
hogy dicsekedjem mindig azzal, ha méltat-
lanul szenvedtem; ellenségem pedig pirulva
nézzen szemembe, midőn abban a' megbo-
csátás' szelidsége olvadoz, vagy midőn
szeretve csókolom a' kezét, melly nem ér-
demli, 's megáldom azt, ki átkomtól félt...
Ne tedd ki szent Atyám, illy kényes ki-
sérletnek szívemet; de midőn minden vi-
gyázás mellett belésodor ez örvénybe az
élet' gyarló sorsa, — segíts erőre, hogy lé-
lekbántalom nélkül meneküljek — 's úgy tür-
jek — szenvedjek és bocsássak meg ellensé-
gemnek, mint a' kinek hite van, 's bizik
Istenében, ... és meg van győződve: hogy
*boldog a' ki kísértetet szenved, mert mi-
után megpróbáltatott, elveszi az életnek
koronáját.* (Jak. 1: 12.)

**Házi örökös bekételességekben elkese-
redett lélek' fohásza.**

*Midenfelől szomorú az én lelkem
mind halálig; (Márk 14: 34.)* mert mi
az élet, ha illy örömtelenül telnek napjai?..
Kegyelemnek atyja, hatalmas Isten! nem
akarok veled perbe szállni; mert meg lehet,
bölcs céljaid vannak szenvedéseimben; de
hiába! mégis éreznem kell, hogy nem va-
gyok boldog. — Könnyeimet csak enkebe-
lembe hullatom; mert nincs ki érzékenyen
nézze őket,... azért maradjanak rejtve em-
beri szemek elől. 'S pedig ah, milly égető
lángként emésztik nyugalmaim', 's hizlalják
kínzó indulataimat!!.. Atyám, Istenem! vall-
jon lesz-e vége e' nyomorult epedésnek,—
eljön-e a' nap, mellyen e' könnyek felszá-
radjanak, 's érezhessem én is, hogy élek?!..
Te tudod, hogy számomra nincs a' földnek
semmi öröme, sem szerencséje, melly bo-
rult sorsomra avagy csak egy reménysu-
gárt hívjon ki. Ha multamban öröm nincs,
's jövőm felett sem mosolyg egy jobb re-
mény:—mit érne lelkemnek a' föld' minden
kincse, a' társaságnak minden öröme? Lel-
kem epedten állna közöttök 's boldog nem
lehetnék. Hiába mond engem' a' világ bol-
lognak, ha lelkem nem érez nyugalma.

Hiába volnék szabad a' nagy világban, ha házi köröm börtönkinokkal emészt, 's nehéz láncza közt nyögök. —

Irgalmasságnak Istene! saját vétkem-oka e' sorsomnak? jelentsd meg lelkemnek, 's adj erőt, hogy teremtsem újjá magamat és sorsomat. Ha talán kiűzve is keblemből a' szeretet' angyala, szállítsd helyébe a' békevágy', türés' és kimélet' nemes érzelmét, hogy ezek alatt oszolják a' felleg egemről, 's viradjon ki valahára házam, sötét éjszakájából. Ne engedd, hogy magunkkal együtt az utánunk jövő nemzedék' szerencséjét is felemésszük, 's törvényed' átka alá essünk. Lehagyok érdekemről, igazomról 's talán meggyőződésemről is, csak térjen vissza az élet életembe. Egyenlitsd ki, könnyítsd meg lelkemnek ez útát, hogy minden akadályon, gyanakodáson, rejtett ellenség' kesergetésein és saját indulatomon is felülemelkedve, könnyeden lengjek céltom felé, 's házamban találjam fel az édes pillanatokat, mellyeket századok' biztatása mellett reméltem 's vártam a' páros élettől.

Egymással, 's egy ház' sorsának élni, 's mégis illy viszályos érzettel állni egymás mellett, örökös meséje az életnek. — Az egymás mellől kinőtt hegyek' távul álló bércei is, egymás számára szélvész és zivatart támasztanak; de termékeny völgyük ölelnek izmos karjaikkal, 's dús áldást en-

gednek tenyészni lakóik' számára, ... 's miért ne lehetne a' talán egymástól távol álló lelkek között is csendes a' ház' élete, — 's ha az égnek csillagi saját tengelyök körül forogva is kerülik a' napot, miért ne lehetne a' magokkal küzdő lelkeknek is azon egy család' sorsa és szerencséje körül forogni? — Szent Atyám, nagy Isten! ha talán távol állnak is az én 's férjem' lelkeik egymástól: segíts egy czélra: házunk' és családunk' szerencséjére élni és munkálni, egymást megkimélni, ... 's boldogítani. Hitesd el búsulásunk' pillanatain, 's örömeink közt se engedd felejtenuk, hogy reánk nézve már eltölt a' magány élet' szerencséje, 's mint társaságától elszakadt méhnek, veszni kell annak a' félnek, melyly háza körétől elvonulva, akár rideg magányban, akár bűnös világban remél és keres éldeletet. Vezesd el Atyám! házunkról a' felleget, melyly már talán úgy is kifárasztotta mennyköveit, ... 's nincs is többé áldás kebelökben. Vezesd el, hogy derüljön nap valahára nekünk is, 's üljön el a' zivatar is, melyly lelkemben borong. — Elfáradtak már könnyhullatásim... Atyám, Atyám! elégeld meg siralmam' 's adj nyugodalmat a' kiállott fergeteg után. Adj enyhületet sebemre, ... vigasztalást, új életet, legalább jobb reményt lelkembe, ... hogy szereteted'

érzetében áldjam hatalmadat, melly vissza-
hozta házamba a' béke örömét,... 's páros
életemben, melyvel olly szép elgondolások
vannak kapcsolatban — — magamat én is
boldognak láthassam. Amen.

Saját hibája miatt szenvedő' imája.

Hozzád — hozzád sohajtok, könyörület'
Istene! e' szenvedéseim közt, nyugtass meg
hánykódásimban. Hozzád, bár érzem, hogy
igen későn, oh mert e' gyáva szív.... A-
tyám, nyugtass meg. — Barátnőim, kik még
szabadok vagytok e' kínoktól, sirassatok
meg, — én már sirni sem tudok. Hullnak
könnyeim, de azok még csábító könnyeim-
ből maradtak, nem méltók, ... ha méltók is,
égő méregként hullanak sebeimre. Tudom,
bűn az irigység, mégis örömet megbocsá-
tok magannak egy kis irigységet. Irigy-
lem sorsotokat ti boldogok, kik nem
bonyolítottátok lelketeket bűnös örömek' kö-
telékeibe. *Vigyázzatok és imádkozzatok,
hogy kísértetbe ne essetek. (Máté 26:41.)*
Ne, ah! ne közelítsetek felém... lábolhatat-
lan mélység itt, 's messzebb gyanus ső-
téttség mereng, 's pedig rózsá úton indul-
tam el egykor én is. Nem hittem azoknak,
kik ez útról nyomorekon tértek vissza, —
okosabb leszek gondolám; 's im keblemmek
is számuzóttje lettem... Félék már magam-

től, irtózom az emberektől 's bujdokló lelkem előled is elrejtezni akar, szent Atyám! Bejárta már a' földet, 's azzal a' meggyőződéssel tért vissza, hogy a' bűnhődő nőkebel' számára nincs egy szeglete is a' földnek, melly feldúlt nyugalmaát visszaadja.

Most értem, mit tesz az élet' könyvének ama szava: *ki dicsérhetné azt, ki az ő életét meggyalázza?* ('Sirak. 10: 30.) Szent „Atyám, az emberekben nem bízhatom. Ők mostoha birái a' megtévedtnek, 's az elbukottnak siralmában gyönyörködnek. Hozzád sohajtok, bár érzem, hogy igen későn, — nyugtass meg. Atyai kebledbe biztosan hullatom töredelmem' könnyeit.... E' magára ünt 's magát megátkozott szív' botlását bocsásd meg. Ha magokat kiegetett érzelmeim' hamvában van még egy szikrája is annak a' tűznek, melly felperzselte csendességem' hajlékát, fojtsd el örökre, sajtold reá gyötrelmeim' emlékét, hogy többé ne lobbanjon.

Bocsáss, Istnenem! bocsáss vissza még egyszer elveszett édenembe,... engedd még felzöldülni hantjait, melyeket olly gondtalanul tapodtam, 's kietlenítettem el,... oh, talán e' törődött szív többé nem fogja visszakivánni szerencsétlen bábjait. Igen! törődött szívvel állok előtted, mint a' reá bízott kincset eltékozlott ifjú atyja előtt. Siralmaimért, vagy frigyed' nagy ígéreteért

könyörülj rajtam. Atyám, én azt hiszem, te megbocsátasz 's azzal a' nyugottsággal fogom újból kezdeni életemet, hogy ha jó leszek, visszahozod szívembe a' nyugalmat és külsorsom' romlásait felépited.—Ha az emberek nem bocsátnak is meg, te bocsáss meg,... 's adj erőt, hogy pusztulásomat kiépülve lehessenek kedves előtted... 's a' jó emberek előtt... 's érjek még boldog 's üdvös életet. Amen.

Elvetemült magzatért.

Csak jut mindenkorra az anyának miért keseregjen. Te tudod, szeretetnek Istené, milly drágán vesszük az anyai nevezetet, mennyi nyugtalan órát kell szenvednünk, míg életet—mennyi álmatlan éjszakát virasztanunk, míg nevedést adhatunk, 's mégis milly bizonytalan az öröm, mellynek reménye titkosan belé van szöve aggodalminkba. Eljárják képzelődéseink a' nagy világot, eget és földet bébarangolva magzataink' sorsáért, 's im vigasztalás nélkül térnek vissza, 's azt mondják, számomra nincs öröm, 's reményeim háládatlanul visszaüzve szállnak szívembe. Én őt már elvesztettem 's talán örökre.

Ah! miért illy érzékeny az anya szív. Milly édes volna bosszút állni a' nem érdemlett kesergetésért,... de, hah!... az anya

szív csak áldani bír, átkozni nem. Többször keltek fel elkeseredett szívemből átkos sohajok, 's míg ajkamig érkeztek, áldássá változtak. Miért is átkoznám azt, ki magát váltig megátkozta, miért büntetném, kit saját élete büntet? Oh, ha talán saját hibám, kényeztetésem, durvaságom, vagy nevelési szerencsétlen lépésem' nyomán hullnak most könnyeim?!... Atyám, büntess engemet,... neki bocsáss meg. — — Oh kedves gyermekem! mint megszorítál, — nem azzal, hogy lelkemet megbántottad, hanem, hogy szerencsétlen vagy. Tőlem az élet korábban eltelik, ha jól ha rosszúl; — — de... te itt maradsz... saját veszedelmedre. 'S ah! sirhalmamban sem adna nyugalmat az a föld, mellyen egy illy szerencsétlen áldozat botorkálna... Sem élet sem halál nem ígér már nekem nyugalmat,... Istenem... enyhítsd meg bánatomat. Ne hagyj el a' nehéz kísértet' pillanatain, midőn keservem reám erősödve kénytelenítne a' szerencsétlent kitagadni lelkemből, — nehogy anya-bűnbe essem. Nekem őt szeretnem kell, de tévelygéseire örök bosszút esküszöm. Kisirom, kiostorozom lelkéből a' tévedt érzelmeket. És ha nem tehetném?!... Istenem, fogd fel ügyét, 's az ő idvességéért, — vagy ha már kárhozatnak gyermeke lett: az én könnyeimért; — vagy ha e' könnyek is elkéstek,.. a' te dicsőségedért, tartsd meg őtet, ve-

zedd vissza az útba, mellyről eltévedett. Adj neki erőt, hogy birjon győzedelmet venni felkapott indulatain. Áld meg világi szerencsével 's mellé oly lélekkel, hogy azt érdemelje is meg. En örömet bocsátok meg neki, csak te bocsáss meg. Részemről minden felejtve lesz, csak te felejtsd el, hogy megbántotta anyját és tégedet is. De mégis! ne engedd elfelejtenem botlásait, hogy mindig feszített figyelemmel kísérem életét, 's őrizzem utóbbi tévelygéstől. 'S ha én nem tudnám ezt tenni, vagy lágyult szívem kényeztetésre hajolna: jelentsd meg nekem, jó kedvvel lépek vissza onnan, hol beléavatkozásom kárt okozhatna. Rendelj melléje őszinte barátokat, kik igazságban vezéreljék 's öntsenek nemesbült ösztönt lelkébe, hogy lehessen ismét öröme benne anyai lelkemnek. Istenem! én érte örömet megkóstolnám a' halált, ha ez őt üdveztene... Ha van számára megtérés' szerencséje,... engedd megérnem a' becses órát, mellyben őt mint megtértet,... mint boldogot szoríthatom szívemhez,... 's aztán édes lesz halálom is. — Szerencsés nap, melly ez örömet hozod számomra! üdvezlek előre lelkemben,... reád andalodnak óránként könnyes szemeim, várva érkezésed'. Ne késsél, hogy mielőtt örökre bészáródnának szemeim, lássalak meg az annyira megsiratott sors-éj után felviradni. Ámen.

Szerelemfáltásban epekedők

folhása.

E' már sok. Ezt nem bírja lelkem. Istenem taníts meg, mit cselekedjem. — Ismerem én, szent felség, frigyed' nyugtató szavait képzelt sérelmek ellen: *avagy kár-hoztat-e valakit a' mi törvényünk, míg nem érti, mit cselekedett?* (Ján. 7: 51.) de megmondták nekem titkos sejdítéseim, — gyanittatták homályos álmaim, hogy hűtelenre vesztegetem bizodalmamat. — Sejdítés és álom? hiszen ezeknek mondá megváltó Jézusom: *meglássátok, hogy meg ne csalattassátok.* (Luk. 21: 8.) Lehet tehát csalódnai is?... oh igen!... sokszor hazudtak saját érzeteim,... és álomi tündérek voltak, miket valóságnak gondoltam; — — 's a' mi egyszer hazud, nem hazudhat-e máskor is?... Igen... még sem. Itt nem hazud.. Istenem, taníts meg, mit cselekedjem!!.. csak béketűrést ne kívánj... tűrni nem fogok. Oh, mert a' szeretet... hiszen e' kötelességem — — a' szeretet nem tud féltés nélkül járni 's talán testvérek is.

De hiszen a' féltés ezerszer zavarja a' szerelem' nyugalmaát és édességét, 's lehet-e illy irigy testvéreket gondolni?... Nem testvérek ezek. Szerelem' szülöttje a'

féltés, de irigység nemzette. — Ám legyen irigység' elegyedése, nem bánom,... ne legyen jobb kedve másnak is, mint nekem. — — Enyhülj mégis nyugalmadból fellármázott szívd. Egymásnak kimélettel tartozunk. Talán csak álmaz, mit valóságnak képzelsz. Nemde nem úgy tűnik-e fel a' féltés' küzdelme életünk' mezején, mint sötét köd ijesztő borongással: — mindent homályosan 's mégis nagyitva mutat, 's az alantjáró, kit e' köd körülfogott, nem látja, hogy fenn tiszta idő, 's derült kilátás van. — — 'S ah! szent Atyám, ha igazságtalan ez epeztő aggodalmam? úgy én ellensége 's nem barát nőe volnék szerettemnek ,... 's méltó hasonló méltatlan bánásra!...

A' szeretet mindent eltűr, (1. Kor. 13: 7.) idvességem' könyve mondja. Megkísértem én is szerelmem' rovására, ha nem is mindent, legalább sokat tűrni, 's megbocsátani. — Szent Isten! segíts e' nehéz küzdelem' kiállására. Gyengítsd lelkemben nemünk' sajátos büszkeségét, melly olly háladatlan vendége keblünknek, mihelyt férfiúi hidegség áll ellenébe. Orizz viseletemben helytelen gyanu' kimutatásától, melly elkeserítné a' kebelt, mellynek tüzeire szükségem van. Engedd a' ködöt eloszolni, mielőtt meghűtné a' levegőt, mellyben csakugyan lélekzelnem kell. — —

Nyugodj hánykódó szív. Hitemre biz-
lak ezután, hogy ne bocsásson szélvész
feléd, mely felháborítson.... Miért ölném el
esztendők' örömet gyáva képzelődésért?!
Atyám, Istenem! te tudod egy pillanaton
sok esztendők' sorsa fordul, 's hajszálon
függ néha egész háztájak' dicsősége: tégy
vigyázóvá, nehogy mostohán illessem e'
hajszálat, 's megkeserítsem e' pillanatot,...
és sorom' romladékai eltemessenek.— Irtsd
ki összeköttetésem' köréből a' léhaságot,
feslettséget 's bár milly vigyázatlan lépést,
melly nyugalmamba 's szerencsémbe vág-
na. Neveld lelkeddel szívemet, hogy férjen
el benne szerelmem mellett hit, türes, meg-
bocsátás és ártatlanság, — vallásosság és
örök remény. Amen.

VI.

ELMÉLKEDÉSEK AZ ÉLET'

ELEGYES KÖRÜLMÉNYEI

KÖZT.

*Lélekben buzgók, a' reménységben
örvendezők, a' háboruságban tűrők, a'
könnyörgésben szorgalmatosok legyetek.
Rom. 12: 12.*

Gyógyuló beteg' reggeli imája.

Hálával említem szent nevedet, hatalmas Isten! hogy elhozád reám is a' napokat, mellyeken a' reggeli fény már nem újabb fájdalma' követe, 's az éjtől álmod várok lábbadozó testemre.— Ah! milly édes a' szomorú napok után derült lélekkel tekinthetni az életet.— Csak úgy van az! nem tudja az ember, milly drága kincs hi-jával van egészség nélkül—míg nem kóstolta a' betegség' keserű óráit. Imádlak, dicsőítlek Atyám, hogy átvezéreltél szenvedésim' tengerén 's ismét partra szállítál. Hüledező szívvel tekintek innen vissza a' napokra, mellyeken kínos hánykódás epesztett. Megtörlöm szememet, 's vidámult lélekkel megyek jobb sorsom felé.

Csak nem hiába bizik az ember Isteneben; mert hatalmas ő kezét nyújtani a' mélységbe is utánunk, hova az emberi ügyesség maga is leszédülne.— Én erről soha sem felejtkezem el, szent Atyám! Mindig eszemben tartom: milly tehetetlen valék szenvedéseim közt, 's megújulásom' öröme lesz— atyai szeretetenednek mértéke.— Segíts teljes kigyógyulásra, 's hozd vissza lelkembe szokott derűtségét.— Költsd fel szivemben felebarátaim iránti szeretetem' érzelmét, hogy legyek ismét emberré 's tegyek valamit magamért, érted 's az emberekért. Oltalmazz indulat-rázkódástól, mértéktelenségtől, 's mindentől, minek káros hatálya volna jóllétemre, 's visszataszítna az örvénybe, mellyben eddig veszedelmeztem.

'S midőn majd napok múlva elég erős leszek rendes kötelességeimre: ne engedd, ellomhulni érzéseimet teendőim' terhe alatt, 's juttasd eszembe csüggedezésem' pillanatain, hogy *munkálmunk kell, míg el nem jó az éjszaka, mellyen, senki nem munkálhat.* (Ján. 9: 4.) Ugy van! a' szenvedések' éjjele az, melly ennyire megfoszt a' munkásság' szerencséjétől.— Oh, bel mindenre kész volna a' beteg,... mindent fogad, és ígér egészséges napjaira. Ne engedd felejtennem lelkemnek e' fogadkozását, hogy érdemeljem meg az egészséget 's an-

nak ártatlan örömeit.— — 'S ha jobb óráim
bűnös gerjedelmeket ébresztenének szívem-
ben, 's visszaidéznék régibb botlásaimat?!..
oh, így gazdagodva szegényedtem el, 's
gyógyulva lettem beteg; mert nem jobb lesz
vala-e elnyugodnom, mint kárhozatra él-
nem? nem gyötrené ott keblemet kárhoza-
tos epedés, 's a' pokloknak előkinjai.—Ne,
ah! ne adj egyébért életet, mint hogy jó
legyek 's tegyem, mit tennem, törvényed
parancsol, — 's végezzem tartozásaimat,
mellyekért még visszaszólítál sírom' szélé-
ről. — — E' gondolatok legyenek körül-
ma is, hogy minden perczből örömet és
üdvét meritsek,... erősödjem testben,— újul-
jak lélekben házam' boldogítására — örök
idvességemre,... 's dicsőségedre. Amen.

Gyógyuló beteg' esti imája.

Mit rejtessz számomra sötét keblemben,
hűs alkony?... úgy jöttél-e mint nyugal-
mam' barátnéja, vagy mint ellensége? hoz-
tál-e édes álmot szememre? ha igen — üd-
vezlem érkezésed'. Ugy-e, mennyei Atyám
küldött hajlékom felé?! Igen... te Isten' kö-
vete vagy 's enyhületet szoktál vinni a' na-
pi törődésbe zsibbadt halandónak. Lengess
lágy fuvalmidon egy hálasohajt mennyei
Atyámhoz, elmondani, hogy itt hű leánya
imádkozik, 's dicsőíti nevét e' nap' enyhü-
letéért. — —

Tiéd, tiéd hálám, szent Isten, hogy nem csak életet adtál e' napra, hanem kilátást is engedté—jobb órákat is reménleni. Érzem naponként jobbulásomat, 's minden erősödő lélekzetem egy egy dicsérő ének atyai kegyelmedről,—és szívem minden dobbanása egy egy intés, hogy törekedjem megérdemelni szeretetedet. 'S úgy tetszik enyhültebb képpel jönek éjjeleim,... nincs annyi iszonyat benne, mint szenvedésem' napjain, midőn álmotalanul virasztottam. — Csak dicső a' te neved, szent felség, 's mindenütt, hova szereteted kiterjed, áldás és nyugalom van nyomán. Felderíté szomorú napjaimat 's nyugalmat hozott éjjeleimre,—'s a' gyenge testben öröm' ihletése zsibong.

Ezért megyek illy derült lélekkel szembe az éjszakával, esedezvén: tedd azt nekem enyhítővé, hogy felejtsem régi szenvedésemet, 's térjenek vissza eltűnt erőim. Adj nyugalmat azoknak is, kik eddig értem vigyáztanak,... 's azoknak is, kik gyógyulásomat segítették. Önts a' bölcs kezekbe enyhítésnek hatalmát, hogy a' szenvedő mindig találjon érzékeny barátot, ki rajta segíteni akarjon is, tudjon is. Erősíts pedig minden lelket, főleg abban a' hiedelemben, hogy te vagy mindenek felett, ki nek köszönettel tartozunk, mint a' kinek hatalmadban van, örömet és keservet osz-

tani, 's aztán életet és halált is.—Egy illy hatalom' oltalma alatt miért rettegnénk?! Ennek szárnya alá hajtom álmosodó fejemet... adj nyugalmat. — Megemlékezem álmatlan éjjeleimről, melyeken annyi sohajtást küldöttem egeidre, 's e' dicséret énekkel hunyom bé szememet: *Megkisértettél engem' Ur Isten, 's ismét szép kies helyre hoztál. Aldozattal megyek ezért elődbe, 's megadom fogadásomat, mellyről szólt az én szám nyomoruságomban. Nyugodjál Istenben én lelkem, mert benne van az én reménységem.* (Zsolt. 66: 12, 13.) Amen.

Leányok' imája.

Hozzád dobog fel szívem, kegyelmes Atyám, nagy Isten! úgy is azon hő érzelmek közt, melyek keblemet fárasztják, nyugtató malaszttal lépik fel vallásom' édes biztatása, melly sok reményeim és gondolataim közt megmutatja, hogy te vagy vezére minden sorsnak, főjutalma minden ártatlan törekedésnek, 's öröme és vigasztalása a' magába kábult léleknek.

Te tudod... örök remény és csalódás közt telnek napjaim. Reggel és estve, dolgaim közt 's imámban és álmaimon is eléjő néha e' gondolat: *mi fog valaha történni velem?*... Egy titkos jelentésű álom,

egy meleg kézszorítás, egy hízkelkedő látogatás, egy csapodár mosolygás, — viszont egy bántó szó, egy sértő szóhajtás, új meg új irányt ad gondolatimnak. Egyik reményből más születik. Most édent képzelek jövő sorsomban, majd tiltó fegyvert látok a' zárt paradicsom' ajtaján, melly után epedtem. — Istenem! mikor menekülök az örökösön biztató és csaló reményektől?!

Szeretem én ez életkor' örömeit, 's örömost számítom magamat a' leányi seregbe, úgy is ők a' föld' anyalai mig ártatlannok, — diszei az életnek 's reménye a' következendő időknék. Nem úntam e' kor' foglalatosságaira, sem ártatlan kötelességeire; de jelenem elmulik 's csak is a' jövődőben fejlik ki rendeltetésem. Jövődőtől függ: lehetek-e boldog e' földön, vagy talán.. örökre.. Istenem — örökre szerencsétlen. Kegyelmes Atyám, mutass meg jövődömből annyit, mennyit érzékeny szívem elbír, 's a' mennyire szükségem is van, nehogy igen fenn keresve a' boldogságot, érzéseim elkényvesedjenek 's ne bíriam majd a' nehezebb igát,... vagy korán kedvetlenségbe essék lelkem a' jövődö' félelmétől, 's megnehezedenek foglalatosságaim, 's könnyezve morzsáljam egymás után unalmas napjaimat. — — Fogj körül gondviseléseddel, hogy minden napom hozza el a' szükséges örömeket, 's azon fog-

lalatosságokat is, mellyek belétartoznak jövődömbbe. Adj nyugalmas életet azoknak pártfogása alatt, kikre bízva van életem, 's édes ragaszkodást egymás iránt, hogy én őket 's ők engem' szeressenek. Őrizd lelkemet durvaságtól, akaratosságtól, mikkel megszomoritnám azok' életét, kik sorsomat érzik, 's értem tesznek valamit,—'s megúntatnám velek magamat. Őrizz most 's egész életemben is, hogy olly kerületben folyjon életem, melly unalommal tartana kebrében, 's attól is, hogy méltóvá tegyem magamat az illy hideg bánásra, legyen az bár kevélység, magas remények, vagy tunyaság, a' mivel a' lelkeket magamtól elidegenitném.— Segíts, hogy legyek mindig könnyű a' munkára, késedelmes a' haragra, kész az ártatlan jókedvüségre, mik olly szép vonások a' leányi esztendők' szüz képén, — — 's maradjak messze és örökre messze a' pajkoskodás' léhaságaitól, mellyek a' feslettségnek ezer bűneit szoptatják emlőjökön... Részeltess naponként mind azon gyönyörökből, mellyek koromhoz illenek. Juttass a' gondokból is, mellyek lelkemet később sorsomra készítik, hogy boldog is legyek 's ártatlan is maradjak... Midőn reményeim' megvalósodásának órája elközelit, segíts tántorithatatlan erkölcsösségre, életrevalóságra, szelidségre és holdogságra. Amen.

Ugyan azoké.

Életem' szebb örömei közé számítom azt a' szerencsét, hogy téged' hinni és ismerni tanultalak, 's atyámnak mondhatlak—örök felség, nagy Isten! Kevés hiszen az, mit tudhat egy illy erőtlén halandó, mint én is, végetlen tökéletességeidről; de elég arra, hogy meggyőződést adjon szeretetetről, melly figyelemmel kíséri lépteimet, megáldja ártatlan reményeimet 's törekedéseimet,... 's megostorozza tévedt érzelmeimet. — Mennyi szüksége pedig e' hiedelemre a' leányi szívnek: midőn feljűl kell emelkednie a' bűningerek' csábításain 's hazug ígéretein, 's feddhetetlenségben keresni a' szív' édes nyugalma, 's akkor is, midőn a' titkos jövődöbe kell bétékinteni. Érzem, mennyi szüksége lelkemnek is reá.

Napjaim hiszen kevesebb gonddal telnek, mint az élet' nehezebb mozgásu esztendőiben élőké; mert a' még el nem kötelezett szabadság könnyüvé teszen mindent. De... hah! e' gondok megett sötétkedik jövődöm, 's nem tudom mit rejt számomra. Ha bár igazságosan számítom is reményeimet, mellyek egy szeretni méltó férjet, 's boldog házi életet ígérnek, ki tudja nem leszek-e akkor boldogtalanabb, mi-

dön a' célhoz érkeztem,—'s nem egy durva és háládatlan férj' hatalmában 's egy szerencsétlen lelkületű háztáj' körében fogom-e letömlőczözni egész életemet? 's habár nemesen érző szívvel lépek is azok közé, kikkel életem össze fog fűződni, nem jutnak-e hideg havasra a' meleg érzetek, hol nekik is meg kell fagyniok, 's hol minden igyekezet mellett kopár lesz életem?! —

Vannak e' kornak szép örömei; de mennyi kétszínű barát, mennyi alattomos hízkelkedés, farizeusi hűség és judási csók azok' ajkain, kikben a' leányi szív' bizodalmanak fészket keres?! 's hány éles tör nem rejlik a' sima keblekben?! E' szerencsétlen jelenések közt telnek el a' leányi esztendők, kitéve örök csalatás' veszedelmének. Egyik szomorú, miért van elfelejtve,— a' másik kétségbe esve szédeleg sorsa alatt, hogy nem volt elfelejtve. Barátnőim, leányok, esküdjünk feddhetetlenségre,... egymásért imádkozzunk,... tévedt társainkat sirassuk meg!!!. Szeretetnek Istene! légy velem kényes pályámon, nehogy megbénult lélekkel érkezsem a' célhoz, mellyhez reményeim sietnek. Szódd bé örömeim közé égi elhivatásom' érzetét, hogy a' legyen oltalma ártatlanságonnak, 's ereje szívemnek, midőn meg kell vívni a' hitetlen szív' ámitásaival 's ledér ajkak' ha-

mis esküvéssel. Adj bölcs szemeket, mely-
 lyek lássanak át a' tettetés' sűrű hálóján,
 melybe lelkeket 's sziveket akar az álnok
 békeríteni,—'s lássam meg a' nemtelen ke-
 bel' kártékony tűzét, 's kerüljem azt ki.
 Irtsd ki lelkemből mind azon érzelmeket,
 melyektől a' férfi kebel hidegen vonul visz-
 sza, 's mellyekkel a' jók' szeretetét vesz-
 teném el. Orizz attól az esztelenségtől,
 mellynek annyi szív lett már áldozatja,
 miután elhitette velek, hogy az imádók'
 soksága volna dicsősége a' leányi kebel-
 nek. Segíts ellenben arra a' bölcseségre,
 melly korán megismeri, mellyik szívben la-
 kozik számomra a' jövődönék boldogsága,
 's melly egy hű barátot többre becsül ezer
 képmutatónál, kik ma pillangók, holnap her-
 nyók, 's meglehet, minden egyebet érde-
 melnek, csak azt nem, hogy bennök bíz-
 zunk—kikből kitelik barát és ellenség is....
 Mutasd meg nekem is a' szírtot, mellyen a'
 leányi büszkeség és nagyralátás valaha
 nyakát szegte, és azt az örvényt is, melly-
 be a' nyakasság, csufondároosság 's más
 nemtelen indulatok' bűne alatt sokan lesü-
 lyedtek,... hogy kerüljem ki e' veszedel-
 meknek helyét. Tarts meg minden jó le-
 ányt——tarts meg engem' is a' közfigye-
 lem' biztatásai közt és áldásában. A' kiket
 e' figyelem kikerült 's önhibájokon kívül
 elfelejtve sinlenek: enyhítsd 's erősítsd sor-

suk' hordozásában, 's adj a' boldogság' más nemében kárpótlást a' hiába fárasztott reményekért. Istenem, légy velem mindig, 's,... azokkal... azokkal — is — kik engem' szeretnek,... 's kiket én is szeretek. Amen.

Jegyeseké 's új házasoké.

Hozzád sohajtok, szeretetnek Istene, életem' e' nevezetes pontján, mellyen új sora kezdődik sorsomnak, 's elhajlik az út öröme és keserűsége is, — 's tudom ennek szerencséjétől függ: leszek-e boldog.... vagy inségnek gyermeke. — Ha a' szomoru példákra tekintek, kik a' menyegzői úton elhullott könnyeikkel életök' örök siralmát kezdték meg, 's a' volt utósó szép napuk, mellyen páros életet kezdtetek, — ah, így rettenetes alakban tűnik fel jövődöm' szomoru képe. De atyai lelked' biztatásai alatt enyhülnek félelmeim, 's a' szomorn fellegeken mosolygva lépik fel a' páros élet' angyala, 's jót remélve indulok a' kétes pályára. Több gondjai lesznek hiszen életemnek, mint a' már elmaradt rózsakor' becses napjain; de azon gondok sorsomra fognak tartozni. 'S ha eddigi reményeim csak e' pontig nyultak, hogy tudnüllik feleséggé legyek, már komoly feladattá vált: megérdemelni annak bizodalját, ki élettársul választott. Oh ezt

nekem a' természet' mély érzelme mondja,...
's édes ihletésből tudom, hogy ez az ér-
zelem a' te törvényed szívében.

Visszatekintek még egyszer reátok
leányságom' boldog órái, édes pillanati. A'
kötelesség int, 's elhivatásom kívánja, hogy
nektek búcsut mondjak. Köszönet, hogy
napjaimat fűszereztetek, 's gondjaimat egy
szép jövődőbe lengő ámulattal mosolyog-
tatók el. 'S ti elmaradtatok?... távolba si-
etve tűntök el bátrahagyott útamon?... ám
tűnjetek! de ártatlan örömeitek' emlékét
hagyjátok meg szívében, hogy enyhítse
későbbi napjaim' kietlenségét, 's ismerjek
ezeokról mennyei Atyám' szeretetére sor-
som' sötétlő óráin is. Vajha nem lenne okom
húsan sohajtani felétek, 's nyomotokon, ha-
bár más nemben is — újabb örömek sar-
jadznának!!! —

Reád bízom magamat e' pályán, meny-
yei kegyelmes Atyám! Légy vezérem,
hogy jó lehessen 's megérdemeljem, hogy
szelid bánásu férj' bizalma és égi segedel-
med szépítsék életemet. Ne engedd felejte-
nem, hogy sorsom sok részben függ tőlem,
ha különben más kényére leszek is bízot-
va, — 's a' szerint, mint élni fogok: te-
remtek magamnak mennyországi örömet, vagy
pokolkinokat:— hogy ez elgondolás' íve a-
latt törekedjem ártatlanságra, szorgalomra,
tisztaságra 's gondosságra,... és az a' ház,

melly engem' tagjának tekint, — 's megint az a' férj, ki engem' esküével hűségre kötelez — legyenek boldogok. — Segíts magasabb lelki erőre, hogy történjék bár mi velem ez új életben: — legyen férjem hűtelen, hálátlan és hideg, lelkemnek nyilván vagy titkon ellensége — esküm' szent fogadása legyen büntől védő paizsa szívemnek; — kitörölhetetlen jelszó lelkemben a' jóra, ... változhatatlan, mint az örök frigy' ígéje, ... 's gonoszszal soha se fizessenek a' gonoszért. Fejtsd ki szívemben az engedelmesség' érzelmét, hogy ne legyek büszke nagyított kívánságokkal kinozni és gyötreni férjemet, 's korán elhervasszam 's rabigává változtassam a' szeretet' virágfüzérét, melly atyai helybenhagyásod mellett szívemet szívéhez kötötte. 'S midőn szívemből nem telik ki e' magam' megtagadása, mutasd fel riasztó emlékül azon szerencsétleneket, kik a' divat' és büszkeség' hízolgéseit nagyobbra becsülték férjök' nyugalmánál, 's utóbb átokká vált életöket kinnal vonzolták sírjokba, 's az eddig hízalt indulatok nem bírták felvigasztalni. Adj közinkbe egyetértést, igazságos törekedéseinknek előmenetelt, 's szívünk' szép érzelmeiből szüleszenek mindig újra — éldelt örömeink.

'Te tudod szent Atyám! én oda engedem független örömeimet az élet' nehéz gondjaiért, hogy atyai czéled bennem is

elérve legyen. Könnyítsd meg e' gondokat, mellyekért szabadságomat elzálagositottam, 's egyetlen ember' kedélyére bízom életemet. Oltalmazz a' megcsalódástól, 's adj kárpótlást szabadságomért. Kisérj atyai gonddal át az életen, hogy én szerettemet, 's ő engem tegyen boldoggá. Tanítsd meg őt, 's engem' is emlékeztess naponként, hogy a' páros életben közös osztályban bírjuk a' szerencsét, 's a' mi egyik félnek vesztés, a' másiknak sem lehet nyereség. Űzd távol házunktól a' kísértetek' ezer alakú csábításait, hogy szívben és lélekben, érzetben és tettben — mindenben legyünk egymásé,... 's aztán hitben, reményben és engedelmisségben mind ketten a' tiéd, hogy szereteted' áldása lengje körül életünket 's azokét is, kik valaha nyomunkban fognak maradni. Amen.

Terhesség.

Szeretetnek Istene, kegyelmes Atya! Im öröm' és félelem' érzelmei merülnek fel lelkemben, valahányszor eszembe jut reményes állapotom. De bár milly nehéz küzdelmek között tűnik fel szabadulásom' órája lelkem előtt, ha reád gondoltam, megenyhül bánkodásom. Én tehát anyává lettem. Erzem milly sokat jelent e' szózat; mert ha a' természet' édes adója is e' raj-

tunk, néha igen megnehezedik,... 's ah, milly szomoru bizonytalanság nyomja érzékeny lelkemet. Örömmel repes szívem drága kincse felett 's az örökkévalóság' polgárának édes szendergését büszke öntudattal őrizi, tudva, hogy annak életet, majd erkölcsöt és idvességet kell adnia. Ah, de a' szabadulás' kétes órája...! Istenem! lengj körüllem vigasztalásiddal, nehogy az élet' szomoru esetei elkomorítsák lelkemet, 's elgyengítsenek terhem' hordozásában, vagy születésem' pillanatán, 's veszélylyel fenye-gessenek ott is, hol a' természet óvakodó kézzel bontogatja rejtett titkait. Őrizz addig is szomoru gondolatoktól, balesetektől, méltatlan kesergetés' fájdalmától 's mindentől, mi únottá tehetné ez állapotomat, vagy kártékony vérmozgást okozna enmagamra és csecsemőmre nézve súlyosítva fájdalmomat, 's megrontva a' keblem alatt pibegő vendég' életét.

Mindig hittel öleltem frigyedet, szent Atyám, de inkább most mint valaha. Biztató csillagként hat előfelelmem' borult éjszakájára minden reménysugár, melly a' szülőágy' bús leplein ütődik vissza. 'S ah! milly édesen hangzik e' mélységből: „*a' kik megmaradnak a' hitben, szeretetben és szent életben, megtartatnak a' születés pillanatain*“ (1. Tim. 2: 15.) 's aztán

annak hívése, hogy *a' hit meggyőzi a világot...* (1. Ján. 5: 4.) Nem vagyok többé félénk, 's úgy tetszik erősödött lélekkel bírok közeledni a' nagy óra felé. Légy akkor mellettem, nagy Isten! míg megvívok a' nyakas természettel, 's hitem' diadalmával anyai kezem ép magzatot mutat bé az emberiségnek. Igen! nekem adj szerencsés szabadulást 's születendőmnek ép testet; mert hiszen te tudod mennyi baj kíséri a' föld' vándorát, 's beh nincs elég könnye lesirni anyafájdalmát és keservét annak az anyának, ki nyomorultat adott az életnek. Add szent Atyám, hogy legyen ő ép testében, lelkében gazdag mind azon tehetségekkel, mellyekből kifejlődhetik a' vallásos ember, ki dicsősége legyen nemének, szerencséje életkörének, 's egykor méltó lakosa egeidnek.

Ne engedd felejtennem, hogg az anyai kötelesség' szent intése, nem csak a' szülés' órájáig terjed, hanem átömlik több nemzedékek' életén, ... hogy e' nagy megbízás' érzetében óvakodjam megbántani az ő szerencsáját most reményes napjaim alatt, vagy túl a' bölcső' édes rengésén. Adj részt nekem is az anyai öröm' szerencséséből e' földön, hogy legyen okom és módom örömmel gondolni vissza a' napokra, mellyeken őt keblem alatt hordoztam, 's lehessen méltó dicsekedésem, hogy szívem' melegét ve-

le megoszthattam. Addig is adj béketürest, nyugodt lelket, derült napokat, 's majd midőn eljő a' félelem' órája, mint távol vidék' sötét fergetege——adj bátor szívet, emberi segélyt,... 's mennyei erőt. Amen.

Szerencsés szülés után.

Nem tudok szót adni érzéseimnek, mellyek lelkemet elfogták, szívemet elöntöttek. De az a' nevezhetetlen örömrész, melly szavamat elfojtotta, legyen haláadásom' záloga, kegyelmes Isten, hogy módot nyujtál életben sohajtni feléd halálos küzdéseim után. Láttam, éreztem hatalmad' dicsőségét szomorú ágyam körül lengeni, míg átvezéreltél a' fájdalmas pillanatok' veszélyei közt — 's letehetém terhemet. Ott láttam a' halált is rémitő alakban; de látva, miként ragaszkodom hozzád hitemmel, ismét eltűnt sötét országa felé.—Ah! milly dicső szerencse bizni atyai figyelmedben,... milly hatalmas erő jár oltalmaddal.

Csak úgy van az, hogy az *asszonyi állat*, midőn szül, fájdalmat érez; de azután örül, hogy ember született a' világra. (Ján. 16: 21.) Én is örömmel felejttem kiállott szenvedéseimet, 's megelégtült lélekkel tekintek magzatomra. Mint ki nehéz küszködése közt rejtett kincshez jutott, úgy állok itt, gazdagodva az anyai

hő érzés' örömeivel. Tudom sok gond, 's meg lehet keserv is fog kísérni anya-pályámon; de édes gond és sokszor jutalmazó keserv az, 's nyugottan vállalom el; mert a' természet' komoly intését érzem szívem alatt terjengni. Csakhogy nélküléd — szent Atyám, nélküléd erőtelennek érzem magamat azon órákra, midőn szép reményink mngcsálnak, 's könnyeink hiába folynak — 's a' csalódott anyának nincs vigasztalása... Bízom benned, szent felség, 's hitemet erősnek érzem; de mégis ne tégy ki az illy nehéz sors' kísértésének; 's ha már anyává lettem, kiálltam előfájdalmait e' nagy kötelességnek: engedd örömmel felejtennem szenvedésimet. Légy oltalma csecsemőmnek, 's add meg azt a' szerencsét, hogy érette valaha büszke lehessen lesírt kínaimmal. Oltalmazd őt a' gyemeki kor' vigyázatlan lépéseitől, az ifjuság' esztelen tévedéseitől 's szédítő álmaitól — és az emberkor' nehéz igájától 's bűneitől. Tartsd meg szívemben végig azt a' gyöngéd érzelmet, melylyel hozzá ragaszkodom. Adj okosságot, nevelési ügyességet és szerencsét, hogy őt sem édelgése'm pillanatain, sem fenyítése'm óráin el ne veszítsem, 's ne áldozzam fel lelkületét, erkölcsét és szerencséjét esztelen kényeztetésnek, vagy durva hidegségnek... Tedd őt is engedekenynyé intéseim 's az erkölcsi élet' törvényei iránt, érzékenynyé

a' becsület, feddhetetlenség, 's vallásos élet és igazságos földi szerencse iránt, hogy ez érzéssel óvakodva, munkálva és remélve fussa meg élete' útát. Kösd össze lelkében a' mennyet a' földdel, hogy legyen jó és szerencsés itt és az egekben is. Fejtsd ki korán benne e' szép lelkületet és szerencsét, hogy mindig édesen emlékezhessem vissza e' pillanatra, mellyen szabadulásomért mutatom fel szívem' háláját.

'Történjék azonban bár mi anyai foglalatosságaim' körében;— érjen magas szerencse vagy mély inség,— kérjen az élet áldozatot, öröm vagy keserv-könnyeket:— szabadulásom' megtartó órája mindig feltűnik nekem, mint szereteted' vezérsillaga. Ott fog állni, midőn örömmel telt szívem kihajtja a' keserű vizet keblemből, 's szemről örömköny gördül le, 's akkor is, midőn bánatosan virasztom át éjeimet szenvedő magzatom felett,... 's akkor is, midőn talán ő az erkölcs' útáról letévedve, saját vesztére sietve, bú és bánat fogja el megszakadt szívemet. A' kiállott veszély' órája mélyen nyomja szívembe hálaérzetemet, melly végig maradjon velem, 's kíséren siromba. — — — Atyám, szent Atyám! légy áldott szabadulásomért, most és örökre. Amen.

**Anyai esedezés magzatok'
szerencséjeért.**

Isten! ki vagy a' magasságban — lelkemnek öröme, reménye és vigasztalása, Atyám... mennyei szent Atyám!! forrón dobog fel szívem örömében, hogy az anyai érzelem' édességéből neki is juttattál — 's az asszonyinem nagy elhivatásának pályáját nekem is felnyitottad. — Ah! de ez érzet édes kinnal gyötri életemet, 's terhes igává nehezedeve nyomja lelkemet, mihelyt ez elgondolás ötlik előmbe, hahogy netalán magzatom szerencsétlen lesz. — Mi az anyának az élet, ha magzata nem boldog?!... egy kietlenül fagyos vidék, mellynek nincs virága, nincs plánta-élete, — egy álmatlan éjszaka, mellyen rövid szendergéseinkből álmatlan riadozások vernek fel, ... 's a' tompa morajjal zokogó egek' vészes pillantásai ijesztnek. — Ugy van az, hogy nincs anyyi kincse a' földnek, sem annyi öröme, hogy az anyai keservet megenyhítse, — nincs olly résztvevő kebel, melly csak egy derült örömsugárt is beléhízelkedhessen az anyailag elsötétült lélek' éjjelébe. A' gazdagság nem elég váltsága az elkárhozott életnek — a' szépséget elhervasztják a' roncsolt szívből eredt könnyecseppek — a' mások'

részvéte elűzheti egy ideig a' felleget egünk-ről, de csak azért, hogy új mennykövekkel térjen mindjárt vissza. Nincs semmie — szegényebb a' koldusnál az anya, kinek magzata nem boldog. —

Istenem, Istenem! végy kegyelmedbe engemet 's magzatomat is, 's tedd őt boldoggá e' földön. Szenvedtem én még érette, és mégis szenvedek,... ha sorsa kívánja; csak legyen ő boldog. Vezesd reám a' szenvedéseket, mellyeket reá mért az élet; mennyit vállaim birnak örömet tűröm érette, 's büszke is leszek fájdalommal, méltatlan szenvedéseimmal, ha ezekkel sorsát boldoggá tehetem. Nem kérem, hogy őt a' világi nagyság' és dicsőség' tetőpontjára emeld, mert tudom, hogy a' nagyított anyai reményekkel mindig szembe mosolyogja Jézus' szelid lelke: „*nem tudjátok mit kértetek*“ (Máté 20: 22.) — hanem annyira méltasd, a' mennyi neki széppé teszi e' földet 's nyugottá az életet. Tartsd meg végig a' becsület' és tiszta erényszet' útában, hogy tudja megérdemelni, hogy született, 's ne legyen oka senkinek a' jelenben vagy a' jövőendőben is átkosan mutatni fel neked azt a' nevet, melly szivemmel össze van nőve. Ne adj nekem soha okot arra, hogy érette könnyet hullassak, azon kívül, mellyet szivem' örömrézetéből szentelhetek szerencséjének. Orizz attól a' ked-

vetlen helyzettől, melyben az ő nyomor és inségbe süllyedését kellene gyászolnom, — vagy eltévedései között szégyenlenem, ... hogy valaha méhemből hordoztam és saját életemből osztottam vele.

De hiszen ugy-e szent Atyám, ha ő jó lesz, munkás, engedelmes és vallásos — úgy szerencsétlen nem lehet. Igen. Hitünk mondja, hogy csak azt nem csalják meg számításai, ki feddhetetlen életre építi kinézéseit, 's tulajdonkép' nem is koldusbot, sem vérpad becssteleníti meg az életet; hanem a' gonosz tett, — a' saját méltóságáról elfelejtkezett lélek. — Mégis szent Atyám! add meg neki a' világi szerencséből is megérdemlett részét, hogy örömmel hordozhassa az életet, 's ne legyen tárgyl téve ki embertársainak, kik külszerencséjéből mérik mindennek boldogságát és lelkületét, 's szeretik megvetni, kicsufolni a' szerencsétlent. Ne mérj reá nehéz igát, nehogy megkísértetése által elveszítse nyugalma, életkedvét és reményét 's örökre elveszve legyen. Őrizd meg az ifjui álmok' kábitásaitól, nagyratétel' üres reményeitől, melyek közt elkevélyedve terhére válnék önmagának és embertársainak, 's szétzúzná anyai szívemet. — Teljesítsd bé rajta ártatlan reményeim és segítsd, hogy legyen disze annak a' körnek, melyben élete terjed, — őrző anyála saját szívének, öröme anyái

szivemnek, áldás a' családi házon— 's dic-
csősége a' maradéknak is,... ah... mert mi
nekem... mi az anyának az élet, ha mag-
zata nem holdog?... Istenem! Atyám! hall-
gass meg 's vigasztalj meg esedezésemben.
Amen.

Elmélkedés magánosnagról.

Én tehát egyedül! 's körülem az egye-
düllét' unalma, félelme és kísértetei!—Is-
tenem! légy védelme házamnak és szivem-
nek, míg e' szomorú helyzetem tart, ne-
hogy rossz ember, vagy véletlen veszély
kárt okozzon javaimban, vagy szivemet u-
nalom megzavarja... eltántorítsa.— — Ah!...
mert látod, milly szánandó a' női élet, mi-
dön egyedül maradt,... olyan mint magá-
nos virág pusztá mezőben: kártételnek,
időviharnak kitéve,... melylyel szabadon
játsznak a' kietlen vidék' szélvészerei. —

De mi bánt engem'?!... igaz, hogy
magas elmék, büszke lelkek is kábultak és
vesztek belé a' magánoskodás szomorú
tengerébe; de hiszen mégis ez a' legbiz-
tosabb menedékhelye a' léleknek, midőn a'
világ' csalásai után nyugalmat ohajt. Itt
hullnak ki könnycsepjeink, mellyeket mások
nem értnék 's kicsufolnának; de a' mellyek-
től mégis menekülni vágyik keblünk. Itt bo-
ritja el a' vallás' szent érzelme az égiekért

dobogó szívet. 'S ki a' világban nem bír
ura lenni magának, itt érezni tanul saját
kötelességeit. Szent Isten, kegyelmes A-
tyám! ha valaha üdvösön hatott a' magá-
nosság' órája halandó' lelkére, fejtsd ki
bennem atyai czéljaidat ez egyedülségben
telő napjaimon. Távulítsd el lelkemtől azt
a' meggyőződést: mintha a' nőkebel csak
örvendeni, csak társalogni volna képes,
nem pedig komoly gondolkodásra is. 'S ha
megközelít is néha az unalom, a' bűn ma-
radjon távol árva hajlékomtól. — Ah!... de
mégis, — őrizz unalomtól is, nehogy félel-
mek lopódzanak bé szivembe. Rendelj min-
den perczre hasznos foglalkozást, 's dol-
gaimhoz örök kedvet, foglalj el üdvös gon-
dolatokkal, hogy boldogságomat 's üdves-
ségemet tetézve töltssem el napjaimat 's é-
jeimet.

Feltűnik itt lelkem előtt azok' szeren-
csétlensége, kiknek lelkén erőt vett magá-
noskodás unalma és kísértetei, 's eleste-
nek. — Atyám, Atyám! úgy-e a' ki ben-
ned bizik, nincs annak mitől félnie?!.. Hi-
szem, hogy a' kik elvesztek, nem volt hi-
tők, nem bíztak benned; — de én benned
bizom 's nem lesz hántódásom. — Erőtlen
halandók! ne hagyjátok el magatoktól a' val-
lást, mellyben mennyei Atyánk' dicsősége
lengi körül hajlékunk' csendességét. Legyen
e' mindig vendégetek 's messze messze ke-

rül a' félelem 's gyáva gondolatok. — —
 Most, ah!... most jöjj el hozzám égi biz-
 tatások' órája. Öntsd el lelkemet kegyes
 elmélkedésekkel... foglald el égi gondola-
 tokkal, hogy ha megjelenik a' sátán vé-
 detlen pillanataimon: emléked' és neved' e-
 reje tartson meg. És te irgalmas Isten,
 valahányszor elszórakoznak érzelmeim a' vi-
 lágban és sok gondjaim között, szakassz
 számomra mindannyiszor egy egy magános
 órát és napot, mellyen sorsomra és üdves-
 ségemre függetlenül gondolhassak — 's ak-
 kor és most is tedd magánoskodásomat
 szentté, mellyre kívül félve tekintsen a' go-
 noszság — belől szent érzések keljenek szí-
 vem' ártatlan dobogási közt. — — *Ha Isten*
velünk, ki lehet ellenünk?! — lefekszem,
elaluszom és felkelek; mert az Ur oltal-
maz engemet. (Zsolt. 3: 6.) Amen.

Könyörgés esőért.

Én is, mindenek ura, hatalmas Isten! —
 én is egy esengő fohászt indítok hozzád a'
 fellegtelen egekre, — oda, hol minden álla-
 tok' epekedései lengik körűl királyi széke-
 det,... oda, hol az egek' kekellő mélysé-
 gei borzadalmas hallgatással fogadják és
 nyelik el teremtményeid' esdeklő hangjait. —
 Nincs földünknek egy hantja is, melly ne
 epedne az ég' harmatjáért. Nehezedni kez-

dett a' plántaélet,... halvány színben gyászlanak előfáink, — aszott levelek őrzik kerti virágainkat, — szenvednek veteményeink, és a' szántóvető... oh ez, kinek élete az időjárással összefügg — szomorú, mint megfenyített magzat bús apja előtt, 's unalmasan várva számlálja a' napokat és heteket, melyek esőt hoznak a' szomju földre. Szeleink is száraz lebegéssel húzódnak el poros vidékeink felett. Kiapadt kútak körül szomorog a' szomju állat, 's árnyékot és hűs lombokat keres az ég' madara, 's némultan várja a' rekkenőség' enyhültét.

Szeretetnek Istene! bocsásd meg bűnömet, ha talán siettem e' kérésemmel. Ah, mert tudom én, hogy a' véges értelem nem mindig látja által gazdaságod' titkait, 's meglehet, hogy e' vidék' szenvedése belétartozik egy más vidék' boldogságába. De nem rendet szabni, csak borult lelkem akará ártatlan kívánságát kijelenteni. Te mondtad, hogy a' ki benned bízik, a' siralom' kopár völgyén is esőre számíthat. Szent fiad, a' Jézus meg' abban fejezé ki atyai apadhatatlan szeretetedet, hogy *esőt adsz jónak és gonosznak földére.* — Bizodalunk nem vészett el; de megesett szívvel tekintünk széljel a' nem kies vidékre. Szomoruan leng felette vékony ködfátyolod, melly elrejtí arcodat tőlünk. Nem hoznak, sem hagynak vigasztalást fejr fellegeink,

mellyekre enyhületet nem találva tátong a föld, keble repedésein,... 's csak elhulló verejtékek és könnyek szállnak nyilásaiba.

Szent felség! mindig éreztem, hogy nem egyez életem akaratoddal, de inkább most, mint valaha. Nem merek feléd tekinteni, nehogy megbántott atyai tekinteted rettenetessé legyen gyarló lelkem előtt. Érzem, hogy ha ostor e' szárazság földünkön, méltók vagyunk reá,... 's ha jövődő áldás' előkövete... vétkezem, miért vagyok nyugtalan.— Oh Atyám, nem csak magam szenvedek, -- kicsin és nagy, gazdag és szegény együtt kiáltnak velem hozzád, 's csak is rideg lelkű zsarnok lelhet örömet közinségben.... Istenem! ne engedj hiábanvalóvá lenni ennyi epedő esengést. Adj esőt szomju földünkre, 's minden állat újult örömmel hirdeti nagyságodat,... eleven zöltség borítja el a' halmokat — virág nyílik aggott ágon, 's minden doroncs örömet hirdet.

Ha vétkeztünk ellened, tekints azokra, kik méltóbbak mint mi, 's érettek áld meg földedet. Ha nincs kiért megkegyelmezz a sokaságnak... dicsőségedért hallgass meg.— Sok nemű eszközei vannak szeretetednek: most egy nyirkos fellelégfürt közörömet okozna. Félt tőled az Izrael, 's bosszuállásod képe rettenetes a' tévedtnek; de Atyám! szólalj bár villámlásban és dörgésben — a

lehulló esőcseppek közt szeliden tűnik fel képed hitünknek. Szépítsd meg kietlenül világot, ... adj életet a' holt mezőknek, virágot, zöltséget puszta kerteinknek. Ha pedig még atyai céljaid vannak eléretlen: adj béketürest mindennek, míg eljő a' pillanat, mellyben mindenk elismerendik, hogy ha nem sietsz sem késel el, 's van gondod reánk 's minden teremtményeidre. Istennem, hallgass meg!!... Amen.

Hosszas esőzéskor.

Egeknek királya, szent felség! elődbe siet e' pillanatom' elfogódása, — elődbe szívem' tört hangjai. Egy erőtlen hölgy' sende sohajtása ez; de a' melly hitem' szárnyain keres téged túl a' fellegeken. Egy erőtlen sohajtás; de sokak' szerencséje nyugszik rajta; mert a' szomorú ég' kiderüléseért esdeklik. — Elhangzottak — meglehet, templomid' tisztes falai közt is a' hívő lelkek' imái; de én is azokhoz tartozom, kik bús gondolatokkal kísérik a' napok' kedvetlen mozdulatait.

Elfáradt a' föld vizeid alatt, fuladoz az életerő 's szomorú a' világ. Törekedésre hí az élet; de ím akadoz az igyekezet, késnek a' mezei élet' foglalkozásai 's a' hajlékba rekedt munkás búsan nézi a' fellegek' szakadozásait, 's kételkedve jövőn-

döl. Únottan kezd pályájához az útas. Szomorun borzongnak az ég' madarai csepegő ágakon, gyászolva szokott örömeiket, — 's minden új felleg új gondot és panaszt hoz. Kiáltott hozzád néped; de sohajtásaink fellegbe ütődve, enyhítés nélkül hulltak vissza mind eddig sáros hantjainkra. Nem látjuk nappal eged' kárpitját 's az éj' csillagai elrejtvék szemünk előtt. — — Istenem! elfelejtkeztél-e rólunk, ... elrejteztél-e imáink előtt, hogy meg ne találjanak?!... hisszük, hogy édes Atyánk vagy; de *felhő áll előtted, és felleghomály körülted*, 's nyugtalanul keresnek szemeink. — — De úgy tetszik, dörgő fellegeidről hallom: *Kicsoda támadja meg az Isten' tanácsát, tudatlan beszédekkel??...* (Job. 38: 2.) Atyám, szent Atyám, bocsánatot a' küszködőre!! — Ismerem én a' kezeket, mellyek kimérték 's vezetik a' fellegeknek útait. Ismerem, hogy épen azok a' kezek, mellyek sorsomat vezették, 's velem együtt minden teremtményeket ápolnak naponta; — — 's nem is az én lelkemben támadt a' meglegedetlenség' szava; hanem viszhangja ez a' közszomorgásnak. Bocsánat a' küszködőre!!!...

Imádandó hatalom! te izented: *zörgetek's megnyitvatik*. (Máté 7: 7.) Nyisd meg az ég' villámokkal zárt sötét kapuit, hogy lássunk meg dicsőséged' fénykörében, nappal a' messze kékellő boltozaton, 's éj-

jel a' fénylő csillagokon. Hozd vissza a' mezőkre a' munkásságot és örömet. Parancsolj a' fellegeknek, hogy szétvonulva bocsássák hozzád ez imámat. Vidd el az ég' záporait most a' örökösön aszott vidékekre, hol talán e' pillanatban is száraz fővényen fárad a' szomju vándor 's epedt állatja. — Milly szép derült napon a' reggel' fénysugára, virágaink' éjjel gyűjtött briliántjain, 's milly édes melával tölt el az est, hajlékunk körül bujdokló lágy szellőiben, — milly édes a' világ délben, midőn elhallgat a' mezők' zsibongása, 's estve is, midőn vidám lélekkel kopogat hajléka felé a' fáradt!!!... Atyám, hozd vissza napjainknak e' kiességét. Ma, holnap vagy mikor jó el e' vigasztalás, nem tudom; de úgy jó nekem, hogy reméljek; — reménylek tehát — 's nyugottan várom vigasztalásod' érkezését. Barátnőim, 's minden felebarátim! imám az ég' ajtajánál vár a' tiétekre — ne késsetek.... ott, ott egyesítsük fohászinkat,... 's kérjük együtt Istenünket, hogy tekintse meg a' föld' inségét 's derítsen szép időt vidékünkre!!!... Amen.

Egiháborukor.

Szelidnek és szeretetre méltónak vall hitem, tanít vallásom, ha rettenetes vagy is hatalmad' komoly méltóságában, véghetetlen felség, nagy Isten!... Igen. Rettenetes

vagy, midőn a' kietlenül habzó fellegeken jelensz meg, mennykövekkel szegélyezve a' szomorun sötétlő kárpitot, — 's szózatod' mennydörgéssé változik. Ah! ilyenkor reszketve omlik le hatalmad előtt a' büszke halandó,... nappal rémülve szalad menedékért — éjjel búsán virasztva eseng feléd — mig elhangzik szód' ereje, mely *előtt mindig némulva reszket a' föld.* (Zsolt. 76: 9.) — Ha mindig búsulásod' kijelentése volna az illy borulat, ki állhatna meg előtted, midőn a' távulban kelő tompa zúgás' moraja értésünkre adta, hogy hatalmad' teljes erejében közeledel vidékünkhez, 's nyúlánk lángok vonulnak el rezgő ablakainkon, tűzbetűkkel írva szemünk elébe a' meggyőződést, hogy nincs erő, mely kifoghasson rajtad, vagy kérdésül tehesse: *miért cselekszed ezeket?* (Jób. 9: 12.)

De érzem, szent felség, nem szántál mindig halált és inséget a' vidékre, melyen át kell lebegni a' küzdő zivatarnak,... 's reszkető gyermekidnek ekkor is édes atyja vagy. Kiegeted az ártó gőzőket, termő erőt öntesz a' plántai világba, 's a' szomju földet enyhítve tanítod kötelességére; — kellemesh színbe öltözteted a' mezőket, vidámbbá teszed az állatot, embert és férget. De unalmas a' gyógyítás' órája, mig érezzük a' bevett ital' keserüségét, ezért hat olly mélyen szivünkre az égnek

fergetege, 's ah! Atyám, vannak féltett mezők, melyeket veszély fenyeget az illy nehéz pillanatokon.— Atyám, Atyám! elérve czéled; mert ismerünk hatalmadról, 's felrázva a' rólad elfeledkezett lélek bűnös szendergéséből, 's imádságra lágyulva.... talán... a' hitetlen is. Kegyelmezz meg a' földnek, melly annyi bűnnek volt tanuja és fészke törvényeid' ellenében — és az embereknek, kik ha háládatlanok is, gyermeki bizalommal ragaszkodnak hozzád. —

Szerencsétlen ember! kinek nincs hited, mint szánlak az illy rettenetes pillanatokon!... Lám én erőtlen, nem rettegek: mert tudom, mindenkép' Isten' kezében maradok, ha földbe rejtezném is.— Ám reszkessen a' hitelenség' embere, ám nyuljon fűhez fához a' babonás, én hittel fogódzom hozzád, szent Isten, ... 's e' hit a' villámok' kígyózásai közt is mindenütt bizalommal kíséri lépteidet, hogy légy oltalma. Ne hagyj el Atyám, magadtól, mert közel hozzád, habár sűrű villámok közt üvöltnek is a' szélvészek, 's reng is a' föld alattam, mosolylyal nézem a' küszködő világot, 's erős vagyok és ingatlan, mint mozdulatlan szikla, melly fellebben mosdik 's villámokkal kendődzik.

Szent Atyám, fáraszd el korán mennyei köveidet, mielőtt hajlékinkhoz jutnának. Hol

valaha felleg járt, 's dörgött és villámlott, érzik már hatalmadat; szüntesd tehát a' rémület' hangjait. 'Tekints könnyörrel a' mezőnek munkásira, kiknek e' fergetegben lebeg sorsuk' jövődjöje. Kiméld meg a' kenyeret és bort, melylyel izzadásai közt szépítette ki földedet a' jámbor, 's engedd, hogy maradjon lelkünkben öröm, 's áldás a' mezőkön. Adj biztos nyugalmat a' szegénynek szalmafedele alatt, 's vezesd menedékbe azt is, kit védetlen találtak záporaid — 's hozd el sietve az örömet, mellyben a' kiállott vihar után új lélek és hit, 's a' mezőknek minden áldása fogják emlegetni és dicsérni nevedet.... 'S engem'... atyai karjaid közé bágyadt leányodat, erősíts és enyhíts meg lelkemben, életemben és javaimban is. És te áldott Jézus, evangéliomod által növeljed hitemet, hogy legyen lelkemben mindig megtartásnak ereje. Amen.

Égiháboru után.

Milly nyugott a' természet kiállott vi-
szályai után!... csak most küzdének az ele-
mek... most forranak égi tűznél a' záporral
habzó fellegek — csak most űzék mező-
inkre a' szélvésznek távol vidékek' fellegeit...
's ime már csend künn a' nagy mindenség-
ben, 's benn az eddig reszketett szivekben.
Derülten áll felettünk dicsőséged' képe, örök

felség, imádandó Isten!... Elmondta már az ég, milly rettenetes vagy, midőn fenytőleg állsz világod felett, — 's a' hallgató vidék már szeretetedről beszél. Ezt emlegetik a' hév napok' rekkenőségét lefűrdött virágok, 's a' föld' ázott göröngyei is. — Illyen, ugy-e szent Atyám, az élet' játéka. Egy pillanat vészesen 's halállal áll felettünk, a' másik vidáman mosolyog, — egyik letapod, 's a' másik felemel. Milly boldog, ki tiszta lélekkel állja ki az élet' viharos pillanatait!...

Légy áldott, mindenség' Atyja, hogy más égaljra küldéd a' zivatart. Ott talán boldogabb is az a' vidék, 's nem sindi megvesztését. De ah! ők is ki vannak téve a' veszélynek javaikban és hitőkben is, ... ha ott valakit szegénynyé tett inséges nyoma — Istenem! vidd el szánakodó lelkem' sohaját a' népnek, melly talán kárt szenvedett, hogy lássa: van az érzékeny nő' keblében távul mezők' számára is rokonszenv, van részvét' könnycseppe. — De miért kínzom magam' illy szomorú gondolatokkal? miért epedek nem látott keservek miatt? hiszen a' meddig kiterjedt az ég' boltozata, elérnek az atyakezek, mellyek engem' az elvonult zivatar alatt is megtartának.

Meglehet, szenvedett kárt büntelen nép; de talán az illy áldozatra is szükség van a' nép' hiteért, hogy ismerje meg minden lélek, kinek törvényére kell hallgatni.

Miért kell ennek így történni, te érted, bámulandó felség, kinek nevében monda ki áldott megváltóm a' hibáján kívül szenvedő felett: *sem e' nem vétkezett, sem szüléi; de szükség, hogy az Isten' dicsősége ebben is nyilvánvalóvá legyen.* (Ján. 9: 3.)

Szent felség! minden szívbe, melyet a' nehéz pillanat megrémitett, szállíts vigasztalást a' hit' malasztjával, hogy térüljön vissza a' nyugalom. Hahol kárt hagyott nyomán az elvonult fergeteg, adj minden lélekbe derűtséget, a' kárvallottnak másnemű jókat vesztéseért. Adj életet a' mezőknek, hogy viruljon fel ismét a' remény a' halmokon. Adj már az időnek csendes folyamat, hogy maga idején jöjjön el az eső és meleg — magokkal hozva áldásidat.... És még egyet, szent Atyám! minden illy nehéz pillanat' bús képét nyomd szivembe, hogy rendeljem el házamat,... 's legyek mindig kész a' halálra is.

Minden lelkek, kik felett ártatlanul tűnt el az ég' nehéz órája, boruljatok az Ur eleibe, 's mondjatok dicséretet. A' szenvedők felett esküdjünk szeretetet vesztésök' enyhítésére, hogy a' ki Isten' képét hordozza, leljen segélyt mindig testvéreiben, 's legyen jókedve imádni velünk együtt köz Atyánkat, ki a' mennyben van. — Enyhült mezők, vidámuló állatok! zengjétek a' nagy

Úrnak dicséretét. Ég, föld és emberek, hirdessétek az égi hatalom' dicsőségét, 's áldjátok az ő nevét örökkön örökké. Amen.

Úti ima.

Kiviszen tehát sorsom házi nyugalmani köréből, kitéve úti kedvetlenségeknek és bizonytalanságnak, — 's nevedben mégis, örök hatalmu Isten, nyugott szívvel vállaltam el sorsom' ezen intését. Megyek, hova az élet hí; habár nem tudom is: lesz-e módom élvezni az utazás' ollykori gyönyörét, — vagy talán kellemetlenségekkel fogok küzdeni, 's nem vélt bántalmak nehezítik útam, késleltetik szándékomat,... 's tova vetnek czéломtól. Igen; de bizom atyai oltalmadban, 's e' bizalom egy reménysugárt ragyogtat szembe útammal a' távol köd' homályából, 's megyek hova az élet hí.

Midőn néped nagy útjának küszöbén esengett feléd: „*ha a' te arczád nem jár előttünk, ne engedd, hogy kimenjünk ez helyből*“ a' te szód volt: „*mivelhogy kedret találtál előttem, az én dicsőségem veszen körül útaidban.*“ (2. Mos. 33: 15.) Kegyelmes Atyám! ha van még valami becse előtted életemnek, ha kedvet találtak előtted valaha szívem' érzelmei,... vagy ha nem is... legyen velem útamban orczád' dicsősége. Különben kietlen jövődőben merengnek gondolataim, — félelem és rettegés fogja el szívemet — 's kin lenne minden lépésem. —

Elöttem állnak az élet' csalfa képei, melyek sokszor körülhizelgik szívünket; reményt költenek, ámitnak, ígérnek, 's aztán megcsalnak, — 's ki tudja: nincsen-e e' sors szöve útazásomba is, hogy szándékom nyom nélkül tűnjön el, 's célomtól elmaradjak? De magammal viszem hitemet, velem hordozom vigasztalásodat 's eloszlik aggodalmam. — Igen. Én megyek. Te tudod szándékomat. Tőled várom kitűzött reményim' megvalósodását. Hegygyel, völgygyel találkozva, 's távolban andalgó képzetek közt hagyom hátra a' megfutott vidékeket, ... csak ez egyet ne engedd elhagynom, hogy csak benned bízva lehetek nyugott, szándékom' akadályi közt.

Légy mellettem a' napok' mosolygásin, midőn derült ég terül el felettem kékellő hegy' csipkéivel, 's akkor is, ha hogy vész-teli fellegek viharzanak el körültem; nappal, míg édes ábránd és méléval sietek célomhoz, — 's éjjel, midőn idegen nyoszolya ad nyugalmat rücskölt tetemimnek. — Védelmezz úti romlástól, veszélytől és csalódástól. Ringasd lelkemet méltó reményim' ölen, hogy előre örülve az ohajtott kimenetelnek, birjam tűrni apróbb kellemetlenségeimet, 's felejteni nyugtalanságaimat. 'S célomhoz érve örvendeztess meg a' keresett boldogsággal, hogy midőn majd óráim visszahí, jussak megvigasztalva hajlékom-ba, 's legyek boldog házam' körében is,

gazdagulva ez útam' szerencsésével. Addig is, míg engem' idegen hajlék fedez, adj boldogságot azoknak, kik tőlem elmaradtak.

Hogy a' hit állandóbb társam legyen ez útamban, merítsd lelkemet vallásos érzelmekbe, hogy a' szokott úti bajok és kedvetlenségek között jusson mindig eszembe, mikép' örökös baj, remény és csalódás az élet, 's földi pályánk örök akadályok' összefonódása. Pályázók vagyunk néha cél nélkül, 's vándorlásuk hol végződik, nem tudjuk. 'S ha így, ne legyünk békételenek csak azért, hogy nem minden esik kedvünkre, 's napi bajainkért kétségbe ne essünk. Legyünk kimélettől úti társainkhoz,... 's ne bántsunk senkit, hogy ne bántassunk. Kisebb nagyobb karavánhoz számítsuk bár magunkat, az égi hon felé bujdosunk,... 's ne legyünk akadályai egymásnak e' dicső cél felé törekedésében;... mert otthon, csak is ott lehetünk. — E' gondolatok szépítsék útam, 's te légy őrizőm, nehogy ez üdvös adalgból véletlenségek riasszanak fel, 's elszalasszam a' vallás' fonalát, mely a' földi tévelygések között égi hajlékokba viszen. Atyám! tarts meg szeretettedben ez utazásomban 's egész életemben, 's orczád' dicsősége fogjon körül, míg eljutok célomra, melyre ez útam van intézve,... 's arra is, mely földet és eget, időt és örökkévalóságot köt össze lelkemben. Amen.

Áhítatos elmélkedés idegen földön.

Hozzád sohajtok, nagy Isten, itt is, hol mint hontalan élem napjaimat.. 's emelem sorsomat,... és e' szív, mellynek minden érzelmét ismered, feléd... 's hazám felé dobog. — Itt is emberekkel vagyok körül véve, kik a' te gyermekid, 's nekem a' kegyelem' ígéreteiben testvérim... de ah!... még sem „*otthon*“ az idegen föld. Legyen bár boldogabb és kiesebb ege, jobb és nyájasabb népe,... még sem „*otthon*“ az idegen föld. — Épen jókor érkezel vallásom' édes vigasztalása, melly azon tanítással enyhited szívem' hánykódását, hogy Isten van mindenütt, ki gyermekei' sorsát gondolzza, 's ki benne bízik, a' kietlenben is örömet élde. Te töltöd bé a' különben üres vidéket, 's teszed türhetővé a' hideg bánást, melly talán bántásunkra volna.— Istenem! fogj körül itt gondviseléseddel, 's légy gyámola egészségemnek, javaimnak, célnak és életemnek.

Bízom én Istenben,... 's im mégis, valahányszor előmbe lebben házam' emléke, 's ottani kedvesim — könny tolul szemembe, — 's szívem gyorsabban vér, mint ha siettetni akarná visszaérkezésem' drága pillanatát. — Vissza, visszasohtok túl a' kéklő bérczeken, hol hazám' szeretett hant-

jai viritnak; de csak titokban doboghat szívem. Miért lennék szerénytelen e' vidék' lakóit bántani nyugtalansággal?! Hazám... hazám!, a' te emlékeid töltik bé magános elmélkedéseim' üres pillanatait. Ez emlékek közt kedvesen hat szívemre mindig ez imakönyv, melly szentült jegye és záloga annak, hogy hazámban is van vallás, van áhítatosság. Szent Isten! önts erőt e' könyv' soraiba, 's égi malasztot betűibe, hogy legyen ereje áhítatos fobászimnak, 's üdvességemre enyhítse pillanataim' unalmát,... 's derítse fel lelkemet, midőn az idegen' hidegsége bántja,... vagy honvágy epeszti,... 's aztán én is benne hazámat, vallásomat forrón ölelhessem, 's becsüljem csak azért is, hogy vallásommal együtt hazámat is szembe juttatja.

Kegyelmes Atyám, nagy Isten! övd lelkemet a' gondolattól, hogy idegen érdekért, örömeért vagy szerencseért elfelejtsen a' szent tartozásokat, mellyekkel hazámnak, 's ottani viszonyaimnak adósa vagyok, 's majd talán elferdült nemzetiséggel, 's elkorcsult lélekkel lépjek azon ég alá, mellyből az első lélekzetet szívtam. Órizz attól is, hogy az érzett kellemetlenségekért átkot mondjak ez helyre, 's meggyűlöljem gyermekeit; inkább jusson mindig eszembe, hogy kellemetlenség mindenütt van, 's atyai kezed szötte azokat sorsunkba.

Tartsd meg emlékemet hon maradt barátim, barátnőim 's szeretett feleim' keblében, nehogy a' távollét miatt kifelejtsenek szívökből, 's majd midőn közikbe jutandók.... hideg keblet öleljenek csókjaim.

Segíts tiszta felebaráti szeretetre, hogy e' föld' lakóit testvérileg szeressem, kiméljem szokásukat és szencsējőket, 's törekedjem tettel mutatni meg nekik, hogy távul hazám' ege is megtermi a' vallás' szent virágait: hitet, reményt és szeretetet. Fejts ki bennök is irántam kimélő indulatot, hogy összeolvadt lelkeink' szentült vágyai közt egymást boldogítsuk. A' virág más más helybe foganva is azon illatot szórja és színben díszlik. Így segild hitemet, hogy bár hova vessen a' sors, legyen mindig magához hasonló... tanítson útaira, figyelmeztessen kötelességeimre 's enyhítse szívem' nyugtalan-ságát,... szépitse ki itteni mulatásom' napjait is, 's tartson meg frigyedben akkor is, midőn hazám' ege alatt csengnek el fohászim. Igen. A' te eged alatt, hazám... hazám! fohászim nyugtatóbbak lesznek... 's halálom is csendesebb.— Atyám! vigy vissza ősi hantjaim közé, hogy haljak meg azon temetők felett, melyekben atyáim hamvadnak. Amen.

TOLDALEK.

Imádkozó elmélkedések

FEREDŐN.

Valamie van, adja az ember az ő életeért.

Jób. 2: 4.

**Ezt mondja az Úr: meggyógyítottam
e' vizeket. Nem származik ennekutána azok-
ból halál. És egészségesekké lőnek a' vi-
zek mind e' mai napiglan.**

II. Kir. 2: 21, 22.

I.

Megérkezés' öröme.

Itt vagyok tehát az élet' vizénél, szent Atyám, mindenható Isten!... távul hagytam hazámat 's azokat is, kikkel közelebbi viszonyban áll életem. — Kikeltem szokott nyugalmam' fészkeből, hogy itt e' vadonban éljem néhány napjaimat, derültebb hazatérés' reményében. E' remény' biztatása mellett érzésbe fűlt szívvel köszöntöm e' vidéket, melyet az itt enyelgő remények' 's társalgás' szerencséje kiesitnek. Új ismeretség váltja fel hon hagyott jó embereimet szívemben, 's idegen hajlék, eledel és levegő fogják tenni itteni világomat... Szent Atyám! őrizz attól a' hiedelemtől: hogy talán majd szomorubb lélekkel ölelendem az enyimeket, mint elváltam tőlük;... mert hiszen itt élet buzog fel,.. ha nem is mindennek.

Ismeretségek köttetnek; de némellyikét egy élet' nyugalmán vesszük meg. Vidáman telnek a' napok néha; de késő megbánás áll megettők bús alakban. Ah! ez így van,... de én reád gondolok, örök fel-ség! 's örökre nyilik ez egészségi zárandokságom, — tápláló erőt érzek a' vidék' kenyerében ... életet és vidámságot vizében,

's szívem nyugottan dobog; mert bizom, hogy te itt velem léssz. — Imádlak is minden szenvedők' nevében, hogy felömlesztéd itt édes anyáknak a' földnek kebeléről, az élet' és remény' eledelét, ... megőrizted ez évre is e' balzsam kútat... 's a' különben zord mezőknek is adtál, a' miért meglátogassa a' haza' és az idegen föld' embere. — Milly szép elgondolás! ... Távul vidék' szenvedői jönnek ide lemosni fájdalemukat. Lakottá lesz az év' nagyobb részén puszta mező, — élénk mozgás támad, hol eddig sirhalmi némaság csendelgett, 's egyedülvalóság borzasztotta a' lelket. Szép mégis a' te világod, mennyei felség! ki egy marok vízbe ezerek' életét 's örömét rejtetted, mellyért, mint az evangéliom' embere, minden kincsét oda adja, az enyhületért epedő.

Tudom, jó Isten! gondviselésed alatt vagyok én itt; de még sem lehetek olly nyugott, mint otthon. Atyai kegyedbe ajánlom magamat, házamat, ... 's azokat is, mik hozzám tartoznak, de hon maradtak, — 's azokat is, mikkel itt vagyok, főleg pedig életemet — esengve: ne engedd itt meghalnom, hol idegen hant fogná fel porhuló testemet. Adj e' földnek mindent: örömet, kenyeret, társalgást és mindent, ... mindent... csak sirhalmat ne, mellynek látása megfagylalná az ide siető lelkek' hő reményét, 's e' szomorú izenettel fogadná vendégeit:

hiába keressz orrosságot, mert nem leszen gyógyulásod. (Jér. 46: 11.)

Tartsd meg Atyám, az időjárás' szelidségét, hogy szükséges foglalkozásaimat tehessem. Tegy bizonyossá kegyelmed felől, nehogy gond, tünődés 's méltatlan előfélelmek öljék el szebb reményemet. Őrizz bántalmaktól, ingerültségtől és rossz hirektől, mellyek gyengitnék drága vizeid' munkálátát. Tartsd meg vendégtársaim' keblében a' reményt és derűtséget, hogy a' kik talán szomorú méléval jöttek is ide, hagyhassák el örömmel e' hajlékot, 's ne teljék bé rajtunk: *a' ki meg akarja tartani életét, elveszti azt. (Máté 10: 39.)* Igen. Életet keresek e' vadon' vizében... Atyám, Atyám! ne adj borot, hol a' lélek tiszta időt jósol magának. Több fordulatai voltak már életemnek, 's megtartottál bennök, tarts meg itt is,... 's majd napok után vigy derültebb kedélylyel 's egészségesebb testtel ismét hazámba, szeretteim' körébe, hogy itt és ott is hirdethessem hatalmadat 's atyai áldott kegyelmedet. Amen.

II.

Vasárnap reggel.

Új nap tehát,... 's új kötelességei rendszeres óráimnak, .. 's e' kötelességeket szentült érzelmek közt kell teljesítnem!... Igen.

E' nap, áhítatoskodásnak napja, habár itt nem szünteti is meg napi foglalatosságainkat. — Istenem... Atyám! Nem munkaszünet hirdeti itt e' nap' szentségét; hanem magányban elhangzó fohászik. 'S a' pillanatonként élénkülő mozgás,—kölsönös kösöntések sétányaink' árnyain 's a' körül fogott kútagon az özönlő szenvedők' idvezlő szavai,... 's megint: az a' derűtség, melly a' jobb reményben merengő homlokokról mosolyog — — dicsőségedet hirdetik, ha talán ima nem lengne is egeid felé. Ártatlan foglalkozásaink úgy sem zaklatják ki lelkünköl a' hit' eszméletét,— 's végezve elvállalt teendőit a' jámbor, derűt lélekkel ád hálát az életért, reményért 's örömperecekért. 'S midön elhangzik felette az égi frigy' szózata, melly templomidből a' reggel' hűs szellőin lejtve látogatja meg tanýánkat e' reménynek földén, 's hívja ég felé szivünk' érzelmeit — — ah, akkor itt a' lélek talán inkább érzi, mint másutt,... hogy neked sokkal tartozik, 's vallásos ellágyulással rebeg le ajkunkról: *Mi Atyánk! szenteltessék meg nered... örökkön örökké.*

Több féle érdekű, helyzetű és felekezetű emberek' tarka vegyülete teszi hiszen itteni kis világunkat; de mindegyik érzi hatalmat, 's megemlékezik dicsőségedről. De ki is ne? Itt a' világ' ez elszigetelt rejtekében.. távul honától 's kedveseitől.. ide-

gen kezek' ápolására bízva, forróbban dobog a' szív Istene fele. En e' meggyőződéssel lépem ki szobámból; ezzel veszem kezembe az élet' poharát, 's lépem napi társalgásom' körébe, dicsőítve szerelmedet—szenteknek Szente! Te szerencsésebbé tettél engem' azoknál, kik epednek e' hely felé esengésökben,— szomjuhozzák e' vizeket; de mostoha életsors, habona vagy elfogultság, 's talán házi keresztviselés miatt,... csak epedt sohajtásaik juthatnak ide. Taníts e' szerencsémeket megbecsülni, nehogy czélt veszítsek 's lakomázás, divatkóros ábrándozás, 's vétkes ingerek közt eltévesszem a' czélt, melly áldottá tette e' vidéket;—vagy elfelejtsem, hogy téged' illet a' dicsőség e' szerencsémért—'s e' vizekben felbuzgó életért—ma és örökké, míg lesz a' földön egy fájdalom, mellyet a' szenvedő itt leölthet magáról. Tartsd—ah, tartsd meg Atyám, mára is e' vidéket körül uszó reményeke! és örömeiket, a' vallás' szent ihletésével együtt. Adj a' társalgónak vidám kedvet, a' magánoskodónak szent elmerülést: hogy értse minden szív, hogy örömet találsz gyermekeid' életében.

El-elandalodik néha lelkem honom felé. Látom, miként élénkül óránként a' heti törődései után szünnapot ért népség' mozgása. Ártatlan gyermekek' gondtalan enyelgései, egymásnak hangot adó harangok'

zúgása,— hitben buzgók' imái 's népes kapuk hirdetik a' helységekben, hogy szent nap van ma; míg itt komoly rátartás ad meglepő színt az örök egyformaságnak. Látom jámbor felebarátimat elődbe borulva áldani nevedet az életért, 's az övékhez csatlom én is a' magamét, a' menny' kapuinál. Jót kívánok nekik, 's áldásodat esdeklem mára. Erzéseimet foglald el: — legyen tiéd inkább, mint a' világé. A' hiúság' kísérteteit, pajkosság', gúny' és megszólás' kinjait távolítsd szívemtől, hajlékomtól... 's fürdőtanyánktól. A' rokon sorsu keblekbe önts méltó bizodalmat, — 's tiszta szándékot az együtt élő keblekbe, hogy örömeink zavartalanul maradjanak. És a' bűnök... hadd kerüljék messze e' vidéket, hol annyi okunk szentségre 's mértékletességre. A' hitnek ereje segítsen lemosni testünk' szennyével lelkünk' mocskáit is. Ne engedd, hogy a' sokaság' példájának rabja legyek, ha az a' példa vallástalanságra hí. Taníts társalgási ártatlan okosságra: hogy tudjak zárt lenni, hol őszinteséggel szívem' nyugalmaát temetném el,... szerény és feddhetetlen, hol nyílt bizalom veszen körül, — 's tartozzam bár ennyiben azok' számába, kik szépítik a' földet, kiesítik az embervilágot. Segíts, hogy ha nem lehetek is első a' földön — az egekben ne legyek utósó. Amen.

III.

Vasárnap este.

Belé únt a' szent nap az emberek' hiuságába,... 's éjbe meríti a' földet, hogy a' napi kéjelgésbe fáradt szemeket álomra szenderítse, 's kipihentesse a' kísértetek' hálójába bonyolodott lelkek' küzdelmét. Az estalkony' csillagszemei is gyanakodva kísérik lépteiben a' nem tiszta szándéku sétálót, ki tilos éldelet' ingerétől zaklatva még künn édeleg, 's az est' hűs árnyait keresi.— Ah! milly boldog, nagy Isten! ki napi teendőit végezvén, reád gondolva alszik el. Engem' vallásom' szent ihletése borítson el mindenkor, ha belé fáradva napi dolgaimba, vágyaimba és reményeimbe—álomra nehezültem. Ugy is korán lejárnak mulatásunk' nyersebb napjai, 's a' szívben szomoru csend ülepedik, mint a' nappali mozgás után népetlenné vált esti vidékre,... 's a' hit' égi világa ad csak fényt akkor a' szomoru szürkületnek, mint most a' sötét árnyak felé sugárzó ablakaink.

Im, szent felség! reád gondolva, imakönyvembe mélyedt érzelmek közt kíséri lelkem enyésző napomat. Jól esik szívem' hálás dobogását hallanom, melyet csak a' még künn andalgónak tompa kopogása némit el perczenként, — 's emlegeti a' napi

foglalatosságokba szőtt reményeket. — E-szembe jutnak itt is a' napi események: a' hiuságnak 's erőlködésnek egymást érő példái. Millyen az emberi gyarlóság! — miként híjja ki a' kevélység a' kevélységet, — gondtalan élet az egymással nem gondolást, — a' divatkórság a' tékozlást, 's a' vallás iránti hidegség a' hitetlenséget. 'S mégis mindegyik boldognak hiszi magát, ha valamiben hasonlót játszhatott ahhoz, kinek sorsát irigyli. Nem jut eszébe a' szegénynek, hogy itteni feszültségére otthon kopár sors vár, — 's a' gazdag elfelejti: hogy több nemzedéki' szerencsével tréfál pazérlásaiban. 'S ah! mint fáj: hogy nekem is jut e' vádból. — Mégis, mégis, ám felejtkeznének mindenről az emberek, csak azt hordoznák szemök előtt, hogy Isten' kezében életök és mindenök. Hogy töredékeny porok,... 's ha selyem tengerben libegünk is, mint az enyelegve merengő hab, csak színtelen buboréki vagyunk az életnek. „*Vajha, araggy csak e' napokban eszökbe tennék, a' mik az ő békessé-gökre valók.*“ (Luk. 19: 42.)

Mint elerőtelenül az emberek' kezében, saját szerencsájök eszköze. Ide gyülünk, hogy itt a' természet' emlőén szíjjunk erőt és vidámságot Istenünk' kegyelméből, — 's ah! mi sokszor eltévedve a' czél szem elől, 's többek előtt tivornyázás' tanyája, 's

divatruhák' kirakására szánt hely — hol lehet bámulni egymást; de sajnálni is. Lehet örömet találni; de búsulni is, hogy az életnek e' dicső mezején miért teremhet egyéb, mint vallásos nyugottság sorsunk iránt, 's őszintes jó akarat az emberekhez, — 's megint: hálaérzelmek a' mennyei szeretet iránt, hogy itt az élet' sebeinek enyhületet nyújt. —

Elpirulva gondolék e' botlásokra, nagy Isten! jól esik mégis, hogy te ismered szívemet, 's tudod örvényeit, 's biztat atyai lelked, hogy figyelemmel kíséred szívem' vágyait, 's megtanítsz gondolkodni, tűrni és jót cselekedni. Az e' nap' felhasznált vizekben csergedeztess szívembe derűt, tagjaimba erőt és élénkséget, hogy lelkemnek szent törekedéseiben legyen testem hű segéde, ... hanem az a' törekedés is legyen akaratod szerint. A' napi jelenések által felzaklatott indulatokat és reményeket, melyek mint fel- és megint elmerülő habok születnek és halnak el szívünk' tengerén, fenyítsd meg igéd' ostorával, hogy lelkünk és sorsunk' nyugalma meg ne háborítsák.

Azt mondja a' világ, hogy mi nők vagyunk hiuk és könnyelműk, 's pedig, ah, .. a' férfiúi büszkeségnek 's hidegségnek is hiuság a' tápláléka, — 's talán önkeblökbe tekintve, nincs okuk követ vetni a' botlott-ra. Nem szeretem magamat nemi gyengeségeim között; de valljon nem kíván-e töb-

bet a' világ, mint adott. Igen, az úgy van. Azután hívta ki a' világ az élet' harczára e' gyenge nemet, hogy erejétől megfosztotta, — nem gondoskodott neveléséről... 's üres ígéretek mellett elszedte fegyvereit. Szent Isten! légy ítélő közöttünk. Segítsd ki nememet a' nem érdemlett kiskorúság' vádja alól. Az élet' nagy leczkéiből hiszen csak a' vallást akarja nekünk adni a' világ; de csak ezt tartsd meg birtokunkban; leszünk mí evvel is jók és tökéletesek. Ennek vigasztalása bátorrá teszi szivemet a' nagy világban... 's itt... e' vadonban is — a' nappal' kísértetei, 's az éj' felelmei ellen. Atyám! e' drága kincs' birtoka által adj lelkemnek nyugottságot az élet harczai közt, 's ez éjszakán is. Amen.

IV.

Küznapi reggel.

Legyen tehát!... imádkozom, 's míg az újult nap' zsenge sugári reggeli zengedezés-től kísérve futják meg a' magas bérczek' kopasz tetőit,... 's játszi mosolylyal lejtik át a' ködös völgyeket, 's kenyérmezőket — szivem hálával dobogjon Istenem felé. Mert ah, ti tegyetek tanubizonyságot, enyelgő fénysugarok! hogy ablakomon mennyei Atyám' szeretet-ízenetével léptetek előmbé. Ki ne érezné e' fáradhatatlan gondosság'

malasztját? Hol a' bágyadt keblű megújul-
va szíja az enyhült levegőt,—hol a' beteg
éji nyugalma't beszél, vagy a' tüzes ifju
édes álmait hűveljezi; hol a' jámbor hűs
vizen imádkozva mosódik, vagy a' szenvedő
fájdalmait fürdi le,—mindenütt e' meny-
nyei atya' imádása rebeg el az érzékeny
szívek felett. Nyugtalanzkodva mozog a'
munkás világ, örömet és kenyerét keresve;
's habár nem tud is szót adni érzelmeinek,
az a' derűtség, melly a' kiémült szemekben
terjeng... téged dicsőít világok' Atyja, szent
és véghetetlen felség!... 's én maradnék-e
el e' közöröm' és áhítatosság' szerencsé-
jétől? !! —

Mig a' mezők' szent pongyoláján gyémánt
betűkkel ragyog szembe a' nagy kérdés: „*ki
teremtette a' harmat' cseppjeit*“, (Jób.
38: 28.) belőlről sugja egy szent érzet:
hogy ez azon Atyát hirdeti, ki nekem éle-
tet, 's talán sokak felett tűrhető sorsot a-
dott.—Oh, Atyám, mivel érdemeltem, hogy
mig a' világ' nagy része munkaizzadáshoz
készül, én itt sok „tekintetben“ gondtalanul
éljem napjaimat. Ők megeheznek, ha nem
cserélnék verejtéket a' nyers kenyérért,... 's
nekem korán kiszámítva szükségeim, hogy
inkább szeresselek. Csak mindig érezni bír-
nók ennyi szerencsénket!!!! de lám minden
barázda' végén emelt kalap 's imasohaj, —
's a' dús termekben, hol a' szegény' verejté-

kével gyűlt vagyon büszke kezek közé jutott, rólad ritkán emlékeznek. A' szegény imádkozik, hogy dolgozhassék, és a' dölőfős úr, ki csak azért nem akar rólad tudni, nehogy rabszolgájával rokon teremtménynek nézessék, káromkodva lép hantjaira, melyekre a' jámbor napszámos már áldásodat esedezte. A' munkás mezők viszáhangzanak nevedtől,...'s tanyánk' hűs árnyékaiban sokszor hideg a' szív irántad,—'s magán andalgó embere talán mindenről megemlékezik: itteni kalandjairól, vágyairól és reményeiről,—otthon maradt érdekeiről...és még sok mindenről... csak arról nem, hogy szerencséjét neked kell köszönnie.—

De hiszen nekem is vannak hasonló tévedésim.—Irgalmazz úr Isten, a' tévedtnek. Szívem' tompa lüktetésében hallom, hogy téged szeretnem kell; 's kin ereje lehet lekemnek, megtanítom ez igazságra.—Midőn megkéselt éjszakámat már fennragyogó nap hívja el ablakomon, 's én érzélgős álmaimba kábulva andalgok sorsomon: elgondolom annak hiányait és elsőségeit, helyezetem' váradalmait 's csalódott reményeimet — — szödd bé magad' gondolatimba, hogy csalódásaimban is lássam az atyakezet, mely az együgyű gyermeket megfosztja bábjaitól,... áldásidban ismerjek édesgető lelkedre. Lépj előmbe hevült ábrándjaim közt, hogy tudjak okosan pirulni, enmagam előtt

is;— ismerjek kezed' nyomára a' pohárban is, melyet ajkomhoz nyomva csókoljak. Mídon fürdőmben előmbé lebbenek lélekbotlásaim, engedj kiizzadnom egy könnycseppet,... egy drága könnycseppet, mely alatt lelkem' sebe gyógyuljon.

Adj segedelmet Atyám, azoknak, kik most engem' kimélnek az életgondoktól,... számomra 's érettem munkálva. Költsd fel bennök a' lelkesméret' teljes erejét, hogy bizodalnam ne essék hiába. Igen. Minden főt, mely értem gondol; minden szívet, mely felém dobog, 's minden kezet, mely érettem dolgozik, kegyelmedbe ajánlok. Ugy sem tehetek most értek egyebet, mint hogy áldásodat könyörögjem reájok. Atyám! szeresd őket, 's velök mindent, ki igaz úton jár 's jámborul él,... és engem' is. Erősíts vizeiddel testemben és lelkemben is, hogy egészséget, vallásos érzetet, feleharáti jótékony indulatot 's őszintes szeretetet,... és ha jövőm — talán nehéz sorssal közelget — béketürest ihassam. Amen.

V.

Kőznap este.

Mi ez? minő érzet húzódik el lelkem felett, e' könyv' illetésére?... Ah, ez jelenlétedre figyelmeztet; színed eleibe idéz — szent Atyám, hatalmas Isten!... érzi is lelkem, hogy veled számolnia kell. —

Milly komoly az estalkony' szürkülete! — Minden félelmes érzést támaszt a' szivben. Rémtanyává válnak sötétben az erdők' andalító árnyéki, 's a' távol hegyek' hűs fuvaimin borzalom ül. Elakasztja a' lélekzetet egy epedő madár' megkésett zokogása, 's a' fűben kígyódzó patak' enyelgő panasza, — 's ím, éjre borul felettem is a' természet. Pusztán állnak nappal annyira keresett kútaink, mintha az élet' vizétől is irtoznék a' sziv, — 's árnyékos sétányink' csendelgése, zárt ajtók, 's a' perczenként el elalvó gyertyák előtt sötétülő ablakok jelentik, hogy jelen vannak a' félelem' és irtozat' órái. — 'S itt, hol elszigetelve a' nagy világtól — távol a' közbátorság' menedékeitől — 's megfosztva vagyunk a' szerencsétől, hogy egymás' védelméről gondoskodjunk; — itt, hol e' vadonban úgy szólva: magunkra hagyatva — egymástól szinte mit sem remélve éljük napjainkat — — elalunni... bézárni őrszemeinket, nagyobb hit kell, mint az emberek között, hol azok egymásnak segédet ígérnek. — Itt csak henned bízva alhatunk el, véghetetlen felség, örök hatalmu Isten. Csak is e' bizalom hívott ki fészünkéből; ez édesíti naponként az élet' cseppjeit, 's e' szaggatja meg a' sötét fellegeket, mellyek jövendőnkre nehezedve rejtik el szemünk előtt további sorsunkat. Csak aztán volnánk ártatlanok érzeteinkben!!!...

Szent Atyám, te ismersz engemet, 's hogy tudom irgalmas vagy, jól esik, hogy te — — 's csak is te ismered egészen szívemet. Ne engedd, hogy ha talán szerencsétlen indulat fészkel keblemben, vétkesen törjenek ki érzelmeim, 's csúfja legyenek nememnek, ... 's átka törvényeidnek; hanem naponként gyengüljenek az illy tévedt érzések, ... 's foglalja el egész lelkemet frigyed' malasztja. Hiszem, hogy e' szent sovár nem marad eredmény nélkül, 's eldelnem hagyja a' megigazulás' örömét. E' kedves hiedelem nélkül minden szellő, melly élesen sívit hajlékom körül, tompa morajjal rázva ablakomat, 's az is, melly hágyadtan ingatja fáink' sziszelgő lombjait — dorgáló hangzatként üzné el ágyamtól az édes álmot 's rettenetes riadozásokkal kinozná rövid szendergéseim'. — —

Most már, ám haladj áldott nap vidékünkről! — haladj békében, örömet vive egy túl világnak. Vidd el oda is a' meggyőződést, melly itt nyomodon kél naponként, mikép szeretettel teljes atya vezérli itt sorsunkat. Mondd el ott is, hogy e' hazának áldott hantjain áldás mosolyog a' tavasz' derűjében, 's hallgat a' tél' szomoru sírja alatt is; — tereiben dús kenyér kalászlík 's árnyékos hegyein gyógyvizek buzognak; helységein bátorság lakozik, 's vadonjainak vándora égi oltalom alatt édesen alhatik. Mondd el, 's eb-

reszd annak a' földnek lakóit is áhítatosságra, hogy vallásos érzet övezze körül a' világot, ... *valahára jöjjön el az Isten' országa.*

Szent felség! gondviselésed' ülén hordozád ma is életemet, fogadd lelkem' hála-csókjait ápoló kezeden. Kisérje derűtség 's állandó egészség e' napot. Adj nyugtot nekem, 's annak is, ki talán szenvedései közt epedve, álmatlanul méléz sorsa felett, 's ne hagyd, hogy reményt veszítsen. Azoknak is adj nyugalmat ez éjre, kik értem nyiló barázdákon bolygadtak álmokra. Lengje körül a' hit' égi biztatása vendégtársaim' hajlékit is, nehogy e' védtelen vidék felett ülő kietlen hallgatás elűzze az ohajtott enyhület' óráit. Barátim, barátnőim e' vadonban! nem vagyunk elfelejtve, mert Isten örködik felettünk, — ne féljetelek... alugyatok. Komoly ősz! vidd el suttogó fúvalmid' szárnyain minden vendéghez, 's lengd bé ablakán búcsuvételemet, 's mondd te is, hogy távol vidékek felett lejtve mindenütt tanuja voltál e' meggyőződésnek: „*Nem vagyunk elfelejtve, mert Isten örködik felettünk*“ — — mondd te is: „*alugyatok.... ne féljetelek,*“ mondd meg, hogy én csendes lélekkel alszom el; mert hiszem: az ég vigyáz éretem. Amen.

VI.

BÜCSUFÖHÁSZ.

FEREDŐRÖL HAZAKÉSZÜLÉSKOR.

Lejártak tehát ide szánt napjaim... 's áldást mondok már e' helyre, melly eleitől fogva annyi fájdalmat ivutt fel,—annyi borult lelket derített, 's olly sok nemes barátságának, ismeretségnek volt hazája.—Áldlak, édes Istenem! hogy számomra annyi örömről gondoskodtál. Mindennapi új reményérzettel köszöntém itt napodat bérczeink' sötét zöld homlokán, 's az est' hosszú árnyékai-ban messze — messze terjedtek felőled gondolatim, és im búcsuzásom' óráira még szebb remények' perczeit tartottad; mert honom' édes ihletése, kedvesim' nyájas elfogadása mosolyog búcsuzásba komorodott lelkem felé. Szomorú érzettel csókolom le az utósó istenhozzádót, vendégtársaim' ajkáról; de otthoni szeretteim' látása felderíti érzésimet, 's édes elmerüléssel várom a' pillanatot, mellyben helységem' tornyáról leragyogó fényt pillantva meg, közel láthatom magamat otthonomhoz.

Hálaáldozatot nyujt szívem, szent fel-ség! az örömekért és reményért, miket itt adtál. Én hiszen búcsut mondok e' vidéknek,... 's meglehet——örökre; de soká fog lelkem előtt lebegni ez életmezők' képe. A'

regényes táj' szép kilátásai; a' reggel' hűs fátyola 's dús harmatcseppjei, és az estvének andalító órái, — a' tarkáló sétányok' hullámzó népé, 's a' derült társalgási órák.... oh, ezek jobb óráim között fognak állni életem' történetében. Ez érzettel áldom meg e' vidék' minden hantját, békét ohajtok minden hajlékára, 's minden szerencsét 's gyógyerőt vizeinek,... és azt is, hogy évek és századok' multán is legyen békült léleknek, vidám szívnek, 's egészségnek tanyája,... 's ki szomorú arczczal és kétségbe esett lélekkel lépik ennek árnyaiba, térjen meg innen lelki örömmel, 's azzal a' meggyőződéssel, hogy szereteted, szenvedéseink' gyászfátyolán is örök csillagként ragyog.

Fogadd oltalmadba e' kútak' vendégeit örökké, 's légy oltalma a' felbuzgó cseppeknek, míg azokétt valahol szenvedő eseng; és akkor is, midőn majd egy hosszas tél' fergetegeiben merengnek e' szirt-övek, melyek között annyi remény lakik, 's nem lesz vendég, sem vándor, ki meglátogassa — 's csak is hideg föld felett hullámszik el az életfolyam — hogy egy újabb nyár' sorsosi ismét köszönthessék. Adj módot minden szenvedőnek, hogy ide hozhassa 's itt hagyhassa fájdalmas nyoszolyáját 's élettel gazdagulva áldhasson e' virányok között.

Engemet most vezérelj szerencsésen hazámba; de addig ne, míg ki nem békül-

nek érzetim azokkal, kiknek talán itt kedvetlenséget 's életsebet okoztam. Milly szerencsétlen gond ölné lelkemet, ha hűlt kebellet kellene innen elvinnem, 's visszaemlékezésimben fel felmerülne kínos öntudata annak, hogy valakit megbántottam. — En bántóimnak megbocsátok.... eszközölj részemre is bocsánatot azoknál, kiknek ellenem panaszuk lehet. Állj közinkbe, hogy váljunk meg egymástól őszintes jóakarattal,... 's mint illik női kebelhez — ártatlan gyengédséggel. — 'S aztán vigy házi öröme, hajlékomba. Ne engedd, hogy itteni derűtségemre ott szomorú felleg várjon nehéz mennykövekkel, vagy itt kóstolt örömekért ott legyenek elkárhozva. — Atyám! dicsőítsd meg magadat szereteted felől e' sorsomban is, hogy otthoni világom is legyen nyugott,... 's ha e' társalgási körtől megválva szívem vesztest érez, találjon gazdag kárpótlást az enyimek között.

Isten veled drága föld! A' jelenkor' és következő idők' reménye 's áldása lengjen körül örökké. — Isten véletek vendégtársak!; de előbb nyujtsátok bocsánatra jobbotokat, az enyim készen vár,... 's fogadjátok búcsúcsókomat a' tiétekért. Látjuk-e többet egymást, nincs róla kezesség... azért váljunk meg egymástól békült lélekkel. — Magasságnak Istene! segíts, hogy e' szép

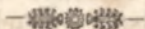

érzések keljenek fel minden keblekben, 's emlékök szépitse minden innen távozonak további napjait,.... szépitse ez egészség' szigetét, most míg egymásra búcsut remegünk hantjain, 's akkor is, midőn kietlen hallgatásában csak télnék szélvészeli köszöntik egymást felettök. Így, ah, így indits ki Atyám, e' helyről 's juttass hazámba. Engedd így vennem egykor végbúcsut a' világtól... 's hadd kísérjen e' szent érzelem égi honomba is. Amen.

I. Péter 3: 12.

Az Úrnak szemei vannak az őtet felőken, és az ő fülei azoknak könnyörgésükön.

TARTALOM.

I. Vasárnapi elmélkedések azok' számára, kiknek nincs helyben templomuk, vagy máskint nem vehetnek részt templomi Istentiszteletben	1—22.
II. Templomi fohások vasárnapokra .	23—45.
III. Reggeli és estvéli imák és fohások a' hét napjaira:	
„ Első hét	46—86.
„ Második hét	86—127.
IV. Nagy innepi fohások	
„ Új év' reggelén	127.
„ Nagy Pénteken	130.
„ Húsvétban	133.
„ Áldozó Csőtörtőkön	136.
„ Pünkösztben	139.
„ Karácsonban	141.
„ Bűnbánat, uri sz. vacsorához köze- ledve	144.
„ Úrasztalhoz járulás előtt a' templom- ban	147
„ A' szent vacsora vétele után . . .	149
„ Az év' utolsó napján	149.
V. Kedvetlen érzelmek közt.	
„ Betegségben reggel	153.
„ „ estve	155.
„ Hosszas betegségben reggel . . .	157.
„ „ estve	158.
„ Búcsuvétel a' világtól	160.
„ Más betegért (Többek' számára) .	163.
„ Szeretett férj' betegségekor . . .	165.

„ Magzatoké— szülők' betegségek .	167.
„ Anyáké, beteg magzatért	169.
„ Szülésben kínlódóért	171.
„ Haldokló felett	172.
„ Szeretett férj' emléke	174.
„ Megunt férj' halálakor	176.
„ Megholt magzat felett	179.
„ Több magzatok' eltemetése után .	180.
„ Megholt szülék' emléke	182.
„ Özvegység' kedvetlenségei közt .	186.
„ Nem érdemlett sérelmek közt . .	188.
„ Házi örök békételenségben elkeser-	
det lélek' fohásza	191.
„ Saját hibája miatt szenvedő imája	194.
„ Elvetemült magzatért	196.
„ Szerelem féltésben epekedők' fohásza	199.

VI. Az élet' elegendes körülményei közt.

„ Gyógyuló betegé. Reggel	202.
„ . . . . . Estve	204.
„ Leányok' imája	206.
„ „ „ „ más azoké	209.
„ Jegyeseké's új házasoké	212.
„ Terheseké	215.
„ Szerencsés szülés után	218.
„ Anyai esedezés magzatok' szerencséjé-	
ért . . . . . ;	221.
„ Elmélkedés magánosságról	224.
„ Esőért	226.
„ Hosszas esőzéskor	229.
„ Égi háborúkor	231.
„ Égi háboru után	234.
„ Úti ima	237.
„ Idegen földön	240.
„ Toldalek. Imádkozó elmélkedések ferdőn.	
„	245 — 264.

